

ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ

**ສຶກສາລະບົບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນ 4 ບ້ານ ເມືອງຜາໄຊ
ແຂວງຊຽງຂວາງ**

ຂຽນໂດຍ

ທ້າວ ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວົງ

**ສາຂາວິຊາ ວິທະຍາສາດພືດ
ພາກວິຊາ ວິທະຍາສາດພືດ
ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້**

**ມະຫາວິທະຍາ ໄລສຸພານຸວົງ
2018**

ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ

**ສຶກສາລະບົບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນ 4 ບ້ານ ເມືອງຜາໄຊ
ແຂວງຊຽງຂວາງ**

ຂຽນໂດຍ

ທ້າວ ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວົງ

ອາຈານທີ່ປຶກສາ

ປທ. ກິຊິງ ຈາເຊັງຊິງ

ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນລະດັບປະລິນຍາຕີນີ້ເປັນຜົນງານການສຶກສາ

ຕາມຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີວິທະຍາສາດການປູກພືດ

ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

2018

ລິຂະສິດຂອງມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

FINAL REPORT

STUDY ON KHAO GAI NOI RICE PRODUCTION SYSTEM IN 4 VILLAGES PAXAY DISTRICTS, XIENKHOANG PROVINCE

Written:

Mr. Ianlang PHANTHANIVONG

Advisor:

Mr kixiong CHASENGSONG

FINAL REPORT SUBMITTED:

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF BRIDGING PROGRAM OF BACHELOR
IN PLANT SCIENCE
FACULTY OF AGRICULTURE AND FOREST RESOURCE

SOUPHANOUVONG UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT© SOUPHANOUVONG UNIVERSITY

ໃບອະນຸມັດບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນ

ຊື່ຫຼັກສູດ: ປະລິນຍາຕິຕໍ່ເນື່ອງ ສາຂາວິຊາ ວິທະຍາສາດພືດ

ຊື່ຫົວບົດ: ສຶກສາລະບົບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນ 4 ບ້ານ ເມືອງຜາໄຊ

ແຂວງຊຽງຂວາງ

ຊື່ນັກສຶກສາ: ທ້າວ ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວົງ

ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ

ອະນຸມັດໃຫ້ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນນີ້ເປັນຜົນງານການສຶກສາ

ຕາມຫຼັກສູດລະດັບປະລິນຍາຕິຕໍ່ເນື່ອງ.

.....ອາຈານຜູ້ນຳພາ

(ປທ. ກິຊິງ ຈາເຊັງຊິງ)

.....ປະທານກຳມະການປ້ອງກັນບົດ

(ປອ. ວົງປະສິດ ຈັນທະຄຸນ)

.....ກຳມະການປ້ອງກັນບົດ

(ປທ. ດາວວ່າງ ຈາທ່າວກ່າລໍ່)

.....ກຳມະການປ້ອງກັນບົດ

(ປອ. ພອນສະຫວັນ ພຸດທະໄຊ)

.....ກຳມະການປ້ອງກັນບົດ

(ປອ. ຕິມນ້ອຍ ສະລິດໄຊ)

.....ກຳມະການປ້ອງກັນບົດ

(ປທ. ຄານຕາວັນ ພິມລາຊາບຸດ)

ຄະນະບໍດີ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ຈາກການສຶກສາການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ກຸ່ມບ້ານເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງໂດຍມີຈຸດປະສົງ:1) ສຶກສາການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນ 4 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງເມືອງ, 2) ສຶກສາເສດຖະກິດການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນເຂດດັ່ງກ່າວໃນການລົງຝຶກຫັດງານຄັ້ງນີ້ແມ່ນຢູ່ທີ່ຂະແໜງປູກຝັງພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ໄດ້ລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາກສະໜາມຢູ່ 4 ກຸ່ມບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງເຊິ່ງໄດ້ໃຊ້ເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 20/11 /2017 – 14 / 6 /2018 ໃນນີ້ໄດ້ສໍາພາດຊາວກະສິກອນຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານທີ່ເປັນຄອບຄົວປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເພື່ອເປັນຕົວແທນຂອງບ້ານເພື່ອນໍາໄປຄິດໄລ່ປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊາວກະສິກອນ.

ຜ່ານຈາກການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນຕົວຈິງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນທັງ 4 ບ້ານ ເຫັນວ່າມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 89.38 ຮຕ ມີຈໍານວນຄອບຄົວປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 59 ຄອບຄົວ ໃນນີ້ບ້ານ ຊຽງດີ ມີ 11 ຄອບຄົວ, ບ້ານເຕົາມີ 15 ຄອບຄົວ, ບ້ານໂພສີ ມີ 14 ຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານຫໍກາງມີ 19 ຄອບຄົວ, ມີຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 319.05 ໂຕນ,ສະເລຍ 3.57 ໂຕນ/ຮຕ, ໂດຍໄດ້ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກການປູກຕາມພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ປະຕິບັດກັນມາແຕ່ປູ່ຍາຕາຍາຍ.

ຈາກການສຶກສາດ້ານເສດຖະກິດການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ກຸ່ມບ້ານໄດ້ເຫັນຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຂອງແຕ່ລະບ້ານມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຄື:ບ້ານຊຽງດີໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທຶນຄົງທິ ແລະ ທຶນມູນວຽນ (FCC+IC)=45,407,000 ກີບ/ປີ, GP= 179,740,000 ກີບ/ປີ, AV=134,333,000 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 12,212,091 ກີບ/ຄອບຄົວ, ບ້ານເຕົາໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທຶນຄົງທິ ແລະ ທຶນມູນວຽນ (FCC+IC)=71,266,500 ກີບ/ປີ, GP=277,210,000 ກີບ/ປີ, AV=205,943,500 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 13,729,567 ກີບ/ຄອບຄົວ, ບ້ານໂພສີໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທຶນຄົງທິ ແລະ ທຶນມູນວຽນ (FCC+IC)= 98,771,567 ກີບ/ປີ, GP=352,260,000 ກີບ/ປີ, AV=253,488,433 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້18,106,316 ກີບ/ຄອບຄົວ, ບ້ານຫໍກາງໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທຶນຄົງທິ ແລະ ທຶນມູນວຽນ (FCC+IC)=106,256,217 ກີບ/ປີ, GP=403,180,000 ກີບ/ປີ, AV=296,923,783 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 15,627,568 ກີບ/ຄອບຄົວ, ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍທັງ 4 ບ້ານ AV/ຄອບຄົວເທົ່າ 14,918,885 ກີບ., AV ຕໍ່ເຮັກຕາເທົ່າ 9,964,856 ກີບ/ຮຕ ເມື່ອຄິດໄລ່ສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈໍານວນວັນງານ ໃນແຕ່ລະບ້ານຈະໄດ້: ບ້ານຊຽງດີມີຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ 1,320 ວັນງານ ຄ່າສະເລ່ຍ AV /1ວັນງານ =101,767 ກີບ, ບ້ານເຕົາມີຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ 2,145 ວັນງານ ຄ່າສະເລ່ຍ AV /1 ວັນງານ =96,011 ກີບ, ບ້ານໂພສີມີຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ 2,724 ວັນງານ ຄ່າສະເລ່ຍ AV /1 ວັນງານ =93,057 ກີບ, ບ້ານຫໍກາງມີຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ 3,420 ວັນງານ ຄ່າສະເລ່ຍ AV /1 ວັນງານ =86,819 ກີບ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ AV /1 ວັນງານ ທັງ 4 ບ້ານເທົ່າກັບ 94,414 ກີບ.

ປະກາກຽດຕິຄຸນ

ຂ້າພະເຈົ້າທ້າວ ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວົງ ໃນນາມເປັນນັກສຶກສາຂອງມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ພາກວິຊາວິທະຍາສາດພືດຂໍຖືໂອກາດອັນດີນີ້ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ແລະ ຄວາມຂອບໃຈມາຍັງທ່ານຄື:

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນເປັນຢ່າງສູງມາຍັງທ່ານອາຈານກິຊິງຈາເຊັງຊິງທີ່ໃຫ້ການຊີ້ນຳຢ່າງພາໃນການຂຽນບົດ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອໃນການກວດແກ້ໃຫ້ບົດລາຍງານທ້າຍການສຶກສາຂອງຂ້າພະເຈົ້າຈົນສຳເລັດສົມບູນ.

ຂໍສະແດງຄວາມຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງປະທານ ແລະ ຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນບົດທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອອຸ້ມຊູ ແລະ ຄຳແນະນຳທີ່ເຮັດໃຫ້ບົດຂອງຂ້າພະເຈົ້າສົມບູນ ແລະ ການປ້ອງກັນຜ່ານໄປໄດ້ໂດຍດີ.

ຂໍຂອບໃຈທ່ານຫົວໜ້າ,ຄະນະພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ,ຂະແໜງປູກຝັງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງຜາໄຊ ແລະ ພະນັກງານທຸກຄົນທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານຂໍ້ມູນ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຕະຫລອດຮ້ອດບັນດາຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນການລົງສຳພາດເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງອາຈານທຸກໆທ່ານຂອງພາກວິຊາວິທະຍາສາດພືດທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນທຸກໆດ້ານ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງຄະນະບໍດີຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງພ້ອມດ້ວຍພະນັກງານຄູອາຈານທຸກໆທ່ານທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນທຸກໆດ້ານ.

ສຸດທ້າຍນີ້ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງຄອບຄົວ ແລະ ຍາດຕິພົນອົງໜຶ່ງທຸກຄົນທີ່ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນໃນການສຶກສາ, ໃຫ້ກຳລັງໃຈ, ດູແລເອົາໃຈໃສ່ຕະຫຼອດມາຂໍອວຍພອນໃຫ້ທຸກທ່ານຈົ່ງມີສຸກຂະພາບແຂງແຮງ ແລະ ສຳເລັດໃນໜ້າທີ່ວຽກງານ.

ມິຖຸນາ, 2018

ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວົງ

ສາລະບານ

	ໜ້າ
ບົດຄັດຫຍໍ້	ງ
ປະກາກຽດຕິຄຸນ	ຈ
ສາລະບານ	ສ
ສາລະບານຕາຕະລາງ	ດ
ສາລະບານຮູບ	ຕ
ອະທິບາຍສັບ ແລະ ອັກສອນຫຍໍ້	ທ
ບົດທີ 1 ບົດນຳ	1
I. ຫຼັກການ ແລະ ເຫດຜົນຂອງການສຶກສາ	1
II. ຈຸດປະສົງ	2
III. ຂອບເຂດການສຶກສາ	2
IV. ນິຍາມຄຳສັບ	2
ບົດທີ 2 ພາກຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ	3
I. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າ	3
II. ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງເຂົ້າ	4
1. ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານອາຫານ	4
2. ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ	6
III. ການຜະລິດເຂົ້າໃນສປປລາວ	6
1. ສະພາບການຜະລິດເຂົ້າຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ	7
IV. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	8
1. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ	8
2. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ	8
3. ການສຶກສາ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	9
4. ລັກສະນະແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ຫົວພັນ	10
V. ລັກສະນະພຶກສາດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	16
1. ຮາກ (Roots)	17
2. ລຳຕົ້ນ (Stem)	17
3. ໃບເຂົ້າ (Leaf rice)	18
4. ຮວງເຂົ້າ (Panicle)	20

5. ດອກເຂົ້າ (Spikelet).....	21
6. ເມັດເຂົ້າ (Grain)	23
7. ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ	24
VI. ສະພາບແວດລ້ອມ.....	26
1. ດິນ(Soil).....	26
2. ຝຸ່ນ.....	26
3. ນ້ຳ.....	27
4. ລົມ	28
5. ແສງແດດ.....	28
6. ອຸນນະພູມ	28
7. ປະລິມານຄວາມຊື່ນສຳພັດ	29
8. ລະດູການຜະລິດ	29
VII. ການກຽມດິນ,ການປັກດຳ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາ.....	29
1. ການກຽມດິນ	29
2. ການປັກດຳ.....	29
3. ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	29
VIII. ພະຍາດ, ແມງໄມ້ ແລະ ວິທີປ້ອງກັນ.....	30
1. ພະຍາດ :.....	30
2. ແມງໄມ້ສັດຕູພືດສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ທຳລາຍໃນຊ່ວງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ໃບ.	30
3. ແມງໄມ້ສັດຕູພືດທີ່ທຳລາຍເຂົ້າໃນຊ່ວງໃຫ້ຜົນຜະລິດ.....	31
4. ສັດຕູພືດອື່ນໆຂອງເຂົ້າ	31
ບົດທີ 3 ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ.....	7
I. ອຸປະກອນ.....	7
1.ອຸປະກອນພາກສະໜາມ	7
2.ອຸປະກອນໃນການຂຽນບົດ	7
II. ວິທີການ	7
1.ສະຖານທີ່ການສຶກສາ.....	7
2. ໄລຍະການສຶກສາ.....	33
4. ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ.....	33
III. ວິທີການສຶກສາ.	33

1. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ.....	34
2. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ	34
ບົດທີ 4 ຜົນໄດ້ຮັບ.....	34
I. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	34
1. ດ້ານເພດ.....	34
2. ອາຍຸຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.....	34
3. ດ້ານຊົນເຜົ່າ	37
4. ດ້ານຖານະຄອບຄົວ.....	37
5. ລະດັບການສຶກສາ.....	37
6. ສາສະໜາ.....	38
7. ການຜະລິດເຂົ້າຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນກຸ່ມຄອບຄົວທີ່ໄດ້ສຶກສາ	38
7.1. ຈຳນວນເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນລະດັບຄອບຄົວ	38
7.2. ການບໍລິໂພກ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.....	39
7.3. ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມປູກ.....	39
II. ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແລະ ການຄັດເລື້ອກແນວພັນ	40
1. ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ.....	40
2. ການຄັດເລື້ອກແນວພັນ ແລະ ເກັບຮັກສາແນວພັນຂອງຊາວກະສິກອນ.....	41
III. ການປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	44
1. ການປະເມີນດ້ານເສດຖະກິດຂອງ 4 ບ້ານ.....	44
ບົດທີ 5 ວິຈານ.....	52
ບົດທີ 6 ສະຫຼຸບ ແລະ ຄຳແນະນຳ.....	54
I. ສະຫຼຸບ.....	54
II. ຂໍ້ແນະນຳ	55
ເອກະສານອ້າງອີງ	56

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ໜ້າ

ຕາຕະລາງ 1. ປະຕິທິນການດຳເນີນງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	33
ຕາຕະລາງ 2. ສະແດງເຖິງເພດຜູ້ທີ່ໃຫ້ສຳພາດການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	34
ຕາຕະລາງ 3. ສະແດງເຖິງຊ່ວງອາຍຸຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	34
ຕາຕະລາງ 4. ສະແດງເຖິງຊົນເຜົ່າທີ່ປູກຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	37
ຕາຕະລາງ 5. ສະແດງເຖິງດ້ານຖານະຄອບຄົວຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.....	37
ຕາຕະລາງ 6. ສະແດງເຖິງດ້ານການສຶກສາຂອງຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	38
ຕາຕະລາງ 7. ສະແດງເຖິງສາສະໜາຂອງຊາວກະສິກອນປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.....	38
ຕາຕະລາງ 8. ສະແດງເຖິງຈຳນວນເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນກຸ່ມຄອບຄົວທີ່ໄດ້ສຳພາດ	38
ຕາຕະລາງ 9. ສະແດງເຖິງການບໍລິໂພກ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດ	39
ຕາຕະລາງ 10. ສະແດງເຖິງຈຳນວນພັນຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມປູກໃນ 4 ບ້ານ	39
ຕາຕະລາງ 11. ສະແດງເຖິງຈຳນວນຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	41
ຕາຕະລາງ 12. ສະແດງເຖິງລະບົບເຕັກນິກການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນ 4 ບ້ານທີ່ໄດ້ສຶກສາ.....	42
ຕາຕະລາງ 13. ສະແດງເຖິງວິທີການຄັດເລືອກ ແລະ ການເກັບຮັກສາແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ.....	43
ຕາຕະລາງ 14. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານຊຽງດີ (IC).....	44
ຕາຕະລາງ 15. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານເຕົາ (IC)	45
ຕາຕະລາງ 16. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານໂພສີ (IC).....	45
ຕາຕະລາງ 17. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານຫໍກາງ (IC)	46
ຕາຕະລາງ 18. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານຊຽງດີ (FCC)	47
ຕາຕະລາງ 19. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານເຕົາ(FCC).....	47
ຕາຕະລາງ 20. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານໂພສີ (FCC).....	48
ຕາຕະລາງ 21. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານຫໍກາງ (FCC)	48
ຕາຕະລາງ 22. ສະແດງທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ (IC+ FCC) ຂອງ 4 ບ້ານ	49
ຕາຕະລາງ 23. ລາຍຮັບລວມທີ່ໄດ້ຈາກການຂາຍເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງແຕ່ລະບ້ານ (GP).....	49
ຕາຕະລາງ 24. ການຄິດໄລ່ມູນຄ່າສວນເກີນ (AV)	50
ຕາຕະລາງ 25. ການຄິດໄລ່ມູນຄ່າສວນເກີນ AV/ວັນງານ, AV /ຄອບຄົວ	51
ຕາຕະລາງ 26. ແບບຟອມ 1 ສຳພາດຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	62

ສາລະບານຮູບ

ໜ້າ

ຮູບທີ 1: ແມ່ໄມຍອມ ແລະ ພໍ່ບຸດສະດີ ຜູ້ເລົ່າປະຫວັດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແຂວງຫົວພັນ.....	9
ຮູບທີ 2: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ.....	11
ຮູບທີ 3: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ	12
ຮູບທີ 4: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍາຫຼືດໍາແຊກ.....	13
ຮູບທີ 5: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ	14
ຮູບທີ 6: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງແຊກ	15
ຮູບທີ 7: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງດໍ ເດີ	15
ຮູບທີ 8: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງເມັດໃຫຍ່	16
ຮູບທີ 9 : ຮາກຂອງຕົ້ນເຂົ້າ	17
ຮູບທີ 10: ຕົ້ນເຂົ້າ.....	18
ຮູບທີ 11: ໃບຂອງຕົ້ນເຂົ້າ.....	19
ຮູບທີ 12: ຮວງເຂົ້າ.....	21
ຮູບທີ 13: ສ່ວນປະກອບຂອງດອກເຂົ້າ.....	23
ຮູບທີ 14 : ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ	24
ຮູບທີ 15: ສ່ວນປະກອບຂອງເມັດເຂົ້າ.....	24
ຮູບທີ 16: ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ.....	25
ຮູບທີ 17: ສະຖານທີ່ລົງພາກສະໜາມ ແລະ ລົງຝຶກຫັດງານ	27
ຮູບທີ 18 : ການກຽມພື້ນນາປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ.....	58
ຮູບທີ 19: ການລົກກ້າຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານໂພສີ.....	58
ຮູບທີ 20: ການປັກດໍານາຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ	59
ຮູບທີ 21: ການກ່ຽວຫຍ້າຕາມຄັນນາຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີ	59
ຮູບທີ 22: ການຄັດເລື້ອກແນວພັນຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີ	60
ຮູບທີ 23: ການກ່ຽວເຂົ້າຂອງກະສິກອນບ້ານຫໍກາງ.....	60
ຮູບທີ 24: ການກອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ.....	61

ອະທິບາຍສັບ ແລະ ອັກສອນຫຍໍ້

ຄຳຫຍໍ້	ຄຳເຕັມ	ຄວາມໝາຍ
%	percent	ເປີເຊັນ
/	per	ຕໍ່
-	To	ຂີດຕໍ່
No	ລຳດັບ	ລຳດັບຕົວເລກ
ລ/ດ	ລຳດັບ	ລຳດັບຕົວເລກ
ຄຄ	ຄອບຄົວ	ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ
ຊມ	ຊັງຕີແມັດ	ວັດແທກ
ຈນ	ຈຳນວນ	ປະລິມານ
ກກ	ກິໂລກຼາມ	ນ້ຳໜັກ
ກ	ກຼາມ	ນ້ຳໜັກນ້ອຍສຸດ
ຮຕ	ເຮັກຕາ	ເນື້ອທີ່ດິນ
ຊມ	ຊັງຕີແມັດ	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
ຕໂຕນ	1000kg	
ມ	ແມັດ	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
ມມ	ມິລິແມັດ	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
ລ/ດ	ລຳດັບ	ລຳດັບຕົວເລກ
ໜ	ໜ້າ	ໜ້າເອກະສານ
Ha	Hectare	ເປັນເນື້ອທີ່ດິນ
Km	kilometer	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
Mm	millimeter	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກປະລິມານນ້ຳຝົນ
Cm	centimeter	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
M	meter	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
Kg	kilogram	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກ
G	gram	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກ
Mg	milligram	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກນ້ອຍສຸດ
T	ton	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກນ້ຳໜັກ 1000 Kg
m	meter	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກລວງຍາວ
ha	hectare	ເນື້ອທີ່ດິນ
°C	Degree celsius	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກຄວາມຮ້ອນ
m ²	Square meter	ເນື້ອທີ່ດິນ ແມັດຄູນແມັດ
Excel microsoft	Excel	ໂປຣແກຼມຄິດໄລວິເຄາະຂໍ້ມູນ

Fcc	Fixed capital consumption	ຄ່າລຸ່ຍທ້ຽນຂອງວັດຖຸ
Ic	Intermediate cost	ທຶນໝູນວຽນ
AV	Added Value	ມູນຄ່າສ່ວນເກີນ
GP	Gross Product	ຜົນຜະລິດທັງໝົດ

ບົດທີ 1

ບົດນຳ

I. ຫຼັກການ ແລະ ເຫດຜົນຂອງການສຶກສາ

ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ພາກລັດ, ເອກະຊົນຫຼືອົງການສາກົນຕ່າງໆທີ່ມີສິນໃຈຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃຫ້ເປັນສິນຄ້າເຊິ່ງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໄດ້ຖືກຈັດຢູ່ 1 ໃນ 5 ສິນຄ້າຫຼັກທີ່ເປັນບູລິມະສິດຂອງແຂວງຊຽງຂວາງເຊັ່ນການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ສິນຄ້າ, ການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ການຜະລິດສາລີແຂງ, ການປູກມອນລ້ຽງມ້ອນ ແລະ ການປູກຕົ້ນແປກເພື່ອຂີດຢາງຕາມແຜນຍຸດທະສາດພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກຳຂອງແຂວງແຕ່ປີ 2015 ຫາ 2020.

ທົ່ວແຂວງມີເນື້ອທີ່ນາເພືອງ 19,578 ຮຕ, ໃນນີ້ມີເນື້ອທີ່ນາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍປະມານ 11,960 ຮຕຫຼືເທົ່າກັບ 60% ມີຜົນຜະລິດປະມານ 40,000 ຫາ 50,000 ໂຕນ/ປີ (ສາມັດຕະພາບສະເລັຍແມ່ນ 3.5 ຫາ 4.2 ໂຕນ/ຮຕ), ລາຄາເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 3,500 ຫາ 4,000 ກີບ/ກິໂລ(ເຂົ້າເປືອກ)ເຊິ່ງນິຍົມບໍລິໂພກກັນທັງພາຍໃນແຂວງ, ຕ່າງແຂວງ ແລະ ຕ່າງປະເທດ(ສສ ຫວຽດນາມ) ປະຈຸບັນບໍລິສັດເບຍລາວໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເພື່ອຜະລິດເບຍລາວໂກນ ແລະ ເມືອງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນຢູ່ເມືອງແປກ, ເມືອງຄຸນ, ເມືອງຜາໄຊ ແລະ ເມືອງພູກຸດທີ່ມີອາກາດເຢັນທັງເຫມາະສົມກັບແວດລ້ອມຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເປັນເອກະລັກຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢ່າງແທ້ຈິງ, ສ່ວນເມືອງອື່ນໆກໍ່ສາມາດປູກໄດ້ ແຕ່ບໍ່ສາມາດໃຫ້ຄຸນນະພາບດີໄດ້ເທົ່າກັບ 4 ເມືອງທີ່ກ່າວມານັ້ນ.

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເປັນແນວພັນເຂົ້າພື້ນເມືອງທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະພົນເດັ່ນຄືມີຄວາມຫອມ, ອ່ອນນຸມອັນເປັນທີ່ນິຍົມຊົມຊອບ ແລະ ຢູ່ຄຽງຄູ່ປະຊາຊົນຊາວຊຽງຂວາງມາເປັນເວລາດົນນານ ແລະ ໄດ້ຕິດພັນກັບການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຈົນເຖິງທຸກວັນນີ້ ແລະ ຄວາມສື່ນເຄີຍການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງປະຊາຊົນໄດ້ກາຍເປັນຮິດຄອງປະເພນີເຊິ່ງຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວໄດ້ຈັດໃຫ້ມີງານບຸນເທດສະການເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເພື່ອສະເຫຼີມສະຫຼອງພາຍຫຼັງສຳເລັດການເກັບກ່ຽວເຂົ້າເຊິ່ງໄດ້ຈັດຂຶ້ນລະຫວ່າງທ້າຍເດືອນພະຈິກຂອງທຸກໆປີ, ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໄດ້ມີການປູກຕາມປະສົບການວິທີການພູມປັນຍາຂອງທ່ອງຖິ່ນສືບຕໍ່ກັນມາແຕ່ລະບ້ານແຕ່ລະເມືອງວິທີການປູກ ແລະ ການເກັບຮັກສາແນວພັນກໍ່ມີການແຕກຕ່າງກັນຕາມປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນຂອງທ່ອງຖິ່ນ ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍກໍ່ມີຫລາກຫລາຍພັນ

ດັ່ງນັ້ນຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງມີຄວາມສິນໃຈສຶກສາລະບົບການຜະລິດ(ວິທີການປູກ, ແນວພັນທີ່ນິຍົມປູກ) ແລະ ເສດຖະກິດຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ ໃນ 4 ບ້ານຂອງເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງ.

II. ຈຸດປະສົງ

1. ເພື່ອສຶກສາການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນ 4 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງເມືອງ
2. ສຶກສາເສດຖະກິດການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນເຂດດັ່ງກ່າວ

III . ຂອບເຂດການສຶກສາ

ສະຖານທີ່ທີ່ຈະລົງສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ກຳນົດເອົາ 4 ບ້ານຂອງເມືອງຜາໄຊຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານໂພສີ, ບ້ານຫໍກາງ ແລະ ບ້ານເຕົາທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງເຊິ່ງເຂດບ້ານດັ່ງກ່າວຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກໂຕເມືອງໂພນສະຫວັນໄປທາງທິດຕາຕິກຊຽງໃຕ້ປະມານ 24 ກິໂລແມັດ

IV. ນິຍາມຄາລັບ

1. ຄວາມໝາຍຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເປັນພືດສະບຽງ. ເປັນສະບຽງອາຫານໃນການບໍ່ໂພກທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ເປັນພືດໃບລ້ຽງດຽວ ແລະ ຍັງເປັນພືດລະດູດ່ຽວອີກທີ່ມີຊີວິທະຍາສາດວ່າ: *Orysa Sativa Lin*

2. ຄວາມໝາຍຂອງຊາວກະສິກອນ: ໝາຍເຖິງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍການປູກພືດ, ລ້ຽງສັດເປັນສ່ວນໃຫຍ່ຫຼືອາດຈະເປັນພໍ່ຄ້າຊາວຂາຍ ແລະ ອື່ນໆ

3. ຄວາມໝາຍຂອງການປູກ : ໝາຍເຖິງການເອົາເມັດພັນພືດຊະນິດໃດໜຶ່ງຫວ່າງລົງໃສ່ດິນຫຼືໜານປູກເພາະມີຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ເມັດພັນນັ້ນມີການແຕກງອກໃຫ້ກາຍເປັນຕົ້ນພືດ. ທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕເພື່ອນຳເອົາພືດນັ້ນໆມາໃຊ້ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງມວນມະນຸດເຮົາ

ບົດທີ 2

ການຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ

I. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າ

ເຂົ້າເປັນພືດທັນຍາຫານຫລັກຂອງຊາວໂລກຈັດເປັນພືດສາຍພັນດຽວກັບຫຍ້າຊຶ່ງນັບໄດ້ວ່າເປັນຫຍ້າທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນໂລກ ແລະ ມີຄວາມຫລາກຫລາຍທາງຊີວພາບສາມາດປູກຂຶ້ນໄດ້ງ່າຍມີຄວາມທົນທານຕໍ່ທຸກສະພາບພູມິປະເທດໃນໂລກບໍ່ວ່າຈະເປັນຖິ່ນແຫ້ງແລ້ງແບບທະເລຊາຍພື້ນທົ່ງພຽງ, ນ້ຳທ່ວມເຖິງຫລື ແມ່ນກະທັ່ງເທິງພູເຂົາທີ່ໜາວເຢັນເຂົ້າກໍຍັງສາມາດງອກງານຂຶ້ນມາໄດ້ຢ່າງທໍລະຫົດອິດທິນ.

ຈາກຫລັກຖານທີ່ພົບເຮັດໃຫ້ສັນນິດຖານໄດ້ວ່າເມື່ອປະມານ 13,000-16,000 ປີທີ່ແລ້ວຍຸກນ້ຳແຂງໃກ້ສິ້ນສຸດລົງສັດໃຫຍ່ຫລາຍຊະນິດເລີ່ມສູນພັນໄປມະນຸດຈຶ່ງຕ້ອງລຸດບົດບາດການລ່າສັດແລ້ວຫັນມາສະສົມເຂົ້າປ່າ ແລະ ພືດເພື່ອເປັນອາຫານທ່ານ Richard S. Macheish ນັກບູຮານຄະດີຊາວອາເມລິກາຜູ້ຊຶ່ງເຮັດການສຶກສາສະຖານທີ່ທາງປະຫວັດສາດຂອງຈີນແຜ່ນດິນໃຫຍ່ໃນປີ 2536 ມີຫລັກຖານທີ່ຢືນຢັນໄດ້ວ່າປະເທດຈີນຄືແຫລ່ງກຳເນີດຂອງການປູກເຂົ້າເພາະໄດ້ພົບຮ່ອງຮອຍຂອງເຂົ້າປ່າທີ່ມີອາຍຸເຖິງ 16,000 ປີ ແລະ ເຂົ້າທີ່ປູກອາຍຸກວ່າ 9,000 ປີໂດຍພິຈາລະນາຈາກການຂຸດພົບຫລັກຖານເຂົ້າໄໝ້ທີ່ຕິດຢູ່ກັບເສດພາຊະນະລວມທັງເສດຕົ້ນເຂົ້າສະໄໝບູຮານທີ່ຂຸດໄດ້ຈາກຖ້ຳ 2 ແຫ່ງໃນທຸບພວກເຂົາເມືອງຫະໜານຊາງເມືອງຫລວງຂອງມົນທົນຈຽງສີຊຶ່ງຢູ່ທາງຕະເວັນຕົກສຽງໃຕ້ຂອງຈີນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງການປູກຝັງເຂົ້າຂອງມະນຸດຈາກວັດທະນະທຳລຸງຊານຂອງປະເທດຈີນ ແລະ ວັດທະນະທຳຮົວບິນຽນຂອງປະເທດວຽດນາມບໍລິເວນທົ່ງຮາບລຸ່ມແມ່ນ້ຳຕອນເໜືອຂອງອິນເດຍຕອນລຸມດ້ານຕະເວັນອອກຂອງເຊິ່ງພວກເຂົາຫຼິ້ນໄລຊຶ່ງການປູກຝັງໃຊ້ວິທີການປູກຄ້າຍກັບການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ

ຫລັງຈາກນັ້ນວິວັດທະນາ-ການປູກເຂົ້າຈາກການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍມາເປັນການເຮັດນາຫວ່ານປະມານ 9,000 ປີກ່ອນ ແລະ ພັດທະນາສູ່ການເຮັດນາແບບປັກດຳຊຶ່ງພົບຫລັກຖານໃນວັດທະນະທຳເຮືອນຊຽງເມື່ອປະມານ 5,000 ປີທີ່ຜ່ານມາຫລັກຖານຂອງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ຄົ້ນພົບເຂົ້າປ່າໃນຊ່ວງທຳອິດຈະມີກ້ານ ແລະ ໃບດ່ຽວແຕ່ທີ່ປູກໃໝ່ມີເຖິງ 5 ກ້ານ, ເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໃນຊ່ວງເວລາດັ່ງກ່າວມະນຸດເລີ່ມເຂົ້າໃຈວ່າຫາກປູກເຂົ້າລົງດິນເອງຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 5 ເທົ່າສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເປັນມະນຸດໃນການພັດທະນາການກະເສດເພື່ອດຳລົງຊີວິດສາຍພັນຂອງພືດຕະກູນເຂົ້າທີ່ມີຢູ່ເທິງໂລກນີ້ມີຫລາຍເຖິງ 120,000 ສາຍພັນແຕ່ພັນທີ່ຮູ້ຈັກ ແລະ ນຳມາປູກສາມາດແບ່ງອອກໄດ້ເປັນ 2 ຊະນິດຄື *Oryza Savita* ທີ່ນິຍົມເພາະປູກໃນທະວີບເອເຊຍ ແລະ *Oryza glaberrina* ທີ່ນິຍົມເພາະປູກໃນທະວີບອັຟຣິກາແຕ່ເຂົ້າທີ່ປູກ ແລະ ຊື່ຂາຍກັນໃນຕະຫລາດໂລກຈະເປັນເຂົ້າຈາກວິບເອເຊຍແບ່ງເປັນ 3 ກຸ່ມຕາມລັກສະນະ ແລະ ພື້ນທີ່ປູກໄດ້ຄື:

1. ເຂົ້າອິນດິກາ (Indica) ຫລືເຂົ້າຈ້າວ

ເປັນເຂົ້າທີ່ມີລັກສະນະເມັດລຽວຍາວລິລາຕົ້ນສູງຕັ້ງຊື່ມາຈາກແຫລ່ງທີ່ຄົ້ນພົບເທື່ອທຳອິດໃນປະເທດອິນເດຍເປັນເຂົ້າທີ່ນິຍົມເພາະປູກໃນທະວີບເອເຊຍຕັ້ງແຕ່ຈີນ, ວຽດນາມ, ຟີລິບປິນ, ໄທ, ອິນໂດນີເຊຍ, ໄປຈີນເຖິງອິນເດຍ, ສີລັງກາ ແລະ ແພ່ກະຈາຍໄປທົ່ວໂລກ ຕັ້ງແຕ່ຫລັງ ພ. ສ. 1000 ທັງເຂດລຸ່ມນ້ຳອິລະວະດີ ແລະ ຕໍ່ມາ

ແພ່ຂະຫຍາຍເພາະປູກໃນທະວີບອາເມລິກາເພາະເຂົ້າອິນດິກາ ເຂົ້າສະນິດນີ້ເພີ່ມຈຳນວນຢ່າງວ່ອງໄວແທນເຂົ້າໜຽວທີ່ເຄີຍປູກຊຶ່ງຄົນສະໄໝນັ້ນເອີ້ນເຂົ້າອິນດິກາທີ່ມາຈາກຕ່າງປະເທດວ່າ “ເຂົ້າຂອງຈ້າວ” ແລ້ວເອີ້ນກັນສັ້ນລົງເຫລືອພຽງ " ເຂົ້າຈ້າວ" ມາເຖິງປັດຈຸບັນນີ້.

2. ເຂົ້າຈາປັນກາ (Japonica)

ເປັນເຂົ້າໜຽວເມັດປ້ອມກົມລິມີແຫລ່ງກຳເນີດຈາກທາງພາກເໜືອແລ້ວຜ່ານມາທາງລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງໃນສະໄໝກ່ອນທົດສິດວັດທີ່ 20 ຫລັງຈາກນັ້ນລຸດຈຳນວນລົງໄປແພ່ຫລາຍໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ, ເກົາຫລີ, ລັດເຊຍ, ຍູໂລບ ແລະ ອາເມລິກາ.

3. ເຂົ້າຈາວານິກາ (Javanica)

ເປັນເຂົ້າລັກສະນະເມັດປ້ອມໃຫຍ່, ສັນນິດຖານວ່າເປັນເຂົ້າພັນປະສົມລະຫວ່າງເຂົ້າອິນດິກາ ແລະ ຈາປັນການິຍົມເພາະປູກໃນອິນໂດເນເຊຍຟິລິບປິນໄຕ້ຫະຫວັນໝູ່ເກາະລິວກິວ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນແຕ່ບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມເພາະໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກຕ່າງກໍມີການພັດທະນາສາຍພັນເຂົ້າໃໝ່ ແລະ ເພີ່ມພື້ນທີ່ການປູກຝັງເຂົ້າ ແລະ ວິທີການປູກເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ປະລິມານຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ.

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນໄດ້ຖືກນຳມາປູກ ແລະ ຕິດພັນກັບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນຊາວຊຽງຂວາງໂດຍສະເພາະແມ່ນຊາວນາເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງມາເປັນເວລາດົນນານຫລາຍກວ່າ 3 ຊົ່ວຄົນ ຫຼື ປະມານ 300 ກວ່າປີ ແລ້ວເທົ່າທີ່ຮູ້ຈັກ ແລະ ສືບທອດກັນມາຈົນເຖິງປະຈຸບັນ, ລັກສະນະ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຄື: ເມັດປ້ອມ, ມີກິ່ນຫອມ, ອ່ອນນຸມ, ສີເຂົ້າໄດ້ເຂົ້າສານ 70-80%, ກິນບໍ່ເບື້ອງ, ລຳຕົ້ນແຂງແຮງບໍ່ມັກລົ້ມ, ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດ-ແມັງໄມ້ຕ່າງໆເຂດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ເປັນທີ່ນິຍົມປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຫລາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນຢູ່ 4 ເມືອງຄື: ເມືອງຄູນ, ເມືອງແປກ, ເມືອງຜາໄຊ ແລະ ເມືອງພູກຸດຊຶ່ງນອນຢູ່ເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງທີ່ມີລະດັບຄວາມສູງຈາກໜ້ານ້ຳທະເລປະມານ 800 - 1,200 m ມີອາກາດເຢັນ.

II. ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງເຂົ້າ

1. ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານອາຫານ

ເນື່ອງຈາກວ່າປະຊາກອນຂອງໂລກນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆແຕ່ການຜະລິດອາຫານເພີ່ມຂອງບໍ່ຫຼາຍບາງຄັ້ງອາດພົບບັນຫາ ແລະ ອຸປະສັກໃນການຜະລິດບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນມີແຕ່ລຸດລົງນ້ອຍຖອຍລົງປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງໂລກກິນເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນທະວີບອາຊີປະມານກວ່າ 80% ບໍລິໂພກເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກທຸກມື້ເຊິ່ງປະຊາກອນຂອງໂລກກິນເຂົ້າໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 112 - 148 ກລ/ປີສ່ວນຄົນລາວກິນເຂົ້າສະເລ່ຍ 360 ກລ/ຕໍ່ປີ/ຄົນ ບັນຫາມີຢູ່ວ່າຕໍ່ໄປປະຊາກອນຂອງໂລກຈະມີເຂົ້າບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກເພາະການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນໃນປີໜຶ່ງມີເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍກວ່າຜົນຜະລິດເຂົ້າໃນແຕ່ລະປີເວົ້າອີກໃນກໍລະນີໜຶ່ງກໍ່ຄື: ການເພີ່ມຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາໃຊ້ເປັນອາຫານນັ້ນ ເປັນແບບບໍ່ສົມດູນກັບການເພີ່ມປະຊາກອນ ທີ່ຕ້ອງການຮັບປະທານເຂົ້າເປັນອາຫານໃນແຕ່ລະມື້ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກວ່າ ເນື້ອທີ່ການຜະລິດມີຈຳກັດດັ່ງນັ້ນ, ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາຫາເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆທີ່ເໝາະສົມເຂົ້າມາໃຊ້ໃນການຜະລິດເພື່ອຍົກປະສິດທິພາບຂອງເຂົ້າໃຫ້ສູງໃນເນື້ອທີ່ຈຳກັດ.

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຄຸນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງນອກຈາກໃຊ້ເປັນອາຫານຫຼັກໃນຊີວິດປະຈຳວັນແລ້ວຍັງນຳໃຊ້ເຮັດແປງ,ເຮັດເຫຼົ້າ,ເຮັດເຂົ້າໜົມ ແລະ ອື່ນໆ. ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍນອກຈາກໃຊ້ບໍລິໂພກເປັນອາຫານແລ້ວຍັງມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານອຸດສະຫະກຳການຄ້າເພາະສາມາດປ້ອນໃຫ້ໂຮງງານຜະລິດເປັນເບຍມີກິ່ນຫອມເພື່ອເປັນການຍົກສູງຄຸນນະພາບ ແລະ ລາຄາຂອງຜະລິດຕະພັນ, ນອກຈາກນີ້ລຳຕົ້ນຂອງເຂົ້າຍັງໃຊ້ເປັນອາຫານສັດ,ໃຊ້ເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ, ປູກເຫັດ, ເຮັດເຈ້ຍຕ່າງໆເຊິ່ງສ້າງລາຍຮັບ, ສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງເມື່ອເສດຖະກິດຄອບຄົວມີຄວາມເຂັ້ມແຂງເສດຖະກິດຂອງຊາດກໍ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ເມັດເຂົ້າປະກອບດ້ວຍຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານເຊັ່ນ:

- ທາດແປງ 75 %
- ທາດຊີ້ນ 7-8 %
- ທາດນ້ຳມັນ 2.2 %
- ທາດເນື້ອເຍື່ອ 0.8 %
- ທາດນ້ຳຕານ 11 %
- ທາດວິຕາມິນອື່ນໆຈຳນວນໜຶ່ງ

ການບໍລິໂພກເຂົ້າໜຽວ ນັບໄດ້ວ່າເປັນອາຫານຫລັກອີກຊະນິດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມບໍລິໂພກຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນປະເທດ,ໂດຍສະເພາະໃນພາກຕະເວັນອອກສຽງເໜືອ ແລະ ພາກເໜືອ, ເຂົ້າໜຽວ 1 ຂີດໃຫ້ພະລັງງານປະມານ 240-278 ກິໂລແຄລໍລີ, ນອກຈາກນີ້ເຂົ້າໜຽວຍັງມີປະໂຫຍດອີກຫລວງ-ຫລາຍເຂົ້າໜຽວຂາວບຳລຸງຮ່າງກາຍຊ່ວຍຂັບລົມໃນຮ່າງກາຍສ້າງສານອາຫານເສີມສະມັດຖະພາບກະເພາະອາຫານຊ່ວຍບຳລຸງຜິວພັນໃຫ້ນຽນຂຶ້ນ, ເຂົ້າໜຽວມີເສັ້ນໃຍໃຫ້ວິຕາມິນເອ, ບີ, ແລະ ຊີສຸງພ້ອມໃຫ້ໂປຕິນ ແລະ ຄາລໂບໄຮເດດ.

ເຂົ້າໜຽວດຳຊ່ວຍບຳລຸງເລືອດ ແລະ ບຳລຸງຮ່າງກາຍ, ປ້ອງກັນພະຍາດກະເພາະ, ປິ່ນປົວບາດໃນແຜໃນລຳໄສ້,ຊ່ວຍໃຫ້ລະບົບການຍ່ອຍອາຫານດີຂຶ້ນ, ມີສານຕ້ານມະເລັງ ແລະ ແກ້ພະຍາດນິ້ວໃນຖົງນ້ຳບີ, ບຳລຸງຮາກຜົມ,ບຳລຸງຫົວໃຈ, ແກ້ອາການບວມຊ້ຳເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການເບິ່ງເຫັນ ແລະ ມີສານຕ້ານອະນະມູນອິດສະຫລະ, ປິ່ນປົວພະຍາດຫອບຫິດ ແລະ ເປັນຢາຂັບຍ່ຽວ, ລຸດໄຂມັນໃນເສັ້ນເລືອດ, ຊ່ວຍລຸດນ້ຳໜັກ, ລຸດຄວາມດັນເລືອດ, ປິ່ນປົວພະຍາດເສັ້ນເລືອດແດງຕີບ, ຊ່ວຍໃນການຍ່ອຍອາຫານ, ແກ້ຮ້ອນໃນກະຫາຍນ້ຳ

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ: ເຂົ້າໜຽວມີປະໂຫຍດຕໍ່ສຸກຂະພາບຫລາຍປະການຈຶ່ງຂໍເຊີນຊວນຫັນມາບໍລິໂພກອາຫານທີ່ປຸງຈາກເຂົ້າໜຽວໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນຊຶ່ງມີຫລາກຫລາຍຮູບແບບໃຫ້ເລືອກຮັບປະທານບໍ່ວ່າຈະເປັນເຂົ້າໜຽວສັງຂະຫຍາ,ເຂົ້າຕົ້ມ ແລະ ອື່ນໆ

ເຂົ້າໜຽວມີ 2 ສີຄື: ສີຂາວ ແລະ ສີດຳແຕ່ເຂົ້າໜຽວດຳຈະມີສານອາຫານທີ່ເປັນປະໂຫຍດຫລາຍກວ່າເຂົ້າໜຽວຂາວສານອາຫານທີ່ວ່າຄື “ໂອພິຊີ” ຊ່ວຍຊະລໍການແກ້ກ່ອນໄວ ແລະ ຄວາມເສື່ອມຖອຍຂອງຮ່າງກາຍໂດຍສານໂອພິຊີທີ່ພົບໃນເຂົ້າໜຽວດຳເປັນສານຊະນິດດຽວກັບສານສະກັດທີ່ໄດ້ຈາກໝາກອະງຸ່ນດຳ, ອະງຸ່ນແດງ. ຂໍ້ດີຂອງເຂົ້າໜຽວຄື: ເປັນອາຫານລ່າເລິງເຮັດໃຫ້ສະຫມອງສະຫງົບຄາຍຄຽດກິນແລ້ວຈະຮູ້ສຶກຜ່ອນຄາຍເຮັດໃຫ້ອິ່ມທ້ອງດິນເຂົ້າກັບຍຸກວິກິດເສດຖະກິດປະຈຸບັນສານສຳຄັນໃນເຂົ້າໜຽວຄື: ທາດເຫລັກ ແລະ ກົດໂຟລິກ ໃນການສ້າງເມັດເລືອດເຮັດໃຫ້ເມັດເລືອດສົມບູນນອກຈາກນີ້ເຂົ້າໜຽວຍັງອຸດົມໄປດ້ວຍວິຕາມິນອີ, ຊ່ວຍປ້ອງກັນຫລອດເລືອດຫົວໃຈຕິບປ້ອງກັນບັນຫາຈຸ່ນໃນຕາເສື່ອມ, ການນຳເຂົ້າໜຽວໄປເຮັດເປັນຂອງຫວານໂດຍ

ເອົາໄປຕື່ມກັບນ້ຳກະທົ່ນ້ຳກະທົ່ຈະຊ່ວຍສະກັດວິຕາມິນອີອອກມາແຕ່ບໍ່ຄວນຮັບປະທານຫລາຍເພາະອາດເຮັດໃຫ້ອ້ວນ ແລະ ຮັບນ້ຳຕານຫລາຍຈົນເກີນໄປ.

ຂໍ້ເສຍຂອງເຂົ້າໜຽວກໍມີເຊັ່ນກັນເຊັ່ນ: ເຂົ້າໜຽວໃຫ້ພະລັງງານກໍຈະໃຫ້ອະນຸມູນອິດສະຫລະຫຼາຍໄປດ້ວຍເມື່ອກິນເຂົ້າໄປຫລາຍໆຈະເຮັດໃຫ້ຢາກນອນ. ນອກຈາກນີ້ໃນເຂົ້າໜຽວໂດຍສະເພາະເຂົ້າໜຽວຂາວຍັງມີສານກູເຕັນຊິ່ງເປັນສານທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມໜຽວອາດເຮັດໃຫ້ບາງຄົນເກີດອາການແພ້ໄດ້ໃນກໍລະນີຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ເດັກອາດຈະເຮັດໃຫ້ຕິດຄໍ, ອຸດຕັນລຳໄສ້ຫລືເຮັດໃຫ້ອິດອັດທ້ອງລະບົບທາງເດີນອາຫານບໍ່ປົກກະຕິໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນຜູ້ທີ່ມີບັນຫາລະບົບການຍ່ອຍອາຫານບໍ່ດີເປັນພະຍາດເປົາຫວານຢູ່ແລ້ວບໍ່ຄວນກິນເຂົ້າໜຽວໃນປະລິມານຫລາຍ ແລະ ຄວນເນັ້ນໄປທີ່ເຂົ້າໜຽວດຳຈະດີກວ່າສິ່ງສຳຄັນຄືກິນເຂົ້າໜຽວທຸກເທື່ອຄວນຫຍ້າໃຫ້ລະອຽດເພື່ອຈະໄດ້ຍ່ອຍງ່າຍໆ ແລະ ຄວນກິນໃນຕອນເຊົ້າຈະເໝາະສົມກວ່າໃນຕອນແລງ.

2. ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ເນື່ອງຈາກປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍຂອງໂລກຮັບປະທານເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກແຕ່ເນື້ອທີ່ໃນການຜະລິດມີຈຳກັດແຕ່ຈຳນວນປະຊາກອນພັດເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຂົ້າຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນກັບປະເທດຊາດ ແລະ ຂອງໂລກຖ້າປະເທດໃດຜະລິດເຂົ້າໄດ້ຫຼາຍກໍຈະມີເຂົ້າພຽງພໍໃນການບໍລິໂພກພາຍໃນສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນສົ່ງອອກຂາຍມີລາຍຮັບເຂົ້າປະເທດຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍສຳຫຼັບບາງປະເທດທີ່ມີຄວາມຈະເລີນທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳກໍຍັງມີບາງສ່ວນທີ່ຜະລິດເຂົ້າເພື່ອການບໍລິໂພກພາຍໃນປະເທດເຊິ່ງເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອເສດຖະກິດຂອງຊາດປະເທດກະສິກຳສົ່ງອອກຂາຍຕ່າງປະເທດນັ້ນຈະສາມາດສົ່ງອອກໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອປະລິມານເຂົ້າເຫຼືອການບໍລິໂພກພາຍໃນປະເທດທັງນັ້ນເພື່ອປ້ອງກັນການຂາດແຄນພາຍໃນປະເທດ.

III. ການຜະລິດເຂົ້າໃນສປປລາວ

ເຂົ້າເປັນພືດສະບຽງອາຫານທີ່ສຳຄັນໃນ ສປປລາວ ແຕ່ການຜະລິດເຂົ້າໃນແຕ່ລະປີແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ລະດູຄື: ນາປີ ແລະ ນາແຊງ, ນາປີແມ່ນອາໄສນ້ຳຝົນມັກພົບບັນຫາທາງດ້ານການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດເພາະວ່າສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ປະລິມານນ້ຳຝົນ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ໃນຊ່ວງເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ຖ້າຝົນຕົກຫລາຍນາຫລຸບຈະຖ້ວມ, ນາໂນນແມ່ນແຫ້ງແລ້ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບ ຂອງຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າ ການຜະລິດເຂົ້ານາປີໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຈະເລີ່ມແຕ່ເດືອນພຶດສະພາຫາເດືອນທັນວາ ເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ທາງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ກວມເອົາ 85% ໃນນັ້ນກວມເອົາ 7 ທົ່ງພຽງ ທີ່ຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາຂອງ ເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າທັງໝົດ 985,595 ຮຕ, ຜົນຜະລິດໄດ້ເຖິງ 4,039,780 ໂຕນ (ຂໍ້ມູນປີ 2017, ກົມປູກຝັງ), ໂດຍສະເລ່ຍສະມັດຕະພາບແມ່ນ 4.23 ຕ/ຮຕ ໃນນັ້ນ ເຂົ້ານາປີ 787,805 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດ 3,345,830 ໂຕນ, ນາແຊງ 90,120 ຮຕ, ຜົນຜະລິດ 474,255 ໂຕນ ແລະ ເຂົ້າໄຮ່ 109,670 ຮຕ, ຜົນຜະລິດ 217,695 ໂຕນ. ເຂົ້າສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ຜະລິດ ເພື່ອບໍລິໂພກໂດຍມີຫົວໜ່ວຍຜະລິດເປັນຂະໜາດນ້ອຍໃນນັ້ນ 80% ຂອງການຜະລິດແມ່ນເຂົ້າໜຽວກວມເອົາເປີເຊັນສູງກວ່າເຂົ້າຈ້າວເຖິງ 20%. ເຊິ່ງມີການສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດຈຳນວນ 22,837 ໂຕນ, ຄິດເປັນມູນຄ່າ 8 ລ້ານກວ່າໂດລາ ໃນນັ້ນສົ່ງອອກໄປ ຈີນ, ຫວຽດ ນາມ, ໄທ, ເປັນຢຽມ, ຝລັ່ງ, ໂຮນລັງ, ແດນມາກ, ອິສຕາລີ, ເຢຍລະມັນ ແລະ ສະຫະລັດອາເມລິກາ, ເປັນເຂົ້າສານໜຽວ 5,728 ໂຕນ, ເຂົ້າສານຈ້າວ 816 ໂຕນ ແລະ ເຂົ້າເປືອກໜຽວຈຳນວນ 16,293 ໂຕນ.

1. ສະພາບການຜະລິດເຂົ້າຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ

ການຜະລິດເຂົ້າເຫັນວ່າສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມຄາດໝາຍຕົ້ນຕໍຂອງແຜນການຄືສິບຕໍ່ຜະລິດເຂົ້າກິນໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີສ່ວນເຫຼືອແຮໄວ້. ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຄືການຜະລິດເຂົ້າລວມສາມາດບັນລຸ 27,290 ເຮັກຕາ ຜົນຜະລິດເຂົ້າໄດ້ຮັບ 98,780 ໂຕນ (ທຽບໃສ່ແຜນໄດ້ 99.6%) ໃນນັ້ນເຂົ້ານາປີແຜນການຜະລິດ 19,800 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດ 83,300 ໂຕນປະຕິບັດຕົວຈິງ 19,675 ເຮັກຕາ, ເທົ່າກັບ 99.4 % ຜົນຜະລິດໄດ້ຮັບ 83,150 ໂຕນ, ເຂົ້າເນີນສູງແຜນການຜະລິດ 7,600 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດ 15,700 ໂຕນປະຕິບັດໄດ້ 100.3% ເທົ່າກັບ 7,620 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດໄດ້ຮັບ 15,630 ໂຕນ, ການປູກເຂົ້າຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນດີ, ຄາດຄະເນສະເລ່ຍເຂົ້າກິນ (ເຂົ້າເປືອກ) ໃນປີ 2018 ໄດ້ປະມານ 378 ກກ/ຄົນ/ປີ. ສຳລັບລາຄາເຂົ້າເປືອກສະເລ່ຍ 3,500-4,000 ກີບ/ກກ.

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນພັນເຂົ້າໜຽວພື້ນເມືອງມີຄວາມເປັນເອກະລັກສະເພາະ: ໜຽວ, ອ່ອນ, ນຸ່ມ ແລະ ຫອມ, ຜ່ານການເຕົ້າໂຮມບັນດາສາຍພັນຢູ່ບັນດາເມືອງທົ່ວແຂວງຊຽງຂວາງ ແມ່ນປະກອບມີ 4 ແນວພັນຫຼັກຄືພື້ນເດັ່ນ ແລະ ມີຊື່ສຽງຄື: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດຳ ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງ(ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງມີ 4 ແນວພັນຄື: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງລາຍແຊກ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງເມັດໃຫຍ່(ຄໍຣວງຍາວ) ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງດໍ, ຜ່ານມາແຂວງຊຽງຂວາງມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 11,960 ເຮັກຕາ, ຄາດຂະເນ ຜົນຜະລິດ 51,240 ໂຕນ, ໃນແຜນຍຸດທະສາດພັດທະນາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດເປັນໜຶ່ງໃນ 5 ສິນຄ້າບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ, ປະຈຸບັນໃນຂະບວນການຜະລິດພວກເຮົາໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າ, ກຸ່ມປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍອິນຊີ, ສະມາຄົມປູກເຂົ້າອິນຊີ ແລະ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ໂຄງການຕາບິ, ໂຄງການກະສິກຳຍືນຍົງ, ໂຄງການລູກຊີບ ແລະ ໂຄງການລູຮັດ, ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຈຳນວນໜຶ່ງ, ເພື່ອອະນຸລັກ ແລະ ສົ່ງເສີມການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃຫ້ເປັນສິນຄ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບພວກເຮົາໄດ້ສ້າງ ໂຄງການຍ່ອຍເພື່ອພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແຕ່ລະສາຍພັນໃຫ້ເປັນສາຍພັນບໍລິສຸດ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເອົາສູນພັດທະນາກະສິກຳຄັງເພາະ ເມືອງຄູນ ເປັນໃຈກາງ, ພື້ນຖານວິຊາການ ແມ່ນການແນະນຳຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ບັນດາຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ກຸ່ມຊາວນາ.

ດ້ານການດຳເນີນທຸລະກິດ: ຜ່ານມາປະຊາຊົນປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໄວ້ບໍລິໂພກ 80% ແລະ ສຳລັບຂາຍ 20%, ປະມານ 10,000 ໂຕນ/ປີ, ໃນນັ້ນ ສິ່ງອອກສສຫວຽດນາມ ແລະ ໄປຕ່າງແຂວງ, ຕ່າງປະເທດຈຳນວນໜຶ່ງ, ໄດ້ສົ່ງປ້ອນໃຫ້ບໍລິສັດເບຍລາວເພື່ອຜະລິດເບຍໂກນຈຳນວນ 400 ໂຕນໃນອະນາຄົດພວກເຮົາຄິດວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ຈະສາມາດແປຮູບເປັນຫຼາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຊື່ສຽງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມີແຜນການ ໃນການກຳນົດແບ່ງເຂດ ການປູກເຂົ້າໃຫ້ແຈ້ງ ແຍກໃຫ້ເຫັນ ເຂດຜະລິດເຂົ້າສະບຽງອາຫານ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າ ໂດຍກຳນົດເອົາ 2,500 ເຮັກຕາໃນ 5 ເມືອງເປົ້າໝາຍ, ສືບຕໍ່ປະສານງານກັບພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄົ້ນຄ້ວາການ ປູກແຕ່ງຫຼັງການຜະລິດເຊັ່ນ: ການຈົດລິຂະສິດແຫຼ່ງກຳເນີດຜະລິດຕະພັນ (GI), ການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນ, ຍີ່ຫໍ່ ສິນຄ້າ ແລະ ການຕະຫຼາດ (ຂະແໜງປູກຝັງ 2016).

IV. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

1. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ

ສໍາລັບປະຫວັດຄວາມເປັນມາເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈາກບົດລາຍງານຂະແໜງປູກຝັງ 2013 (ໂຄງການຕາບິ): ການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນປະຫວັດການນຳໃຊ້ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນຄັ້ງນີ້ຖືວ່າຍັງບໍ່ຊັດເຈນ ແລະ ຈະແຈ້ງເທື່ອເນື່ອງຈາກວ່າການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງຄະນະບ້ານ, ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມພາຍໃນບ້ານນັ້ນອາດຈະບໍ່ຈິຈໍາໄດ້ ແລະ ບາງບ້ານຄະນະບ້ານຜູ້ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນເປັນຄົນລຸ້ນໜຸ່ມເຖິງແມ່ນວ່າເຂົາເຈົ້າຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນວ່າໄດ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນປີນັ້ນປີນີ້ແຕ່ກໍມີຫລາຍຄົນຫລາຍພາກສ່ວນໃຫ້ຄຳຄິດເຫັນວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ປູກຢູ່ເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງມາເປັນເວລາຫລາຍຊົ່ວຄົນແລ້ວ (ປະມານ 300 ກວ່າປີ) (ຂະແໜງປູກຝັງແຂວງຊຽງຂວາງ, 2013), ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຈາກບົດລາຍງານຂອງໂຄງການແຫຼ່ງຕົ້ນກຳເນີດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ພູພຽງຊຽງຂວາງ (2008) ໄດ້ບອກວ່າຍັງບໍ່ຮູ້ແນ່ນອນວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຖືກນຳມາປູກຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງໃນຍຸກສະໄໝໃດເໜືອນັ້ນແຕ່ຄາດວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນເລີ່ມປູກແຕ່ປີ 1965 ເປັນຕົ້ນມາ (ຈາກການສຳພາດທ່ານບົວສອນນາຍບ້ານນາອຸເມືອງຄຸນໃນສະໄໝນັ້ນ) ແຕ່ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີການປູກ ແລະ ຂາຍຫຼາຍແມ່ນຊ່ວງ 10-20 ປີຜ່ານມາ.

2. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນ

ຈາກການສຳຫຼວດແຫຼ່ງຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນເດືອນ 11 ປີ 2013 ເຖິງເດືອນ 1 ປີ 2014 (ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຫົວພັນ, 2016) ຜ່ານການສຳພາດເຖົ້າແກ່ອາວຸໂສຜູ້ເຄີຍປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆໃນ 6 ເມືອງຂອງແຂວງຫົວພັນ, ໄດ້ຮູ້ວ່າ: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ແຂວງຫົວພັນແມ່ນປູກມາແຕ່ດຶກດຳບັນແລ້ວບໍ່ມີໃຜສາມາດຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮູ້ຢ່າງລະອຽດໄດ້ວ່າປະຊາຊົນປູກມາແຕ່ສັດຕະວັດໃດ, ຊາວບ້ານໄດ້ເລົ່າສູ່ກັນຟັງລຸ້ນຕໍ່ລຸ້ນວ່າ: ກ່ອນປີ 1900 ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຊື່ວ່າເຂົ້າກວານ, ສາເຫດຍ້ອນວ່າຢູ່ໃນສະໄໝນັ້ນແມ່ນມີແຕ່ຜູ້ເປັນອົງ, ເປັນກວານ, ເປັນທ້າວ, ເປັນເພັຍ, ເປັນພະຍາເທົ່ານັ້ນຈຶ່ງມີສິດປູກ ແລະ ໄດ້ກິນ, ສ່ວນປະຊາຊົນທຳມະດາແມ່ນບໍ່ມີສິດໄດ້ປູກໄດ້ກິນ. ຕໍ່ມາໄລຍະຊຸມປີ 1900 ສະໄໝທ້າວເພຍແສນພົມເມືອງແອດຂຶ້ນປົກຄອງເມືອງແອດໄດ້ໃຫ້ປະຊາຊົນເມືອງແອດປູກທົ່ວໄປ, ເມື່ອປະຊາຊົນປູກ ແລະ ໄດ້ກິນແລ້ວເຫັນວ່າມີຄວາມອ່ອນ, ໜຽວນຸ້ມຄືກັນກັບຢາງຍືດທຳມະຊາດບໍ່ຄືເຂົ້າອື່ນ, ສະນັ້ນປະຊາຊົນຢູ່ເມືອງແອດ, ໄດ້ຮ້ອງວ່າເຂົ້າຢາງ, ປະຈຸບັນປະຊາຊົນເມືອງແອດຈຳນວນໜຶ່ງໂດຍສະເພາະແມ່ນຄົນເຖົ້າແກ່ຍັງຮ້ອງວ່າເຂົ້າຢາງ.

ໃນໄລຍະຕໍ່ມາທ້າວພະຍາສຸວັນເປັນເພຍເມືອງຊຳເໜືອໄດ້ນຳມາໃຫ້ປະຊາຊົນຢູ່ເມືອງຊຳເໜືອປູກທົ່ວໄປ ແລະ ປະຊາຊົນໄດ້ເອົາໄປຂະຫຍາຍໄປປູກຢູ່ເມືອງສາມພັນ (ເມືອງວຽງໄຊໃນປະຈຸບັນ) ເມື່ອປະຊາຊົນໄດ້ປູກທົ່ວໄປແລ້ວເຫັນວ່າເມັດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຮູບຮ່າງສັ້ນມົນຄ້າຍຄືກັບໄກ່ນ້ອຍຫາກໍ່ແຕກໃໝ່, ເວລາຕຳບໍ່ມີເຂົ້າປຽນຫຼາຍ (ບໍ່ມີເມັດຫັກຫຼາຍ) ກໍ່ເລີຍເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີເຂົ້າປຽນເກືອໄກ່ນ້ອຍ, ຊາວບ້ານກໍ່ເລີຍພາກັນເອີ້ນວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ແຕ່ນັ້ນມາປະຊາຊົນຢູ່ແຂວງຫົວພັນກໍ່ເລີຍຮ້ອງຕໍ່ເນື່ອງກັນມາວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມາເຖິງທຸກວັນນີ້.

ຈາກການສຳພາດແມ່ຕູ້ໄມຍອມ (ແມ່ຕູ້ເຮືອງສີ) ອາຍຸ 78 ປີ ແລະ ພໍ່ຕູ້ບຸດສະດີອາຍຸ 77 ປີ (ຮູບພາບຂ້າງລຸ່ມ) ປະຊາຊົນບ້ານຊຳເໜືອຄັ້ງວັນທີ 14/11/2013 ໃຫ້ຮູ້ຕື່ມວ່າ: ນັບແຕ່ເພິ່ນເກີດ ແລະ ຮູ້ຄວາມມາແມ່ນໄດ້ກິນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແລ້ວ ແລະ ເຫັນປະຊາຊົນຢູ່ເມືອງຊຳເໜືອປູກຈົນເຖິງປະຈຸບັນບໍ່ຮູ້ວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ເມືອງຊຳເໜືອມີມາແຕ່ປີໃດ, ພໍ່ແມ່ຂອງເພິ່ນບອກເລົ່າກັນມາວ່ານັບແຕ່ຮູ້ເຮັດນາພໍ່ແມ່ພາປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແລ້ວສະແດງວ່າຊ່ວງລາວເລົ່າແມ່ນ 3 ຊົ່ວຄົນແລ້ວ. ເພິ່ນເລົ່າສູ່ຟັງຕື່ມອີກວ່າ: ໄລຍະປີ 1915 ທ້າວພະຍາສຸວັນເຊິ່ງ

ເປັນເພຍເມືອງຊໍາເໜືອ, ເຫັນວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຫຼາຍສີແຕກຕ່າງກັນສະນັ້ນທ້າວພະຍາສຸວັນໄດ້ເລືອກເອົາແຕ່ລະຊະນິດໄປປູກສະເພາະ, ເຖິງປີ 1947 ທ້າວພະຍາສຸວັນໄດ້ເສຍຊີວິດ, ຈາກນັ້ນທ້າວແພງປະຊາຊົນບ້ານຊໍາເໜືອໄດ້ສືບຕໍ່ປູກແຕ່ລະແນວພັນມາຮອດປີ 1951, ປະຊາຊົນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໄດ້ເອີ້ນຕາມສີຂອງເມັດເຂົ້າວ່າ: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງ, ເຂົ້າຄາຍຫອມ. ຕາມການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງປະຊາຊົນຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ໃຫ້ຮູ້ວ່າແຕ່ກ່ອນແມ່ນມີແຕ່ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ, ແຕ່ປູກມາຫຼາຍປີໄດ້ເກີດມີເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງຈາກນັ້ນຈຶ່ງເກີດມີເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ ແລະ ເກີດມີເຂົ້າຄາຍຫອມຢູ່ເຂດຊາງຄໍາ. ຊາວບ້ານໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ: ຕົ້ນກຳເນີດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຊະນິດຕ່າງໆແມ່ນຢູ່ເມືອງແອດ ແລະ ເມືອງຊໍາເໜືອແຂວງຫົວພັນ.

ຮູບທີ 1: ແມ່ໄມຍອມ ແລະ ພໍ່ບຸດສະດີ ຜູ້ເລົ່າປະຫວັດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແຂວງຫົວພັນ

3. ການສຶກສາ ແລະ ຈຳແນກແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຈາກການເລົ່າລືດັ່ງກ່າວຖືວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນເຂົ້າຂອງ 2 ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ຊຽງຂວາງເປັນເຈົ້າຂອງໂດຍຕົງ. ສຳລັບແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ: ການສຶກສາຜ່ານມາພຽງເປັນການສຳຫຼວດແບບການສຳພາດຕາມປະຊາຊົນຮູ້ວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນມີ 3 ຈຳພວກໃຫຍ່ໂດຍອີງໃສ່ສີຂອງເມັດເປັນຕົ້ນຕໍຄື: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງ ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ (ໂຄງການແຫຼ່ງກຳເນີດຜະລິດຕະພັນ, 2008; ກັນຍາວົງ, 2013; ບຸນພະນຸໄຊ, 2009). ຕົກມາໃນປີ 2013 ມີການສຳຫຼວດໃໝ່ໃນຈຳນວນປະຊາກອນໃຫຍ່ທັງໃນແຂວງຫົວພັນ ແລະ ຊຽງຂວາງອີກໃໝ່ໂດຍການສະໜັບສະໜູນໂຄງການຕາປີເຫັນວ່າໃນກຸ່ມດັ່ງກ່າວຍັງມີຫຼາຍແນວພັນແຕກຕ່າງກັນ, ເຊິ່ງຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳມາສຶກສາ ແລະ ໄຈ້ແຍກຄວາມແຕກຕ່າງຂອງແນວພັນຂອງແຕ່ລະແຂວງບົນຂໍ້ມູນ 46 ລັກສະນະ(IRRI, Standard Evaluation System for Rice, 1996) ເຫັນວ່າ: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແຂວງຫົວພັນຈາກ 4 ກຸ່ມໃຫຍ່(ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງ ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດຳ. ແນວພັນດັ່ງກ່າວນຳມາສຶກສາລະອຽດຢູ່ສູນບ້ານອົງແຂວງຫົວພັນ ແລະ ສູນຄັ້ງເພາະແຂວງຊຽງຂວາງລະດູຝົນ 2014 ເຫັນວ່າແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີ 4 ກຸ່ມໃຫຍ່ໃນນັ້ນມີ 7 ແນວພັນ: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ(ເຫຼືອງຫຼືຂາວແມ່ນຕົວດຽວກັນ), ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ, ໄກ່ນ້ອຍດຳ ແລະ ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງ(ມີ 4 ແນວພັນ: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງລາຍແຊກ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງເມັດໃຫຍ່(ຄໍຣວງຍາວ) ແລະ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງດໍ, ສຳລັບອາຍຸເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນອາຍຸ 140 ວັນຂຶ້ນໄປຍົກເວັ້ນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍແມ່ນມີອາຍຸສັ້ນ 120- 135 ວັນ.

4. ລັກສະນະແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ຫົວພັນ

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນເປັນແນວພັນເອກະລັກຂອງ 2 ແຂວງເຊິ່ງແມ່ນຖິ່ນກຳເນີດໃນ 2 ແຂວງ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານເມັດ, ຂະໜາດ, ຮູບຮ່າງ ແລະ ສີ, ແມ້ກະທັ້ງໃນແນວພັນດຽວຫຼືໃນຮອງດຽວກໍຍັງມີຄວາມແປປ່ວນເລື່ອງສີ ແລະ ແປປ່ວນໄປຕາມສະພາບແວດລ້ອມໂດຍສະເພາະກັບລະດັບຄວາມສູງຂອງນ້ຳທະເລລະດັບສູງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຄຸນນະພາບທີ່ສຸດແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 700-1,100 ມ. ປູກຢູ່ທົ່ງພຽງທີ່ບໍ່ມີລະດັບສູງສາມາດປູກໄດ້ແຕ່ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ (ລົດຊາດ, ອ່ອນ ແລະ ຄວາມຫອມ), ລະດັບນ້ຳເຢັນ ແລະ ນ້ຳທຳມະດາກໍມີຄຸນນະພາບແຕກຕ່າງກັນ. ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຄ້າຍເໝືອນກັນໂດຍສະເພາະການຕົກກ້າບາງບ່ອນເຮັດກ້າຊຳ, ບາງບ່ອນເຮັດກ້າຜຶງ ແລະ ບາງບ່ອນປັກດຳໃສ່ກ້າກົບດຽວເມື່ອອາຍຸກ້າ 15 ວັນ. ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນເຂົ້າທີ່ມີລາຄາແພງຍ້ອນຄຸນນະພາບການກິນ ແລະ ຄວາມຫອມດີ ແລະ ອີກກໍລະນີໜຶ່ງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີປະລິມານຈຳກັດ ແລະ ສະຖານທີ່ປູກກໍຈຳກັດເພາະປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຕ້ອງມີພື້ນທີ່ປູກ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມສະເພາະດັ່ງໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງສ່ວນຫຼາຍປະຊາຊົນປູກໄວ້ກິນເຫຼືອກິນແລ້ວຈຶ່ງຂາຍ, ຕະຫຼາດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນສາມາດຈຳໜ່າຍທາງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໂດຍສະເພາະທາງບໍລິສັດເບຍໄດ້ນຳເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມາເຮັດເບຍທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ເຖິງແມ່ນວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຈາກການສຶກສາລັກສະນະພາຍນອກສາມາດຈຳແນກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈາກ 4 ກຸ່ມ ແລະ ມີ 7 ແນວພັນ(ແຂວງຊຽງຂວາງມີ 7 ແນວພັນ ແລະ ແຂວງຫົວພັນມີ 6 ແນວພັນ) ດັ່ງນີ້:

ແນວພັນທີ 1: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງເປັນແນວພັນມີລັກສະນະສີເປືອກເຫຼືອງປົນກັບຂາວ, ເປືອກບາງ, ເມັດນ້ອຍປຸ້ມຈັບເມັດຖີ່ເໝືອນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ, ປູກຫຼາຍທົ່ງ 2 ແຂວງ, ປູກຢູ່ນາພອກຈະມີອາຍຸສັ້ນກວ່າຊຽງຂວາງ ແລະ ຫົວພັນ. ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນແຕ່ມີບາງລັກສະນະເທົ່ານັ້ນທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງເຊັ່ນວ່າມີຫາງທີ່ສັ້ນໃນບາງເມັດ. ສີກັນເມັດເປັນສີນ້ຳຕານ, ສ່ວນສີຫາງເຂົ້າ, ສີປົກເຂົ້າ ແລະ ສີເປືອກເມັດເຂົ້າເປັນສີເຟືອງ. ນ້ຳໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 2.65 ກຣາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 6.54, 3.62, ແລະ 2.46 ມິນລິແມັດ (ຕາມລຳດັບ). ອາຍຸແຕ່ມີຕົກກ້າຮອດມື້ເກັບກ່ຽວແມ່ນປະມານ 150-180 ວັນ (ຕາມລຳດັບ) ສະມັດຕະພາບສູງ 3.6 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ເບີເຊັ່ນເຂົ້າສານສູງກວ່າພັນອື່ນແຕ່ມີຄວາມຫອມໜ້ອຍກວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດຳ, ນ້ຳໜັກດີ, ມີລຳຕົ້ນທົນທານ, ແຂງແຮງ, ບໍ່ມັກເປັນພະຍາດ, ປູກຢູ່ດິນໜຽວປັບຕົວໄດ້ດີຕອບສະໜອງຕໍ່ຜຸ່ນໄດ້ດີກໍຄືໃຫ້ຜົນຜະລິດດີກວ່າບ່ອນອື່ນ.

ຮູບທີ 2: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ

ແນວພັນທີ 2: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍເປັນແນວພັນມີສີລາຍພື້ນເຫຼືອງມີທັງ 2 ແຂວງ, ເມັດນ້ອຍ, ປູກບໍ່ຫຼາຍ, ມີຫາງທີ່ສັ້ນໃນເປັນບາງເມັດ. ມີຄວາມຫອມ, ມັກດິນດຳ, ດິນງາມ, ດິນຂີ້ມ້ອນແກມຊາຍ, ລຳຕົ້ນແຂງແຮງ, ມັກມີພະຍາດຄໍຮວງເນົ່າ ແລະ ດ້ວງກໍເມື່ອເວລາອາກາດເໜາະສົມ, ມີບາງລັກສະນະທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງອອກໄປເຊັ່ນວ່າສີຫາງ ແລະ ສີກິ່ນເມັດເປັນສີດຳຄືກັນສ່ວນສີປົກເຂົ້າເປັນສີເຟືອງ, ສີເປືອກເມັດເຂົ້າເປັນສີລາຍ. ນໍ້າໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 2.5 ກຣາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 6.79, 3.34, ແລະ 2.45 ມິນລິແມັດຕາມລຳດັບ. ອາຍຸແຕ່ມີຕົກກ້າຮອດມີ້ເກັບກ່ຽວແມ່ນປະມານ 150-180 ວັນ (ຕາມລຳດັບ)

ຮູບທີ 3: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍລາຍ

ແນວພັນທີ 3: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍາຫຼືດໍາແຊກ ເປັນແນວພັນເຂົ້າດໍາແຕ່ມີແຊກ, ມີທັງ 2 ແຂວງ, ມີລັກສະນະເປືອກໜາ, ໃບມີລັກສະນະທີ່ຊາ, ນໍ້າໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 2.71 ກລາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 6.7, 3.39, ແລະ 2.45 ມິນລີແມັດຕາມລໍາດັບ. ອາຍຸແຕ່ມີຕົກກ້າຮອດມີເກັບກ່ຽວແມ່ນປະມານ 150-180 ວັນ (ຕາມລໍາດັບ) ເມັດດໍາກວ່າ, ມີຫາງທີ່ສັ້ນ ແລະ ມີເປັນບາງເມັດ, ຫາງເມັດ, ກິ້ນເມັດ ແລະ ປົກເຂົ້າເປັນສີດໍາ, ມີຄວາມຫອມຫຼາຍມັກດິນດໍາ, ດິນງາມ, ດິນຂີ້ມ້ອນແກມຊາຍລໍາຕົ້ນແຂງແຮງ, ມັກເກີດມີພະຍາດຄໍຮວງເນົ່າ ແລະ ດ້ວງກໍ່.

ຮູບທີ 4: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍາ

ແນວພັນທີ 4: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ ແນວພັນດັ່ງກ່າວແມ່ນລວມເອົາໄກ່ນ້ອຍແດງປີຂອງຊຽງຂວາງ ແລະ ແດງຂອງຫົວພັນ (HMDe192) ເປັນແນວພັນດຽວກັນ, ເປັນເມັດແດງທີ່ໄປບໍ່ມີລາຍແຊກມີຫາງທີ່ສັ້ນ ແລະ ມີເປັນບາງເມັດ. ມີຄວາມຫອມ, ສີຫາງ ແລະ ສີກິ່ນເມັດເປັນສີນ້ຳຕານສ່ວນສີປົກເຂົ້າເປັນສີແດງສ່ວນສີ ເປືອກເມັດເຂົ້າເປັນສີແດງ. ນ້ຳໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 2.6 ກຣາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 6.8, 3.4, ແລະ 2.41 ມິນລີແມັດຕາມລຳດັບ. ອາຍຸແຕ່ມີຕົກກ້າຮອດມີເກັບ ກ່ຽວແມ່ນປະມານ 150-180 ວັນ ແລະ ປູກສະເພາະບາງເຂດລຳຕົ້ນທົນທານ, ແຂງແຮງ, ບໍ່ມັກເປັນພະຍາດ, ປູກຢູ່ດິນໜຽວ ແລະ ດິນຂີ້ມ້ອນແກມຊາຍ.

ຮູບທີ 5: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ

ແນວພັນທີ 5: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງແຊກ ເປັນແນວພັນຈັດໃນກຸ່ມເຂົ້າແດງແຕ່ມີສີລາຍແຊກ, ບາງເມັດມີຫາງສັ້ນ ແລະ ມີບາງເມັດ. ມີສີຫາງແດງ ແລະ ສີກິ່ນເມັດເປັນສີດຳຄືກັນສ່ວນສີປົກເຂົ້າເປັນສີນ້ຳຕານ. ນ້ຳໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 3.1 ກຣາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 7.1, 3.58, ແລະ 2.62 ມິນລີແມັດຕາມລຳດັບ. ອາຍຸແຕ່ມີ່ຕົກກ້ຳຮອດມີ່ເກັບກ່ຽວແມ່ນປະມານ 124-150 ວັນ (ຕາມລຳດັບ) ມີທັງ 2 ແຂວງພື້ນທີ່ປູກໜ້ອຍກວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງລຳຕົ້ນທົນທານ, ແຂງແຮງ, ບໍ່ມັກເປັນພະຍາດ, ປູກຢູ່ດິນໜຽວ, ດິນຂີ້ມ້ອນແກມຊາຍ ແລະ ມີຄວາມຫອມໜ້ອຍກວ່າເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດຳ.

ຮູບທີ 6: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງແຊກ

ແນວພັນທີ 6: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງດໍ ເປັນແນວພັນມີແຕ່ຢູ່ຊຽງຂວາງຢູ່ເມືອງຄູນບໍ່ຄືແນວພັນຂອງຫົວພັນອາຍຸດໍກວ່າໝູ່ມີພຽງແຕ່ 120-130 ວັນ. ສີຫາງ ແລະ ສີກິ່ນເມັດເປັນສີນໍ້າຕານສ່ວນສີປົກເຂົ້າເປັນສີມ່ວງສ່ວນສີເປືອກເມັດເຂົ້າເປັນສີແດງ. ນໍ້າໜັກ 100 ເມັດສະເລ່ຍແມ່ນ 2.62 ກຮາມ, ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 6.89, 3.35, ແລະ 2.51 ມິນລີແມັດຕາມລຳດັບ.

ຮູບທີ 7: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງດໍ

ແນວພັນທີ 7: ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງເມັດໃຫຍ່ ເປັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງທຳມະດາແຕ່ເປັນເມັດໃຫຍ່, ມີຫາງ ແລະ ຄໍຮວງຍາວມີສະເພາະແຕ່ແຂວງຊຽງຂວາງ (ເມືອງແປກ ແລະ ເມືອງພູກຸດ) ນໍ້າໜັກ 100 ເມັດ ໜັກເຖິງ 3.5 ກລາມ. ສີຫາງ ແລະ ສີກັນເມັດເປັນສີນໍ້າຕານສ່ວນສີປົກເຂົ້າເປັນສີມ່ວງສ່ວນສີເປືອກເມັດເຂົ້າ ເປັນສີແດງ. ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມໜາຂອງເມັດເຂົ້າແມ່ນ 7.41, 3.42, ແລະ 2.54 ມິນລີ ແມັດຕາມລຳດັບ. ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງຖືວ່າໜັກກວ່າໝູ່ເພາະເປັນເມັດໃຫຍ່, ຫົນທານດີບໍ່ຄ່ອຍເປັນພະຍາດແຕ່ ຜົນຜະລິດຫຼຸດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ ແລະ ປູກຢູ່ດິນໜຽວ ແລະ ດິນຂີ້ມ້ອນແກມຊາຍ. ອາຍຸແຕ່ມີຕົກກ້າຮອດມື້ ເກັບກ່ຽວແມ່ນປະມານ 132 ວັນ.

ຮູບທີ 8: ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງເມັດໃຫຍ່

V. ລັກສະນະພຶກສາດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຊື່ພາສາອັງກິດວ່າ:

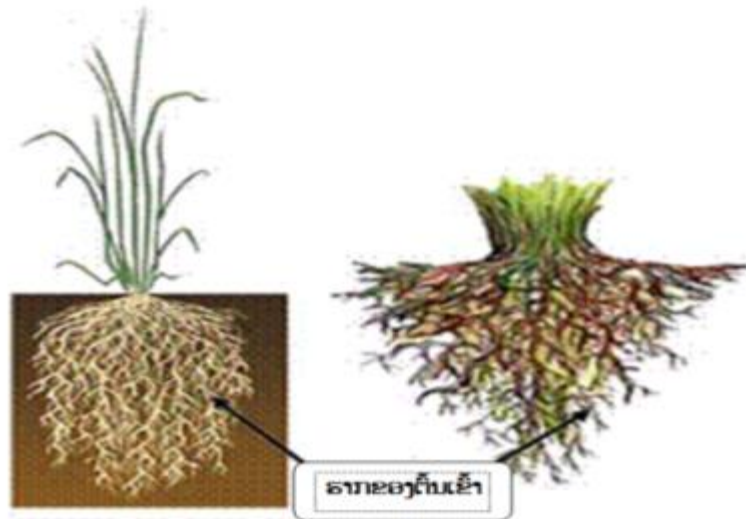
- ຊື່ພາສາອັງກິດ : Khao Gai Noi
- ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Oryza Sativa Lin*
- ຈັດຢູ່ໃນຕະກູນເຂົ້າ : Japonica

1. ຮາກ (Roots)

ເປັນສ່ວນທີ່ຢູ່ໃຕ້ຜິວດິນໃຊ້ຢືດລໍາຕົ້ນກັບດິນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຕົ້ນລົ້ມແຕ່ບາງເທື່ອກໍມີຮາກພິເສດເກີດຂຶ້ນທີ່ຂໍ້ຊຶ່ງຢູ່ເໜືອພື້ນດິນດ້ວຍ, ຕົ້ນເຂົ້າບໍ່ມີຮາກແກ້ວແຕ່ມີຮາກຝອຍແຕກຂະແໜງກະຈາຍຢູ່ໃຕ້ຜິວດິນດ້ວຍເຫດນີ້ຮາກຂອງເຂົ້າຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ຢູ່ເລິກຫລາຍຈາກພື້ນຜິວດິນແຕ່ລະຂະແໜງຂອງຮາກຝອຍຈະມີຮາກຂົນອ່ອນຮາກຂອງຕົ້ນເຂົ້ານອກຈາກຈະເກີດທີ່ໂຄນຕົ້ນແລ້ວຮາກອາດເກີດຂຶ້ນທີ່ຂໍ້ຊຶ່ງຢູ່ໃຕ້ດິນ ແລະ ຢູ່ໃຕ້ນໍ້າດ້ວຍຕົ້ນເຂົ້າໃຊ້ຮາກສໍາລັບດູດເອົາອາຫານຈາກດິນອາຫານຂອງຕົ້ນເຂົ້າປະກອບດ້ວຍແຮ່ທາດຕ່າງໆ ແລະ ນໍ້າອາຫານເຫລົ່ານີ້ຈະຖືກສົ່ງໄປທີ່ໃບເພື່ອປ່ຽນເປັນແປ້ງໂດຍວິທີການທີ່ເອີ້ນວ່າສັງເຄາະແສງ.

ຮາກຂອງເຂົ້າເປັນລະບົບຮາກຝອຍ (Fibrous root system) ຮາກດັ່ງກ່າວປະກອບຂຶ້ນດ້ວຍຮາກຝອຍນ້ອຍໆຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊິ່ງເອີ້ນວ່າຮາກຂົນ(air roots) ຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ດູດນໍ້າ ແລະ ອາຫານຂຶ້ນໄປລ້ຽງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງລໍາຕົ້ນ, ຮາກຂອງເຂົ້າທີ່ຈະເລີນເຕັມທີ່ປະກອບດ້ວຍ 2 ຊະນິດຄື:

- ຮາກພື້ວ (Secondary adventitious root)ເປັນຮາກຝອຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກຂໍ້ທີ່ຢູ່ໃຕ້ດິນຂອງແໜງທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃໝ່ແທນຮາກເຄົ້າເຊິ່ງເປັນຮາກທໍາອິດທີ່ຕາຍໄປ.
- ຮາກຢືດ: (Adventitious prop roots) ເປັນຮາກທີ່ເກີດຂຶ້ນມາຈາກຂໍ້ຂອງລໍາຕົ້ນຢູ່ເທິງໜ້າດິນຊຶ່ງຮາກຊະນິດນີ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຕົ້ນເຂົ້າໃຫຍ່ຂຶ້ນແລ້ວມີລັກສະນະເປັນທໍ່ກົມມີໜ້າທີ່ຢືດລໍາຕົ້ນໃຫ້ຕັ້ງຊື່, ຮາກຂອງເຂົ້າມີຄວາມສາມາດຢັ່ງລົງດິນໄດ້ປະມານ 30-40 ຊມເທົ່ານັ້ນແຕ່ສ່ວນຫຼວງຫຼາຍແລ້ວຮາກຂອງເຂົ້າ 90% ຈະຢູ່ໃນຊັ້ນດິນເລິກປະມານ 20 ຊມ.

ຮູບທີ 9 : ຮາກຂອງຕົ້ນເຂົ້າ

2. ລໍາຕົ້ນ (Stem)

ຕົ້ນເຂົ້າມີຄວາມສູງຕັ້ງແຕ່ 50 – 120 ຊມ, ໃນປະເພດເຂົ້າຕົ້ນເຕັມ ແລະ ສູງສຸດປະມານ 1.5- 2 ແມັດ, ໃນເຂົ້າຂຶ້ນນໍ້າແຕ່ສ່ວນຫຼາຍເຂົ້າທີ່ຊາວນານິຍົມປູກກັນຢູ່ທຸກມື້ນີ້ມີຄວາມສູງປະມານ 1 - 2 ແມັດເທົ່ານັ້ນ, ຄວາມສູງຂອງຕົ້ນນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບຈໍານວນປ້ອງ, ສະພາບແວດລ້ອມເຂົ້າພັນເບົາ(ເຂົ້າດໍ) ສ່ວນຫຼາຍຈະມີປ້ອງໜ້ອຍກ່ວາ

ເຂົ້າພັນກາງ ແລະ ເຂົ້າພັນໜັກ(ເຂົ້າປີ) ຕາມລຳດັບຂອງປ້ອງອາດຈະມີຕັ້ງແຕ່ 10 - 20 ປ້ອງຕໍ່ຕົ້ນນັ້ນຂຶ້ນກັບແຕ່ລະແນວພັນໄລຍະທຳອິດຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕ,ຄວາມສູງຂອງເຂົ້າແຕ່ລະແນວພັນຈະແຕກຕ່າງກັນເລັກນ້ອຍ ແຕ່ຕໍ່ມາກໍ່ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢູ່ຊັດເຈນເຂົ້າຈະມີຄວາມສູງທີ່ສຸດແມ່ນໃນເວລາຮວງເຂົ້າທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ ແລະ ຈະມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວກ່ວາເຂົ້າທີ່ມີອາຍຸຍາວ, ລຳຕົ້ນຂອງເຂົ້າປະກອບດ້ວຍຂໍ້ (Node) ແລະ ປ້ອງ (internode) ປ້ອງທີ່ຢູ່ຕິດໂຄນຕົ້ນຈະສັ້ນແຕ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ລຳຕົ້ນຂອງເຂົ້າເປັນຮູບກະບອກພາຍໃນ ເປັນຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ຈະຕັດແຕ່ສະເພາະແຕ່ຂໍ້ເທົ່ານັ້ນຢູ່ໃນຂໍ້ຂອງລຳຕົ້ນຈະເຫັນວ່າມີສ່ວນຟອງໃຫຍ່ອອກມາ (Sheath Pulvinous) ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນເປັນທີ່ຍຶດຂອງກາບໃບຕິດກັບລຳຕົ້ນເຊິ່ງອາດຈະມີສີມ່ວງອ່ອນ ແລະ ສີມ່ວງແກ່ບາງກໍລະນີເປັນສີດຽວກັບກາບໃບສ່ວນປ້ອງອາດເປັນໄດ້ຫຼາຍສີເຊັ່ນ: ສີຂຽວ, ມ່ວງ, ຂາວເຊິ່ງຂຶ້ນກັບແຕ່ລະແນວພັນ

ຮູບທີ 10: ຕົ້ນເຂົ້າ.

3. ໃບເຂົ້າ (Leaf rice)

ຕົ້ນເຂົ້າມີໃບໄວ້ສຳລັບສັງເຄາະແສງເພື່ອປ່ຽນແຮ້ທາດອາຫານ, ນ້ຳ ແລະ ຄາຣ໌ບອນໄດອອກໄຊດ໌ໃຫ້ເປັນແປ່ງເພື່ອໃຊ້ໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ສ້າງເມັດຂອງຕົ້ນເຂົ້າ, ໃບປະກອບດ້ວຍກາບໃບ ແລະ ແຜ່ນໃບ, ກາບໃບ ແລະ ແຜ່ນໃບເຊື່ອມຕິດກັນດ້ວຍຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບ ແລະ ກາບໃບຄືສ່ວນທີ່ຕິດຢູ່ກັບຂໍ້ຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ຫໍ່ຫຸ້ມຕົ້ນເຂົ້າໄວ້ແຕ່ລະຂໍ້ມີພຽງໜຶ່ງກາບໃບເທົ່ານັ້ນແຜ່ນໃບຄືສ່ວນທີ່ຢູ່ເໜືອຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບມີລັກສະນະເປັນແຜ່ນບາງໆ ພັນເຂົ້າແຕ່ລະພັນຈະມີຄວາມຍາວຄວາມກວ້າງ,ຮູບຮ່າງ, ສີຂອງໃບຕະຫລອດເຖິງການເຮັດມຸມຂອງໃບກັບລຳ

ຕົ້ນບໍ່ຄືກັນນອກຈາກນີ້ທີ່ແຜ່ນໃບຂອງເຂົ້າບາງພັນກໍມີຂົນ ຫຼື ບໍ່ມີຂົນເມື່ອໃຊ້ມີຈັບແຜ່ນໃບທີ່ມີຂົນຈະຮູ້ສຶກວ່າ ໃບນັ້ນບໍ່ລຽບແຕ່ແຜ່ນໃບທີ່ບໍ່ມີຂົນຈະຮູ້ສຶກລຽບໆ. ໃບເຂົ້າມີຂະໜາດຮູບຮ່າງແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຊະນິດຂອງ ພັນເຂົ້າ ແລະ ບາງພັນມີແຜ່ນໃບເຮັດມຸມກວ້າງຫລືເຮັດມຸມແຄບກັບລໍາຕົ້ນເສັ້ນໃບຂອງເຂົ້າເບິ່ງເຫັນໄດ້ແຈ້ງຈາກ ດ້ານເທິງຂອງແຜ່ນໃບເສັ້ນໃບຈະຂະໜານກັນເພາະເຂົ້າເປັນພືດພວກໃບລ້ຽງດ່ຽວໃບເຂົ້າໃບສຸດທ້າຍຊຶ່ງໝາຍເຖິງ ໃບທີ່ຢູ່ຕິດກັບຮວງເຂົ້າ ເອີ້ນວ່າ: ໃບກາບປົກກະຕິໃບກາບຈະມີລັກສະນະສັ້ນ ແລະ ເຮັດມຸມກັບລໍາຕົ້ນແຕກຕ່າງ ຈາກໃບອື່ນໆທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມທີ່ຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບຊຶ່ງເປັນສ່ວນທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງກາບໃບ ແລະ ແຜ່ນໃບມີລັກສະນະຄ້າຍ ໆກັບຂໍ້ທີ່ກັ້ນແບ່ງຕົ້ນເຂົ້າອອກເປັນປ້ອງໆ ແລະ ທີ່ຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບນີ້ມີເຍື່ອກັນນໍ້າຝົນ ແລະ ຂໍ້ຮວກັນແມງຕິດຢູ່ ດ້ວຍ. ສ່ວນເຍື່ອກັນນໍ້າຝົນນັ້ນມີອັນດຽວມີລັກສະນະເປັນແຜ່ນບາງໆຢູ່ດ້ານໃນຂອງຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບ ແລະ ປະກົບ ຕິດຢູ່ກັບລໍາຕົ້ນເຍື່ອກັນນໍ້າຝົນມີຂະໜາດ ແລະ ສີແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຊະນິດຂອງພັນເຂົ້າຢ່າງໃດກໍຕາມໃບ ແກ່ງອາດບໍ່ມີແຂ້ວກັນແມງເຫລືອຕິດຢູ່ເລີຍເພາະໄດ້ຫລົ່ນໄປເສຍແລ້ວຕົ້ນເຂົ້າຕົ້ນດຽວອາດແຕກອອກເປັນໜ່ໍ ຫຼາຍໆໜ່ໍ,ໜ່ໍໃໝ່ທີ່ແຕກອອກມາຈະມີຈໍານວນໃບນ້ອຍກວ່າຕົ້ນທໍາອິດຂອງມັນ ແລະ ບາງໜ່ໍອາດບໍ່ມີຮວງ

ໃບເຂົ້າປະກອບດ້ວຍ 6 ພາກສ່ວນຄື:

- ກາບໃບ (Leaf Sheath)
- ໝອນໃບ (Collar)
- ຄໍໃບ (Base of leaf blade)
- ຫູໃບ (Auricle)
- ລິ້ນໃບ (Ligule)
- ແຜ່ນໃບ(Leaf blade)

ແຜ່ນໃບມີໜ້າທີ່ສັງເກດແສງ ແລະ ປຸງແຕ່ງອາຫານເພື່ອສົ່ງໄປລ້ຽງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງລໍາຕົ້ນ(Oliver 1995)

ຮູບທີ 11: ໃບຂອງຕົ້ນເຂົ້າ

4. ຮວງເຂົ້າ (Panicle)

ຮວງເຂົ້າ (panicle) ໝາຍເຖິງຊຸ່ດອກຂອງເຂົ້າ (inflorescence) ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນທີ່ຂໍ້ຂອງປ້ອງອັນສຸດທ້າຍຂອງຕົ້ນເຂົ້າລະຍະລະຫວ່າງຂໍ້ອັນເທິງຂອງປ້ອງອັນສຸດທ້າຍກັບຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບກາບເອີ້ນວ່າ: ຄໍຮວງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄໍຮວງຈະສັ້ນຫລືຍາວຂຶ້ນຢູ່ກັບລະຍະລະຫວ່າງຂໍ້ເທິງຂອງປ້ອງສຸດທ້າຍກັບຂໍ້ຕໍ່ຂອງໃບກາບຊາວນາທີ່ເກັບກ່ຽວເຂົ້າດ້ວຍຮວງມີຄວາມຕ້ອງການຈະປູກເຂົ້າຊະນິດທີ່ມີຄໍຮວງຍາວແຕ່ຊາວນາທີ່ເກັບກ່ຽວດ້ວຍກ່ຽວນັ້ນບໍ່ຄໍານຶງເຖິງຄວາມຍາວຂອງຄໍຮວງເລີຍ. ນອກຈາກນີ້ຂໍ້ອັນເທິງຂອງປ້ອງອັນສຸດທ້າຍອາດເອີ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າຖານຂອງຮວງຫລືຖານຂອງຊຸ່ດອກ.

ຮວງເຂົ້າ ປະກອບດ້ວຍກ້ານອັນໃຫຍ່ຕໍ່ຈາກຄໍຮວງຂຶ້ນໄປແລ້ວແຕກຂະແໜງ ແບບລາຊີມອດໂມດບູນຊິງ (racemose modebranching) ອອກໄປຫຼາຍໂດຍແຕ່ລະຂໍ້ຂອງກ້ານອັນໃຫຍ່ແຕກຂະແໜງອອກໄປເອີ້ນວ່າຂະແໜງທີ່ໜຶ່ງ (primary branches) ແລະ ແຕ່ລະຂໍ້ຂອງຂະແໜງທີ່ໜຶ່ງຈະແຕກຂະແໜງອອກໄປອີກເປັນຂະແໜງທີ່ສອງ (secondary branches) ດອກເຂົ້າ (spikelet) ມີກ້ານດອກຊຶ່ງເອີ້ນວ່າເພດິເຊນ (pedicel) ຈະຕິດຢູ່ທີ່ຂະແໜງທີ່ສອງຂອງຮວງເຂົ້າ, ລັກສະນະຂອງຮວງເຂົ້າເຊັ່ນ: ຄວາມຍາວ, ຮູບຮ່າງ, ຄວາມຖີ່ຫ່າງຂອງຂໍ້ຂອງຂະແໜງ ຫລື ປັບຕະຫລອດເຖິງມຸມຂອງການແຕກຂະແໜງອອກໄປເປັນຂະແໜງທີ່ໜຶ່ງ ແລະ ຂະແໜງທີ່ສອງນັ້ນແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຊະນິດຂອງພັນເຂົ້າການມີຂໍ້ຂອງຂະແໜງທີ່ໜຶ່ງ ແລະ ຂະແໜງທີ່ສອງຖີ່ນັ້ນ ເອີ້ນວ່າ: ປັບຖີ່ເຮັດໃຫ້ມີຈຳນວນດອກອ້ອມວົງຫລາຍຊຶ່ງເປັນລັກສະນະຂອງພັນເຂົ້າທີ່ຈະໃຫ້ຜະລິດຕະຜົນສູງ.

ຮວງເຂົ້າມີສ່ວນປະກອບທັງໝົດ 7 ພາກສ່ວນຄື:

- ກ້ານຮວງ (Upper most internodes)
- ຄໍຮວງ (Base of panicle)
- ປຶກຮວງຫຼືໜ່ວຍພື້ນຖານຮວງ (Panicle base)
- ກ້ານຮວງຂຶ້ນໜຶ່ງ (Primary branch)
- ກ້ານຮວງຂຶ້ນສອງ (Secondary branch)
- ແຖນກາງຮວງ (Panicle axis)
- ດອກເຂົ້າ(Spikelet)

ຮູບທີ 12: ຮວງເຂົ້າ

5. ດອກເຂົ້າ (Spikelet)

ໝາຍເຖິງສ່ວນທີ່ມີເກສອນໂຕຜູ້ ແລະ ເກສອນໂຕແມ່ສຳລັບປະສົມພັນດອກເຂົ້າປະກອບດ້ວຍເປືອກນອກໃຫຍ່ສອງແຜ່ນປະສານກັນເພື່ອຫໍ່ຫຸ້ມສ່ວນທີ່ຢູ່ພາຍໃນໄວ້ເປືອກນອກໃຫຍ່ແຜ່ນນອກເອີ້ນວ່າເລມມາ (lemma) ສ່ວນເປືອກນອກໃຫຍ່ແຜ່ນໃນເອີ້ນວ່າພາເລຍ (palea) ທັງສອງເປືອກນີ້ພາຍນອກຂອງມັນອາດມີຂົນຫລືບໍ່ມີຂົນກໍໄດ້ຖ້າເປືອກນີ້ບໍ່ມີກນທີ່ໃບຂອງມັນກໍມັກຈະບໍ່ມີຂົນ ແລະ ຜິວລຽບດ້ວຍ, ປາຍສຸດຂອງເປືອກນອກໃຫຍ່ແຜ່ນນອກຈະມີລັກສະນະເປັນປາຍແຫລມຍື່ນອອກມາເອີ້ນວ່າ: ຫາງ (awn) ພັນເຂົ້າບາງພັນມີຫາງສັ້ນບາງພັນມີຫາງຍາວພັນທີ່ມີຫາງຍາວເປັນລັກສະນະທີ່ບໍ່ຕ້ອງການເພາະເຮັດໃຫ້ເກັບກ່ຽວ ແລະ ຟາດຍາກນອກຈາກນີ້ອາດເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າໄປເກັບກ່ຽວເກີດເປັນແຜຕາມຜິວໜັງໄດ້ງ່າຍທີ່ປາຍດ້ານລຸ່ມຂອງເປືອກນອກໃຫຍ່ທັງສອງແຜ່ນເທົ່ານັ້ນທີ່ປະສານຕິດກັນຢູ່ເທິງກ້ານສັ້ນໆທີ່ເອີ້ນວ່າລາຊິນລາ (rachilla) ແລະ ທີ່ດ້ານເທິງຂອງລາຊິນລານີ້ຈະມີແຜ່ນບາງໆສອງແຜ່ນຂະໜາດເທົ່າໆກັນເຮັດໜ້າທີ່ບັງຄັບໃຫ້ເປືອກນອກທັງສອງແຜ່ນດັ່ງກ່າວເປີດຫລືປິດໄດ້ແຜ່ນບາງໆສອງແຜ່ນນີ້ເອີ້ນວ່າ: ໂລດິຄູນສ໌ (Lodicules) ທີ່ຖານຂອງລາຊິນລາຈະມີເປືອກບາງໆອີກສອງແຜ່ນຂະໜາດນ້ອຍກວ່າເລມມາ ແລະ ພາເລຍມີຮູບຮ່າງຂ້ອນຂ້າງຍາວຕິດ ຢູ່ທີ່ຖານຂອງເປືອກນອກໃຫຍ່ເອີ້ນວ່າເປືອກນອກນ້ອຍ (sterile lemmas) ຊຶ່ງທີ່ປາຍດ້ານລຸ່ມຂອງເປືອກນອກນ້ອຍຈະປະສານຕິດກັນຢູ່ອ້ອມຮອບ, ຕໍ່ລົງມາກໍຈະເປັນກ້ານດອກຊຶ່ງຕິດຢູ່ເທິງຂະແໜງທີ່ສອງຂອງຮວງເຂົ້າສ່ວນທີ່ຢູ່ພາຍໃນຊຶ່ງເປືອກນອກໃຫຍ່ຫໍ່ຫຸ້ມໄວ້ນັ້ນໄດ້ແກ່ເກສອນໂຕຜູ້ (stamen) ແລະ ເກສອນໂຕແມ່ (pistil) ເກສອນໂຕຜູ້ປະກອບດ້ວຍກະໂປະເກສອນໂຕຜູ້ (anther) ເປັນສີເຫລືອງຊຶ່ງພາຍໃນມີລະອອງເກສອນໂຕຜູ້ (pollen grains) ຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນຫລາຍກະໂປະນີ້ຕິດຢູ່ເທິງກ້ານຍາວ ເອີ້ນວ່າຟິລາເມນຕ໌ (filament) ແລະ ເຊື່ອມຕິດຢູ່ກັບຖານຂອງດອກໃນດອກເຂົ້າແຕ່ລະດອກຈະມີກະໂປະເກສອນໂຕຜູ້ຈຳນວນ 3 ອັນສ່ວນເກສອນໂຕແມ່ນັ້ນປະກອບດ້ວຍທີ່ຮັບລະອອງເກສອນໂຕຜູ້ (stigma) ຊຶ່ງມີລັກສະນະຄ້າຍຫາງກະລອກຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນ

ສອງອັນແຕ່ລະອັນມີກ້ານ (style) ເຊື່ອມຕິດຢູ່ກັບຮວຍໄຂ່ (ovary) ໃນຮວຍໄຂ່ຈະມີໄຂ່ເມື່ອຖືກປະສົມເກສອນແລ້ວຈະກາຍເປັນເມັດ

ສ່ວນປະກອບຂອງດອກເຂົ້າມີດັ່ງນີ້:

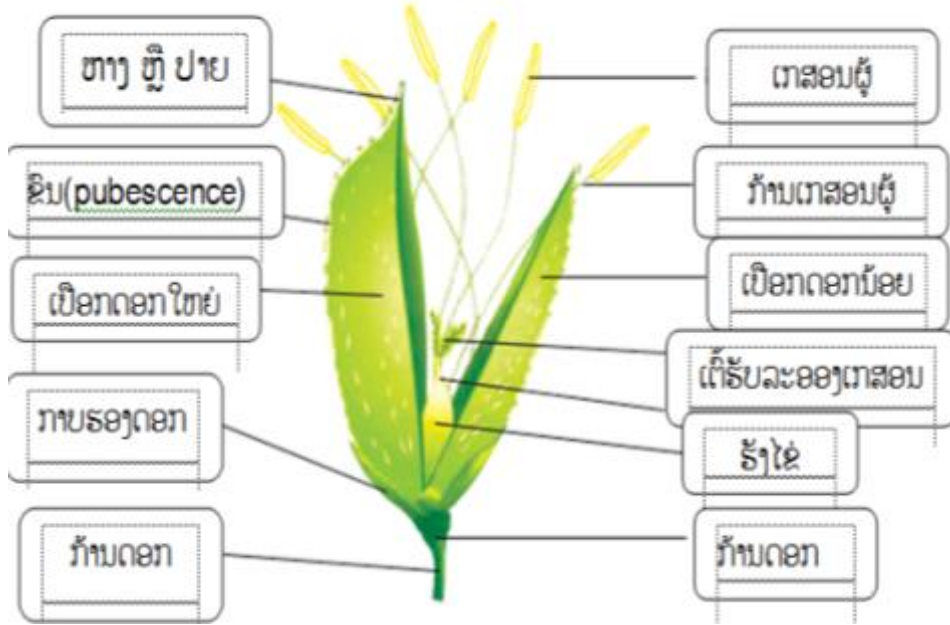
ດອກເຂົ້າເປັນດອກຊະນິດທີ່ເອີ້ນວ່າດອກສົມບູນເພດ (Perfect flower) ເພາະມີເກສິນໂຕຜູ້ ແລະ ເກສິນໂຕເມຍຢູ່ໃນດອກດຽວກັນ. ສະນັ້ນ, ການປະສົມເກສອນສ່ວນໃຫຍ່ຈຶ່ງເປັນແບບການປະສົມໂຕເອງ (Self-pollination) ແລະ ມີການປະສົມເກສິນແບບຂ້າມຕົ້ນ (cross-pollination) ເປັນຈຳນວນນ້ອຍຫລາຍຫລືປະມານ 0.55% ເທົ່ານັ້ນປົກກະຕິການປະສົມເກສິນເກີດຂຶ້ນພາຍໃນດອກດຽວກັນໃນເວລາເຊົ້າ ແລະ ກ່ອນທີ່ເປືອກນອກໃຫຍ່ຈະບານອອກເລັກນ້ອຍດອກເຂົ້າຈະເລີ່ມບານຈາກປາຍຮວງລົງມາສູ່ກົກຂອງຮວງເຂົ້າ ແລະ ຮວງໜຶ່ງຈະໃຊ້ເວລາປະມານ 7 ມື້ເພື່ອໃຫ້ດອກທຸກດອກໄດ້ບານ ແລະ ມີການປະສົມເກສອນ.

ດອກເຂົ້າແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮວງເປັນດອກສົມບູນເພດທີ່ມີເກສອນຜູ້ ແລະ ເກສອນແມ່ຢູ່ໃນດອກດຽວກັນດອກເຂົ້າປະກອບມີ 3 ພາກສ່ວນໃຫຍ່ຄື:

- ກ້ານດອກ (Pedicel)
- ກາບໝັນ (Sterile lemma)
- ກິບດອກ (Floret)

ນອກຈາກນີ້ພາກສ່ວນຂອງກິບດອກຍັງປະກອບມີສ່ວນຕ່າງໆອີກ 8 ພາກສ່ວນຄື:

- ກິບຄວບຫຼືກິບເທິງ (Lemma)
- ກິບດອກສະຫຼັບ ຫຼື ກິບລຸ່ມ (Palea)
- ຮວຍໄຂ່ (Ovary)
- ຍອງເກສອນແມ່ (Stigma)
- ເກສອນຜູ້ (Filaments)
- ລະອອງເກສອນຜູ້ (Anther)
- ກິ້ນດອກເຂົ້າ (Apiculus)
- ຫາງ (Awn)

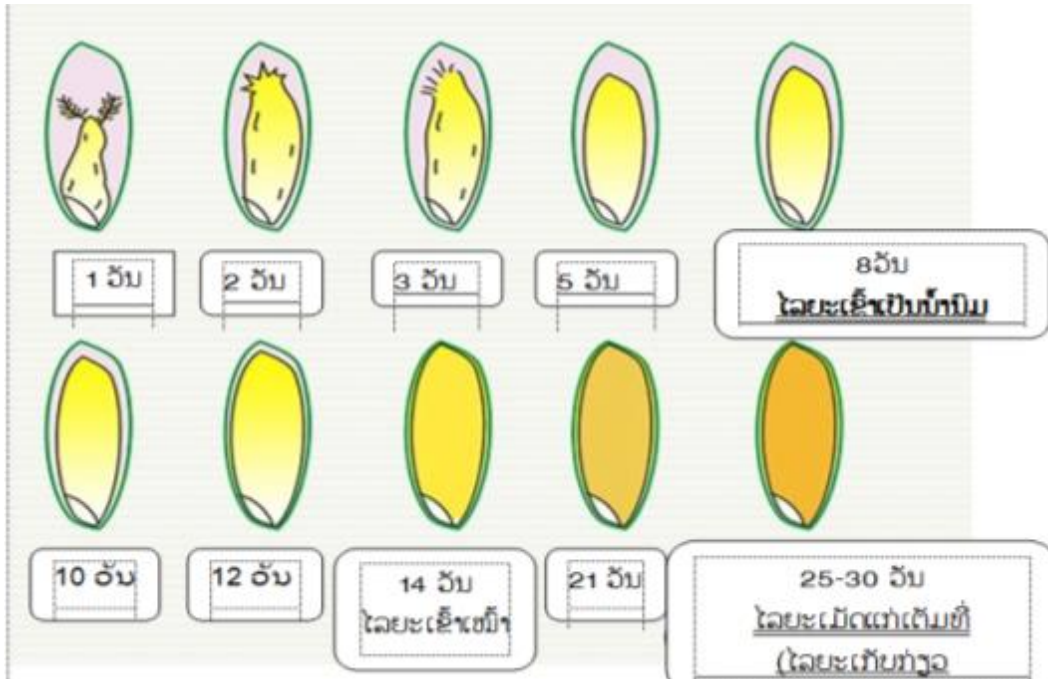
ຮູບທີ 13: ສ່ວນປະກອບຂອງດອກເຂົ້າ

6. ເມັດເຂົ້າ (Grain)

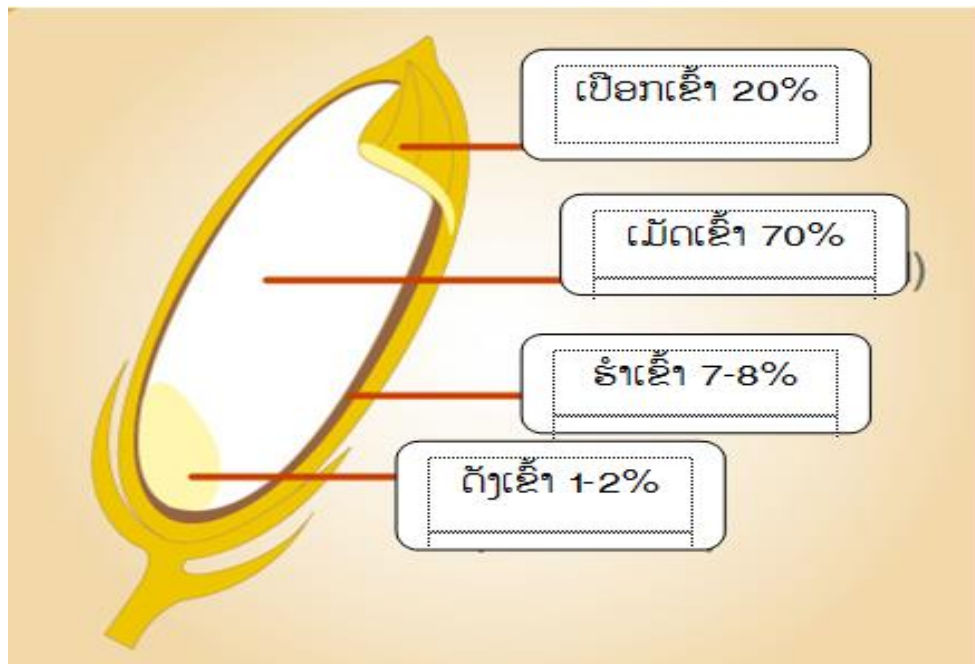
ໝາຍເຖິງສ່ວນທີ່ເປັນແບ່ງທີ່ເອີ້ນວ່າເອັນໂດສະເປີມ (Endosperm) ແລະ ສ່ວນທີ່ເປັນແຜ່ນຫໍ່ຫຸ້ມໄວ້ ໂດຍເປືອກນອກໃຫຍ່ສອງແຜ່ນເອັນໂດດສະເປີມເປັນແບ່ງທີ່ເຮົາຈະຫລິໂພກ. ສ່ວນທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ງອກອອກ ມາເປັນຕົ້ນເຂົ້າເມື່ອເອົາໄປປູກ, ການທີ່ລະອອງເກສອນໂຕຜູ້ຕົກລົງເທິງທີ່ຮັບລະອອງເກສອນຂອງເກສອນໂຕແມ່ນັ້ນ ເອີ້ນວ່າ: ການປະສົມເກສອນຫລັງຈາກການປະສົມເກສອນເລັກນ້ອຍລະອອງເກສອນໂຕຜູ້ກໍຈະຈຳກັງໄປໃນກ້ານ ຂອງທີ່ຮັບລະອອງເກສອນເພື່ອຈະໄດ້ນໍາແກ່ນນ້ອຍຈາກລະອອງເກສອນໂຕຜູ້ລົງໄປປະສົມໂດຍລວມຕົວກັບໄຂ່ ແລະ ແກ່ນນ້ອຍອື່ນໆໃນຮວຍໄຂ່ແກ່ນນ້ອຍທີ່ໄດ້ລວມຕົວກັບໄຂ່ຈະຈະເລີນເຕີບໂຕເປັນແຜ່ນສ່ວນແກ່ນນ້ອຍ ທີ່ໄດ້ລວມຕົວກັບແກ່ນນ້ອຍອື່ນໆ (polar nuclei) ກໍຈະຈະເລີນເຕີບໂຕເປັນແບ່ງທີ່ເອີ້ນວ່າເອັນໂດສະເປີມຫລັງຈາກການຜົມເກສອນປະມານ 30 ມື້ເມັດເຂົ້າກໍຈະແກ່ພ້ອມທີ່ຈະເກັບກ່ຽວໄດ້.

ຕາມປົກກະຕິເມັດເຂົ້າໂດຍທົ່ວໄປຈະມີຄວາມຍາວປະມານ 7-10 ມມ, ມີນ້ຳໜັກ 1000 ເມັດປະມານ 23-30 ກຼາມ, ເມັດເຂົ້າປະກອບມີ:

- ເປືອກເຂົ້າ (Hull)
- ເນື້ອເມັດເຂົ້າສານ (Endosperm)
- ໜໍ່ຈາວ (Embryo)

ຮູບທີ 14 : ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ

ຮູບທີ 15: ສ່ວນປະກອບຂອງເມັດເຂົ້າ

7. ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ

ເພິ່ນແບ່ງອອກເປັນ 3 ໄລຍະດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

7.1. ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານລຳຕົ້ນ

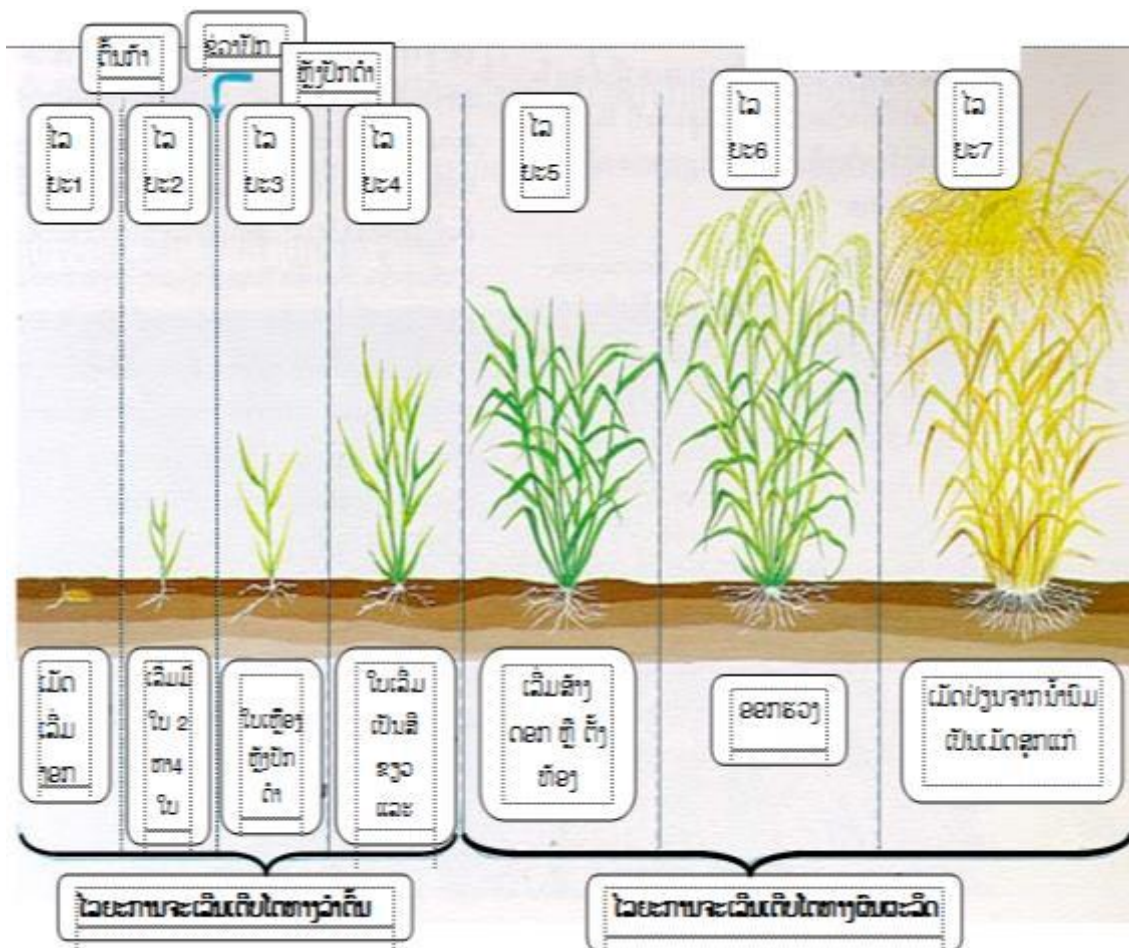
ຈະໃຊ້ເວລາຢູ່ປະມານ 30 - 115 ວັນເຊິ່ງປະກອບມີແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຄື:

- 1) ແຕກງອກ
- 2) ອອກໜໍ່
- 3) ເປັນຕົ້ນກ້າ
- 4) ແຕກກໍ່
- 5) ຍືດລໍາໂຕ

7.2. ໄລຍະໃຫ້ຜົນຜະລິດຂ້ອນຂ້າງຈະຄົງໂຕໃຊ້ເວລາປະມານ 30 - 35 ວັນ

- 1) ຈໍ່ຮວງ
- 2) ມານ
- 3) ຖອກຮວງ
- 4) ອອກດອກ
- 5) ໄສ່ນໍ້ານົມ
- 6) ເປັນເຂົ້າຮ່າງ

7.3. ໄລຍະສຸກແກ່ໃຊ້ເວລາປະມານ 30 ວັນ

ຮູບທີ 16: ໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ

VI. ສະພາບແວດລ້ອມ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການເຮັດນາຈະໄດ້ຜົນຜະລິດຫຼືສະມັດຕະພາບທີ່ດີກໍ່ຕ້ອງຂຶ້ນກັບສະພາບແວດລ້ອມເປັນອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນອີກປັດໃຈໜຶ່ງຖ້າສະພາບແວດລ້ອມມີຄວາມເໝາະສົມກໍ່ຈະເປັນຜົນດີຕໍ່ກັບຜົນຜະລິດເຂົ້າ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຖ້າສະພາບແວດລ້ອມບໍ່ເໝາະສົມແລ້ວມັນຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຖິງການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າເຊິ່ງສະພາບແວດລ້ອມທາງພືຊິກຂອງສາມາດແບ່ງອອກຄື:

1. ດິນ(Soil)

ຍ້ອນວ່າເຂົ້າເປັນພືດຕະກູນດຽວກັບຫຍ້າດັ່ງນັ້ນ, ເຂົ້າຈຶ່ງເປັນພືດທີ່ມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະຂຶ້ນໄດ້ໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດນັບແຕ່ດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ເກືອບບໍ່ມີພືດຊະນິດໃດເກີດຂຶ້ນໄດ້ເລີຍແຕ່ຖ້າມີນ້ຳລໍ່ລ້ຽງແລ້ວເຂົ້າກໍ່ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດິນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກ.

ເຂົ້າຕ້ອງການລະດັບ P^H ຢູ່ລະຫວ່າງ 5.5 - 6.5, ໃນຊັ້ນດິນທີ່ເລິກປະມານ 30 ຫາ 60 ຊມ, ເປັນດິນທີ່ອົມນ້ຳໄດ້ດີເຊິ່ງແມ່ນດິນໜຽວ, ດິນຕົມ ແລະ ດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ.

2. ຝຸ່ນ

ເຂົ້າເປັນພືດສະນິດໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງການທາດອາໄນໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ການສ້າງລໍາຕົ້ນ ແລະ ສ້າງເມັດເຂົ້າ ແລະ ຮວງເຂົ້າຖ້າເຂົ້າຂາດສານອາຫານຈະສະແດງອາການອອກຄື:

ຂາດທາດ N:

ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປ່ຽນສະຖານທີ່ຂອງທາດດັ່ງກ່າວກ່ອນອື່ນໝົດອາການຈະສະແດງອອກຕາມໃບທີ່ແກ່ກວ່າໝູ່ຊຶ່ງຕອບສະໜອງທາດອາຊິດໃຫ້ແກ່ໃບທີ່ອ່ອນກວ່າອາການຂອງຄວາມຂາດແຄ້ນທາດອາຊິດສະແດງອອກດັ່ງນີ້:

- ໃບມີສີຂຽວອ່ອນຈົນເຖິງເຫຼືອງ
- ມີສີນ້ຳຕານອ່ອນແດງເຂັ້ມເປັນຈຸດໆຕາມໃບຊຶ່ງຄ່ອຍໆລາມໄປທົ່ວພື້ນໃບທັງໝົດ
- ມີຈຸລັງຕາຍຍາວລຽບຕາມຂອບໃບຊຶ່ງຄ່ອຍໆລາມໄປທົ່ວພື້ນຜິວໃບທັງໝົດ.
- ຖ້າມີການຂາດແຄ້ນແຕ່ຫົວທີ, ໃບຈະນ້ອຍ, ແຄບ, ຈຳນວນຕົ້ນກໍ່ມີໜ້ອຍ

ຂາດທາດ P:

- ມີສີເຫຼືອງລະຫວ່າງກ່າງໃບ
- ປາຍ ແລະ ຂອບໃບເປັນສີແດງ
- ເຊື້ອຣາ necrose ສີນ້ຳຕານຢູ່ປາຍໃບຈາກນັ້ນກໍ່ລາມລົງມາຕາມຂອບໃບ.
- ເນື້ອເຍື້ອຖືກທໍາລາຍຈາກເຊື້ອລາ necrose ຈະລາຍແລ້ວຮໍາເຂົ້າຂະໜານກັບກ່າງໃບກາງ.
- ຖ້າມີການຂາດແຄ້ນແຕ່ຫົວທີ, ຕົ້ນຈະບໍ່ໃຫຍ່ ແລະ ຈຳນວນກໍ່ມີຈຳກັດ

ຂາດທາດ K:

- ອາການຂາດແຄ້ນທາດດັ່ງກ່າວແມ່ນຍາກຫຼາຍທີ່ຈະຈຳແນກໄດ້ຄືກັບອາການຂາດແຄ້ນຟິດສຟ໌
- ມີອາການຫຼ້າເຫຼືອງຈາກນັ້ນຕາມຂອບໃບກໍ່ຈະແຫ້ງຫ່ຽວຕາຍຈົນເຖິງກາງໃບ
- ໃບມີສີຂຽວໜາກອກຈະກາຍເປັນສີຂຽວເຂັ້ມ ແລະ ຫຼົ່ນລົງ
- ຮວງຍາວ ແລະ ລີບບາງ

ຂາດທາດ Ca:

- ທົ່ວໄປແລ້ວຈະບໍ່ມີອາການສະແດງອອກຫຼາຍປານໃດຍົກເວັ້ນເສຍແຕ່ຄວາມຂາດແຄ້ນທາດດັ່ງກ່າວ ຫາກຮຸນແຮງ

- ປາຍໃບເທິງສຸດຈະມີສີແຈ້ງກວ່າ
- ສີຂຽວອ່ອນຕາມລະຫວ່າງກ່າງໃບ
- ໃບຈະຮ້າເຂົ້າ ແລະ ກໍ່ເຕືອຍລົງ

ຂາດທາດ Mg:

- ຖ້າຂາດທາດດັ່ງກ່າວຫາກບໍ່ຮຸນແຮງ, ຄວາມສູງ ແລະ ຈຳນວນແໜງກໍ່ຈະບໍ່ໄດ້ຜົນກະທົບໜັກ ໜ່ວງປານໃດ

- ໃບເປັນຈຸດໆ ແລະ ພັນເຂົ້າເປັນກົບໆ, ເກີດຂະຫຍາຍວົງກ້ວງຂອງມຸມລະຫວ່າງກາບໃບ ແລະ ໃບ.
- ຕາມເບື້ອງລຸ່ມຂອງໃບຈະມີສີຂຽວຈິດລະຫວ່າງກ່າງໃບ

ຂາດທາດ S:

- ອາການດຽວກັນກັບລັກສະນະຂອງການຂາດທາດອາຊິດ, ຍາກທີ່ຈະຈຳແນກດ້ວຍຕາເປົ່າໄດ້
- ອາການຈະເລີ່ມຈາກກາບໃບທີ່ຫຼ້າເຫຼືອງຈົນເຖິງຂອບໃບ
- ແຕກຕ່າງກັບການຂາດທາດອາຊິດຄື: ບໍ່ມີອາການທີ່ຈະຂະຫຍາຍໂຕຫຼາຍຂຶ້ນຕາມໃບແກ່
- ຮວງຈະມີໜ້ອຍ, ນ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນປິດຕໍ່ຮວງກໍ່ຕໍ່າ

ຂາດທາດ Fe:

- ໃບສີຂຽວຈິດ ແລະ ເປັນສີຂາວຈິດ
- ໃບທີ່ປົ່ງໃໝ່ກໍ່ຂຽວຈິດ

ຂາດທາດ Mn:

- ແຕ່ປາຍໃບຈົນເຖິງກົກໃບຈະມີສີຂຽວຈິດເປັນຮອບດ່າງຢູ່ລະຫວ່າງກ່າງໃບ
- ໃບທີ່ປົ່ງມາໃໝ່ຈະມີຂະໜາດນ້ອຍ, ແຄບ ແລະ ມີສີຂຽວມ້ານ
- ການຈະເລີນເຕີບໂຕຢຸດສະງັກ

ຂາດທາດ Zn:

- ກ່າງໃຫຍ່, ຢູ່ກາງຂອງໃບອ່ອນເປັນສີຂຽວຈິດ
- ມີຮອຍ ແລະ ຈຸດສີນ້ຳຕານໃນເບື້ອງລຸ່ມ, ຕໍ່ມາກໍ່ຢຸດການຈະເລີນເຕີບໂຕ
- ຂະໜາດຂອງໃບແມ່ນຫຼຸດລົງແຕ່ກາບໃບກໍ່ນ້ອຍກວ່ານ້ອຍໜຶ່ງ

ຂາດທາດ Si:

- ໃບນ້ອຍແລບ ແລະ ຍຸບລົງ.

3. ນ້ຳ

ນ້ຳເປັນສິ່ງຈຳເປັນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າຫຼາຍທີ່ສຸດຖ້າຂາດນ້ຳເຂົ້າຈະບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ ແລະ ຜົນຜະລິດກໍ່ຈະບໍ່ໄດ້ຕາມປົກກະຕິຖ້າເຂົ້າຂາດນ້ຳໃນຊ່ວງທີ່ໃກ້ຈະອອດດອກ ຫຼື ດອກບານກໍ່ຍິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດ ຄວາມເສຍຫາຍໜັກເພາະຜົນຜະລິດຈະຫຼຸດລົງຫຼາຍ, ເຂົ້າຕ້ອງການປະລິມານນ້ຳຝົນປະມານ 1200 ມມຕໍ່ປີ.

4. ລົມ

ລົມມີອິດທິພົນຕໍ່ການສັງເກດແສງ ແລະ ຂະບວນການຫາຍໃຈຂອງເຂົ້າເຊັ່ນດຽວກັນເພາະລົມເປັນໂຕຊ່ວຍຖ່າຍເທອີກຊີ, ກາກໂບນິກ, ອຸນະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມອ້ອມຮອບຕົ້ນເຂົ້າ, ຖ້າວ່າລົມແຮງເກີນໄປໃນຊ່ວງດອກບານເຂົ້າກໍ່ຈະບໍ່ສາມາດປະສົມພັນໄດ້ ແລະ ເກີດມີເຂົ້າລົມຫຼາຍເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ຖ້າລົມແຮງເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນເຂົ້າລົ້ມ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າຫຼົ່ນ.

5. ແສງແດດ

ພະລັງງານແສງແດດທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການຜະລິດເຂົ້າໃນທົ່ວໂລກສະເພາະທີ່ຈະປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ້ໃຊ້ພະລັງງານແສງແດດທີ່ເຂົ້າຕ້ອງການຕໍ່ວັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ລະໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນເຂົ້າໃນໄລຍະເຂົ້າອອກຮວງເຖິງການເກັບກ່ຽວຕ້ອງມີພະລັງງານແສງແດດພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງເຂົ້າທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອສ້າງຮວງ ແລະ ເມັດໃຫ້ສົມບູນໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະສ້າງເມັດຖ້າໄດ້ພະລັງງານແສງແດດໜ້ອຍຈະໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນຄື: ເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ນໍ້າໜັກຂອງເຂົ້າທີ່ລຸດລົງ. ນອກນີ້ຍັງໄດ້ແບ່ງເຂົ້າອອກເປັນ 2 ຊະນິດທີ່ມີຜົນຕໍ່ແສງຄື:

5.1. ເຂົ້າທີ່ໄວຕໍ່ຊ່ວງແສງ

ເຂົ້າແຕ່ລະແນວພັນທີ່ຢູ່ໃນປະເທດນີ້ກໍານົດວັນອອກດອກທີ່ແນ່ນອນຫຼືຄາດເຄື່ອນກໍ່ພຽງເລັກນ້ອຍບໍ່ວ່າຈະປູກໃນເວລາຄາດເຄື່ອນກັນກໍ່ຕາມ ເຂົ້າທີ່ໄວຕໍ່ຊ່ວງແສງເປັນພືດວັນສັ້ນມັກຈະອອກດອກໃນເວລາກາງເວັນສັ້ນກວ່າກາງຄືນ, ເຂົ້າປະເພດນີ້ເປັນເຂົ້າປະເພດເຂົ້າດໍ ແລະ ເຂົ້າປີ, ເຂົ້າດໍຈະອອກດອກໃນລະຫວ່າງເດືອນກັນຍາຫາເດືອນຕຸລາ ຫາ ເດືອນພະຈິກ ສ່ວນເຂົ້າປີຈະອອກດອກໃນຊ່ວງເດືອນທັນວາຫາເດືອນມັງກອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນພັນເຂົ້າພັນພື້ນເມືອງ.

5.2. ເຂົ້າທີ່ບໍ່ໄວຕໍ່ຊ່ວງແສງ

ເຂົ້າປະເພດນີ້ອອກດອກອີງຕາມອາຍຸຂອງແນວພັນຈຶ່ງປູກໄດ້ທັງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ ຫລື ປູກໄດ້ຕະຫລອດປີຖ້າມີນໍ້າພຽງພໍ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດດີກວ່າເມື່ອປູກໃນລະດູນາແຊງກໍ່ຄືລະດູຮ້ອນ ເພາະມີແສງແດດຫລາຍກວ່າລະດູອື່ນໆເຂົ້າປະເພດນີ້ຈະມີອາຍຸແຕກຕ່າງກັນແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປອາຍຸປະມານ 110-15 ວັນ.

6. ອຸນະພູມ

ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາຂອງການປູກເຂົ້າອຸນະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 25-30° ຖ້າອຸນະພູມຕໍ່າກວ່ານີ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າຈະຢຸດໂດຍສະເພາະເຂົ້າທີ່ກໍາລັງອອກດອກຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ການບານຂອງຊໍ່ດອກເຂົ້າຫຼ້າຊ້າອອກໄປ, ຖ້າອຸນະພູມສູງເກີນໄປກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ການປະສົມເກສອນຂອງເຂົ້າມີເປີເຊັນຫຼຸດລົງ.

- ອຸນະພູມທີ່ເໝາະສົມແກ່ການແຕກຈາວຂອງເມັດຈະບໍ່ສະໜ້າສະເໝີກັນ.
- ຖ້າອຸນະພູມຢູ່ລະຫວ່າງ 13-35° ແມ່ນເໝາະສົມແກ່ການຂະຫຍາຍໂຕຂອງໃບແຕ່ດີແທ້ແມ່ນອຸນະພູມຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 26-28° .
- ອຸນະພູມຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 22-24° ແມ່ນເໝາະໃນຊ່ວງເຂົ້າຕັ້ງທ້ອງຮອດຖອດຮວງ.
- ອຸນະພູມຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 24- 28° ແມ່ນເໝາະສົມໃນໄລຍະດອກບານ.
- ຖ້າອຸນະພູມຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 24-28° ແມ່ນເໝາະສົມຢູ່ໃນໄລຍະເຂົ້າສຸກຖ້າອຸນະພູມສູງກວ່າ 30° ຈະເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບຂອງເຂົ້າຫລຸດລົງ.

7. ປະລິມານຄວາມຊື່ນສຳພັດ

ບັນຍາກາດທີ່ເໝາະສົມເຮັດໃຫ້ການປະສົມເກສອນຕິດດີຂຶ້ນຖ້າອາກາດມີຄວາມຊື່ນສູງເຮັດໃຫ້ມັກເກີດມີອາການລະບາດຂອງພະຍາດໃບໄໝ້, ຖ້າຄວາມຊື່ນສູງໃນເວລາເກັບກ່ຽວຈະເປັນຜົນເສຍໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບຂອງເມັດເຂົ້າ ແລະ ການເກັບຮັກສາກໍ່ຫຍຸ້ງຍາກລຳບາກ.

8. ລະດູການຜະລິດ

ການປູກເຂົ້າໃນປະເທດລາວເຮົາເພິ່ນແບ່ງອອກເປັນສອງລະດູການຄື:

ລະດູນາປີ: ເປັນລະດູການເຮັດນາທຸກພາກໃນປະເທດແຕ່ເໜືອຕະຫຼອດໄຕ້ໃນເດືອນ 5-7 ຂອງທຸກໆປີ

ລະດູນາແຊງ: ເປັນການເຮັດນາໃນລະດູແລ້ງປົກກະຕິຈະເຮັດໃນຂອບເຂດບໍລິເວນທີ່ມີນ້ຳຊືນລະປະທານເທົ່ານີ້ໂດຍໃຊ້ພັນເຂົ້າທີ່ບໍ່ປະຕິກິລິຍາຕໍ່ຊ່ວງແສງຈະເລີ່ມໂຕກ້າແຕ່ກາງເດືອນ 11 ຫາເດືອນ 12 ສາກົນແມ່ນເປັນເວລາທີ່ສຸດ.

VII. ການກຽມດິນ, ການປັກດຳ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມດິນ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຊາວນາຈະໄຖປົກຕໍ່ເພື່ອງຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ເອົານ້ຳເຂົ້ານາປະໄວ້ປະມານ 1-2 ເດືອນຫຼັງຈາກນັ້ນກ່ອນປັກດຳປະມານ 1-2 ອາທິດກໍ່ຈະມີການໄຖຊ່າວຫຼືໄຖປັ້ນພາຍຫຼັງເຮົາໄຖປັ້ນແລ້ວກໍ່ຫຼາກການຕີ ແລະ ກວດນາເປັນເທື່ອສຸດທ້າຍກໍ່ຄື 1-2 ວັນກ່ອນການປັກດຳ.

2. ການປັກດຳ

ການປັກດຳສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະຢູ່ໃນຊ່ວງຕົ້ນລະດູຝົນຄື: ທ້າຍເດືອນພຶດສະພາ(5) ຫາຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ(6), ແຕ່ກໍ່ມີບາງເຂດ, ບາງທ້ອງຖິ່ນກໍ່ປັກດຳຫຼ້າຊ້າຄືຈະປັກດຳຢູ່ໃນເດືອນກໍລະກົດ(7) ອີງຕາມສະພາບດິນຟ້າອາກາດຫຼືການຕົກຂອງຝົນ, ການປັກດຳແມ່ນອີງໃສ່ຄວາມຊື່ນເຄີຍຂອງຊາວນາ ແລະ ຄວາມນິຍົມຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບໄລຍະຫ່າງ, ແຕ່ຖ້າຫາກວິຊາການຈະແນະນຳ ໃຫ້ອີງໃສ່ຄຸນນະພາບຂອງດິນດັ່ງນີ້: ດິນບໍ່ດີ ໃຫ້ປັກດຳ 20x20 ຊມ, ດິນດີ ໃຫ້ປັກດຳ 25x25 ຊມ ດິນອຸດົມສົມບູນ 30x30 ຊມ. ຫຼື 40x40 ຊມ ໃຊ້ກ້າ 2-4 ກີບດຳເລິກປະມານ 2-3 ຊັງຕີແມັດ ເພາະວ່າເວລາດຳເລິກຈະເຮັດໃຫ້ການແຕກກໍ່ໜ້ອຍ, ຖ້າໃຊ້ກ້າກີບດຽວຄວນຫ່າງນ້ຳອອກປະໄວ້ 5-10 ຊັງຕີ ແລ້ວຈຶ່ງປັກດຳການປັກດຳທີ່ຖືກຕ້ອງແມ່ນການປັກດຳຕົ້ນ.

3. ການບົວລະບັດຮັກສາ

- ການໃສ່ຝຸ່ນ: ການໃສ່ຝຸ່ນແມ່ນໃສ່ 2 ຄັ້ງຄືໃສ່ຄັ້ງທີ 1 ແມ່ນໃສ່ຮອງພື້ນແລ້ວໄຖປົກກ່ອນການປັກດຳ, ໃສ່ຄັ້ງທີ 2 ແມ່ນໃສ່ພາຍຫຼັງປັກດຳໄດ້ປະມານ 30 ວັນ.

- ການໃຫ້ນ້ຳ: ພາຍຫຼັງທີ່ປັກດຳແລ້ວຕ້ອງກວດກາຕິດຕາມເອົານ້ຳເຂົ້ານາໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບປົກກະຕິບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຂາດໂດຍສະເພາະແມ່ນຊ່ວງທີ່ເຂົ້າຕັ້ງທ້ອງລະດັບນ້ຳຕ່ຳສຸດບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 5-10 ຊມ.

VIII. ພະຍາດ, ແມງໄມ້ ແລະ ວິທີປ້ອງກັນ

1. ພະຍາດ :

1.1. ພະຍາດໃໝ່(Blast):

ພະຍາດນີ້ເກີດຈາກເຊື້ອລາເຂົ້າໄປທຳລາຍຂໍ້ຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກາບໃນທີ່ຫຸ້ມຂໍ້ເນົ່າແລ້ວປ່ຽນເປັນສີດຳຂໍ້ ແລະ ກ້ານໃບທີ່ເປັນພະຍາດຈະຫັກຫົບໄດ້ງ່າຍ, ພະຍາດຈະເຂົ້າໄປທຳລາຍຄໍຮອງເຮັດໃຫ້ຄໍຮອງເນົ່າເປັນສີດຳເມັດຈະລົບເກືອບໝົດຮອງການໃສ່ຝຸ່ນ N ສູງ ແລະ ອາກາດທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍຈະເໝາະກັບເຊື້ອລາທີ່ເຂົ້າໄປທຳລາຍຕົ້ນເຂົ້າ.

1.2. ພະຍາດຈຸດສີນ້ຳຕານ(Brown spot):

ເກີດຈາກເຊື້ອລາອາການທີ່ເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງແມ່ນຈະພົບເຫັນໄດ້ທີ່ໃບ ແລະ ມີຂະໜາດຂອງຈຸດເກືອບວ່າເທົ່າໆກັນ, ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ,ຈຸດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ຈະມີລັກສະນະເປັນວົງມົນມີຂະໜາດເສັ້ນຜ່າສນຸກງາງປະມານ 0.05-0.1 ຊມເປັນສີນ້ຳຕານແກ່ຈຸດບາດແຜທີ່ໃຫຍ່ເຕັມທີ່ຈະມີຂະໜາດເສັ້ນຜ່າກາງ 1-2 ຊມເປັນສີຂີ້ເທົ່າກາງສ່ວນຂອບເປັນສີນ້ຳຕານ.

ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ: ຄວນໃຊ້ພັນທີ່ຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດດັ່ງກ່າວມາປູກຫຼືໃຊ້ຢາ Ceresan ຫຼື Agrosan ປະສົມກັບແນວເຂົ້າໃນອັດຕາສ່ວນ 2.6 ກຼາມຕໍ່ເຂົ້າປູກ 1 ກິໂລ, ນອກຈາກນີ້ພະຍາດທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອລາຍັງມີພະຍາດໃບຂີດສີນ້ຳຕານ ແລະ ພະຍາດກາບໃບເນົ່າວິທີປ້ອງກັນແມ່ນໃຊ້ພັນຕ້ານທານມາປູກ.

1.3. ພະຍາດຂອບໃບແຫ້ງ (Bacterial blight):

ແມ່ນພະຍາດທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອແບັກເຕີເຣຍອາການເລີ້ມຕົ້ນຂອງພະຍາດນີ້ຈະມີຮອຍຊ້ຳເປັນທາງຍາວສີຂາວ ຫຼື ສີຂາວທີ່ຂອບດ້ານໃດດ້ານໜຶ່ງຂອງໃບ ຫຼື ທັງສອງຂ້າງຂອງແຜ່ນໃບເຊິ່ງເກີດຈາກທຳມະຊາດມາກ່ອນແລ້ວຫຼັງຈາກນັ້ນບາດແຜດັ່ງກ່າວກໍ່ຈະແຜ່ຂະຫຍາຍເຕັມແຜ່ນໃບ.

ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ: ໃຊ້ພັນທີ່ຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດດັ່ງກ່າວນີ້ມາປູກ ຫຼື ໃຊ້ເມັດພັນຈຸ່ມນ້ຳຮ້ອນ 52° ແຊ່ແນວພັນປະມານ 8-10 ນາທີ ຫຼື ອີກວິທີໜຶ່ງແມ່ນໃຊ້ເມັດພັນຈຸ່ມນ້ຳຢາ Ceresan 0.5%. (ໂຮ່ສະວິດີ ແລະ ສົມບັດສົມບູນ 1990).

2. ແມງໄມ້ສັດຕູພືດສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ທຳລາຍໃນຊ່ວງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ໃບ.

2.1. ບຶ້ງຮຳໃບ(Leaf folders):

ມັນຈະທຳລາຍໂດຍການກັດກິນຜິວໃບທາງເບື້ອງລຸ່ມເປັນທາງສີຂາວແລ້ວຮຳໃບເຂົ້າຫາກັນຫຸ້ມຫໍ່ໂຕຂອງມັນຢູ່ທາງໃນ.

2.2. ດ້ວງກຳ (Stem borers):

ດ້ວງກຳຈະໄຂ່ໃສ່ໃບເຂົ້າ ແລະ ກາບໃບເຂົ້າພາຍຫຼັງທີ່ແຕກເປັນໂຕອ່ອນແລ້ວຈະໄຕ່ລົງໄປອາໄສກິນຢູ່ກາບໃບເຂົ້າເຮັດໃຫ້ເຂົ້າມີອາການໃບຂາວໃນທີ່ສຸດກໍ່ຈະເຂົ້າໄປກິນພາຍໃນຍອດເຮັດໃຫ້ຍອດແຫ້ງຕາຍເອີ້ນວ່າ: ເຂົ້າຕາຍພາຍ.

2.3. ບຶ້ງຝຸງ (Cut worms):

ໂຕບຶງນ້ອຍຈະກັດກິນໃບເຂົ້າສ່ວນໂຕໃຫຍ່ຈະກັດກິນທຸກພາກສ່ວນຂອງຕົ້ນເຂົ້າໂດຍການກັດກິນຕົ້ນເຂົ້າຫຼືຮວງເຂົ້າ.

3. ແມງໄມ້ສັດຕູພືດທີ່ທຳລາຍເຂົ້າໃນຊ່ວງໃຫ້ຜົນຜະລິດ

3.1. ເພັຍຈັກຈັ່ນຊະນິດຕ່າງໆ:

ເພັຍຈັກຈັ່ນຫຼັງຈາກຟັກອອກມາເປັນໂຕອ່ອນມັນຈະດູດກິນນ້ຳລຽງຂອງຕົ້ນເຂົ້າເຮັດໃຫ້ຕົ້ນເຂົ້າແຫ້ງຕາຍຫຼືປ່ຽນເປັນພະຍາດໃບບິດບ້ຽວ, ພະຍາດຕົ້ນຫ່ຽວ.

3.2. ບຶ້ງກັດຄໍຮວງ (armyworm):

ບຶ້ງຊະນິດນີ້ມັນມັກຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ອອກມາກັດກິນໃບເຂົ້າພ້ອມໆກັນ, ຫຼັງຈາກມັນກັດກິນໃບເຂົ້າແລ້ວມັນກໍ່ຍ້າຍໄປກັດກິນໃບຫຍ້າຄວາມເສຍຫາຍຂອງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ບຶ້ງກັດກິນໃບໂດຍຈະກິນສະເພາະພາກສ່ວນທີ່ເປັນແຜ່ນໃບ ແລະ ລຳຕົ້ນບຶ້ງກັດຄໍຮວງດັ່ງກ່າວຍັງກັດກິນຮວງອີກດ້ວຍເຮັດໃຫ້ຮວງເຂົ້າຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຫຼົ່ນລົງດິນເຮັດໃຫ້ເຂົ້າເສຍຫາຍຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ມັກລະບາດໃນຊ່ວງເຂົ້າສຸກ 50%.

3.3. ແມງແຄງຍາວ(rice bugs):

ແມງແຄງຍາວຈະດູດກິນນ້ຳນົມຈາກເມັດເຂົ້າຈະມີຜົນຮ້າຍເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າລົບແຕ່ການດູດກິນໃນໄລຍະທີ່ແປ້ງຂອງເມັດເຂົ້າເລີ້ມແຂງໂຕຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງເມັດເຂົ້າບໍ່ດີ.

4. ສັດຕູພືດອື່ນໆຂອງເຂົ້າ

4.1. ນົກ (birds):

ນົກສາມາດທຳຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ກັບເຂົ້າໂດຍສະເພາະການຕອດກິນເມັດຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າຖອກຮວງໃໝ່ໆ ແຕ່ຄວາມເສຍຫາຍຮ້າຍແຮງຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການທີ່ນົກຕອດກິນເມັດໃນໄລຍະທີ່ເຂົ້າເປັນນ້ຳນົມ ແລະ ໃນໄລຍະທີ່ແປ້ງໃນເມັດເຂົ້າເລີ້ມແຂງໂຕການຕອດກິນໃນໄລຍະນ້ຳນົມນັ້ນດອກເຂົ້າທີ່ຖືກຕອດກິນຄາບສີຂາວຕິດຢູ່ຕາມເປືອກຜົນເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການຕອດກິນໃນໄລຍະນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າລົບຖ້ຳເມັດເຂົ້າແກ່ແລ້ວນົກຈະຕອດກິນເມັດເຂົ້າທັງໝົດ.

4.2. ໜູ (rats):

ໜູຈະກັດກິນເຂົ້າໃນທຸກໄລຍະຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕເຊິ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍຖ້າຫາກມີໜູລະບາດການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດຄວນໃຊ້ກະຕັບຫຼືແຮ້ວໃສ່ຕາມທາງທຽວຂອງໜູ, ນອກຈາກນີ້ຄວນອານາໄມອ້ອມນາເພື່ອທຳລາຍບ່ອນລີ້ຊ້ອນຂອງໜູທັງເປັນການປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຂະຫຍາຍພັນຂອງພວກມັນ.

ບົດທີ 3

ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

I. ອຸປະກອນ

1. ອຸປະກອນພາກສະໜາມ

- ບົກ. ປັ້ມ. ສໍດໍາ ເພື່ອບັນທຶກຂໍ້ມູນ
- ແບບຟອມສໍາພາດ
- ພາຫະນະ ຫຼື ລົດຈັກ ໃຊ້ໃນການການເດີນທາງ
- ກ້ອງຖາຍຮູບ
- ຄອມພິວເຕີ

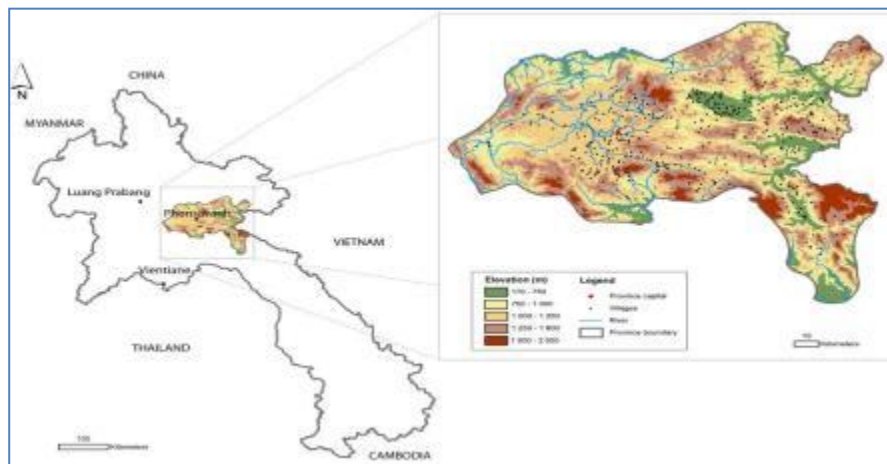
2. ອຸປະກອນໃນການຂຽນບົດ

- ເຈ້ຍເອ 4
- ຄອມພິວເຕີສໍາລັບສັງລວມຂໍ້ມູນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ
- ຈັກຄິດໄລ່

II. ວິທີການ

1. ສະຖານທີ່ການສຶກສາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ກໍານົດເອົາ 4 ບ້ານຂອງເມືອງຜາໄຊຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານໂພສີ, ບ້ານຫໍກາງ ແລະ ບ້ານເຕົາ

ຮູບທີ 17: ສະຖານທີ່ລົງພາກສະໜາມ ແລະ ລົງຝຶກຫັດງານ

2. ໄລຍະການສຶກສາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລົງມືດ້ວຍຕົນເອງຈາກການສຳພາດຕົວຈິງ ແລະ ລວບລວມຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາແມ່ນເລີ່ມຕົ້ນແຕ່ວັນທີ 20/11 /2017 –14 / 6 /2018 ໃຊ້ເວລາຢູ່ 6 ເດືອນຈຶ່ງສຳເລັດການລົງຝຶກຫັດງານ

3. ຈຳນວນຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານທີ່ສຸ່ມເອົາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ໄດ້ກຳນົດເອົາ 59 ຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານຫຼືກວມເອົາປະມານ 24% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານ

4. ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ເຮັດແບບຟອມສຳພາດເກັບກຳຂໍ້ມູນນຳປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍພາຍໃນ 4 ບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດິສຸມເອົາ 11 ຄອບຄົວ, ບ້ານໂພສີ 14 ຄອບຄົວ, ບ້ານຫໍກາງ 19 ຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານເຕົາ 15 ຄອບຄົວລວມ 59 ຄອບຄົວ

ຕາຕະລາງ 1. ປະຕິທິນການດຳເນີນງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລ/ດ	ກິດຈະກຳ	2017		2018					
		11	12	1	2	3	4	5	6
1	ກະກຽມບົດ	→							
2	ນຳສະເໜີບົດໄປໂປສໂຊ	→							
3	ປັບປຸງບົດສະເໜີ			→					
4	ສ້າງຟອມສຳພາດ		→						
5	ເກັບກຳຂໍ້ມູນ					→			
6	ສັງລວມ ແລະ ວິໃຈຂໍ້ມູນ						→		
7	ຂຽນບົດ					→			
8	ຜ່ານບົດລາຍງານ								→

III. ວິທີການສຶກສາ.

ຂຽນໜັງສືສະເໜີໄປຍັງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລ້ວລົງຫາຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງຜາໄຊ ແລະ ກຸ່ມບ້ານເປົ້າໝາຍ. ຈາກນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ ຈັດກ້ອງປະຊຸມບ້ານໂດຍນຳ

ສະເໜີຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາໃຫ້ກັບປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂັ້ນບ້ານ, ລະດັບຄອບຄົວສຳພາດຄະນະບ້ານ, ຫົວໜ້າຄອບຄົວຕາມຮ່າງສຳພາດທີ່ເຮົາໄດ້ກຳນົດໄວ້.

1. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

1.1. ຂໍ້ມູນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

- ສັງລວມຂໍ້ມູນມີສອງນຳພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງຜາໄຊ.
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຊັ່ນ: ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ, ຊະນິດແນວພັນທີ່ໃຊ້ປູກ, ເຕັກນິກການປູກ, ການເກັບຮັກສາແນວພັນ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ບັນຫາສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

1.2. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເສດຖະກິດ

ຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງປະຊາຊົນເຊັ່ນ: ການລົງທຶນ(ທຶນຄົງທິ, ທຶນໝູນວຽນ), ການຂາຍ, ລາຄາ, ແຮງງານເລົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ

2. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແມ່ນຈະໄດ້ນຳເອົາຂໍ້ມູນດິບທີ່ໄດ້ຈາກການເກັບກຳໂດຍການສຳພາດມາຈັດເຂົ້າ ແລະ ຄຳນວນຢູ່ໃນ Microsoft exel ເພື່ອມາວິເຄາະ ແລະ ອະທິບາຍຂໍ້ມູນຜ່ານຕາຕະລາງ ແລະ ຮູບພາບ ແລະ ເສັ້ນສະແດງຕ່າງໆ.

ບົດທີ 4 ຜົນໄດ້ຮັບ

ຈາກການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນໃນ 4 ບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງໂດຍມີຈຸດປະສົງສຶກສາການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແລະ ສຶກສາ ເສດຖະກິດຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ຂອງຊາວກະສິກອນ ເຊິ່ງມີຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃຫ້ການສຳພາດມີ 59 ຄອບຄົວ ໃນ 4 ບ້ານດັ່ງກ່າວ ຈາກການສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

I. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

1. ດ້ານເພດ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ສຳພາດຊາວກະສິກອນກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ 4 ບ້ານລວມມີ 59 ຄອບຄົວ ເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແຕ່ລະບ້ານທີ່ໄດ້ສຳພາດເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນເພດຊາຍກວມເອົາ 59% ແລະ ເປັນເພດຍິງກວມເອົາ 24%

ຕາຕະລາງ 2. ສະແດງເຖິງເພດຜູ້ທີ່ໃຫ້ສຳພາດການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ເພດ	ຈຳນວນ(ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ເພດຊາຍ	35	59
ຍິງ	24	41
ລວມ	59	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສຳພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

2. ອາຍຸຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຕາຕະລາງ 3. ສະແດງເຖິງຊ່ວງອາຍຸຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ອາຍຸ	ຈຳນວນ(ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ຕໍ່າກວ່າ20ປີ	0	0
21-30ປີ	6	10
31-40ປີ	11	19
41-50ປີ	11	19
ຫຼາຍກວ່າ50ປີຂຶ້ນໄປ	31	53
ລວມ	59	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສຳພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

ຈາກການລົງສໍາພາດຕົວຈິງພົບວ່າຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີອາຍຸສູງກວ່າ 50 ປີຂຶ້ນໄປກວມເອົາ 59%, ອາຍຸລະຫວ່າງ 41-50 ກວມເອົາ 19%, ອາຍຸລະຫວ່າງ 31-40 ກວມເອົາ 19% ແລະ ອາຍຸລະຫວ່າງ 21-30 ມີພຽງ 10%

3. ດ້ານຊົນເຜົ່າ

ຈາກການລົງສໍາພາດຕົວຈິງເຫັນວ່າຈໍານວນຊົນເຜົ່າທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເປັນເຜົ່າລາວລຸ່ມ 59 ຄອບຄົວ ກວມເອົາ 100%

ຕາຕະລາງ 4. ສະແດງເຖິງຊົນເຜົ່າທີ່ປູກຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຊົນເຜົ່າ	ຈໍານວນ(ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ລາວລຸ່ມ	59	100
ກຶມມຸ	0	
ມົ້ງ	0	
ລວມ	59	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

4. ດ້ານຖານະຄອບຄົວ

ຈາກການລົງສໍາພາດຕົວຈິງເຫັນວ່າຈໍານວນຖານະຄອບຄົວຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນ ປະຈຸບັນໃນ 4 ບ້ານດັ່ງກ່າວນີ້ມີຈໍານວນຄອບຄົວເຫຼືອກິນມີ 59% ແລະ ຄອບຄົວປານກາງກວມເອົາ 41%

ຕາຕະລາງ 5. ສະແດງເຖິງດ້ານຖານະຄອບຄົວຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຖານະຄອບຄົວ	ຈໍານວນຄອບຄົວ	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ເຫຼືອກິນ	35	59
ປານກາງ	24	41
ຂາດເຂີນ	0	0
ລວມ	59	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

5. ລະດັບການສຶກສາ

ຈາກການສໍາພາດຕົວຈິງເຫັນວ່າລະດັບການສຶກສາຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈໍານວນທີ່ບໍ່ຮູ້ ໜັງສືກວມເອົາ 5%, ຈົບຊັ້ນປະຖົມມີ 22% ແລະ ຈົບມັດຖະຍົມກວມເອົາ 73% ໃນຈໍານວນ 59 ຄົນທີ່ ໄດ້ສໍາພາດ.

ຕາຕະລາງ 6. ສະແດງເຖິງດ້ານການສຶກສາຂອງຜູ້ປຸກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ລະດັບການສຶກສາ	ຈຳນວນ(ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ບໍ່ຮຽນໜັງສື	3	5
ຈົບປະຖົມ	13	22
ຈົບມັດຖະຍົມ	43	73
ຈົບສູງກວ່າມັດຖະຍົມ	0	0
ລວມ	59	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສຳພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

6. ສາສະໜາ

ຈາກການລົງສຳພາດຕົວຈິງເຫັນວ່າຈຳນວນຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຂອງຜູ້ທີ່ປຸກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແມ່ນໄດ້ຍຶດຖືສາສະໜາພຸດມີ 59 ຄອບຄົວ ຫຼື ເທົ່າກັບ 100% ດັ່ງຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ 7. ສະແດງເຖິງສາສະໜາຂອງຊາວກະສິກອນປຸກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ສາສະໜາ	ຈຳນວນ(ຄົນ)	ສ່ວນຮ້ອຍ(%)
ພຸດ	59	100
ຜີ	0	0
ລວມ	59	100%

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສຳພາດສັງລວມ ວັນທີ 2 / 5 / 2018

7. ການຜະລິດເຂົ້າຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນກຸ່ມຄອບຄົວທີ່ໄດ້ສຶກສາ

7.1. ຈຳນວນເນື້ອທີ່ປຸກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນລະດັບຄອບຄົວ

ຕາຕະລາງ 8. ສະແດງເຖິງຈຳນວນເນື້ອທີ່ປຸກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນກຸ່ມຄອບຄົວທີ່ໄດ້ສຳພາດ

ລ/ດ	ຊື່ບ້ານ	ຈນຄຄທີ່ ໄດ້ສຳພາດ	ເນື້ອທີ່ນາ (ຮຕ)			ຄິດເປັນ (%)	
			ນາທັງໝົດ	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	ສະເລຍ /ຄຄ	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	ເຂົ້າ ແນວ ອື່ນ
1	ບ້ານຊຽງດີ	11	13.3	12.84	1.17	96.54	3.46
2	ບ້ານເຕົາ	15	22.95	22.95	1.53	100.0	
3	ບ້ານໂພສີ	14	24.94	24.94	1.78	100.0	
4	ບ້ານຫໍກາງ	19	29.15	28.65	1.51	98.28	1.72
	ລວມ	59	90.34	89.38	1.51	98.71	1.29

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມວັນທີ 2 / 5 / 2018

ຈາກການລົງສຶກສາເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານພົບວ່າມີເນື້ອທີ່ນາທັງໝົດ 90.34 ຮຕໃນນີ້ໄດ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີ 89.38 ຮຕ ຫຼື ເທົ່າກັບ 98.71% ແລະ ປູກເຂົ້າຊະນິດອື່ນມີພຽງ 1.29% ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ໂດຍສະເລຍແລ້ວແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍປະມານ 1.51 ຮຕຕໍ່ຄອບຄົວ

7.2. ການບໍລິໂພກ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຈາກການລົງສຶກສາເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນກຸ່ມຕົວຢ່າງມີຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍປະມານ 319.05 ໂຕນໃນນີ້ເຂົາເຈົ້າໃຊ້ບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວປະມານ 47%, ແລະ ຂາຍອອກປະມານ 53% ເຊິ່ງສະຖານທີ່ຂາຍປະມານ 90% ຈະມີພໍຄ້າມາຊື້ຢູ່ກັບບ້ານ ແລະ 93% ແມ່ນຂ່າຍເປັນເຂົ້າເປືອກເຊິ່ງລາຍລະອຽດໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 9. ສະແດງເຖິງການບໍລິໂພກ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດ

ລ/ດ	ຊື່ບ້ານ	ເຂົ້າໄກ່ ນ້ອຍ	ບໍລິໂພກ ຄິດເປັນ (%)	ຂາຍຄິດ ເປັນ (%)	ສະຖານທີ່ຂາຍ		ລັກສະນະການຂາຍ	
					ກັບບ້ານ (%)	ຕະຫລາດ (%)	ເຂົ້າເປືອກ (%)	ເຂົ້າສານ (%)
1	ບ້ານຊຽງດີ	47.3	37	63	96	4	95	5
2	ບ້ານເຕົາ	72.95	45	55	91	9	92	8
3	ບ້ານໂພສີ	92.7	56	44	85	15	91	9
4	ບ້ານຫໍກາງ	106.1	51	49	89	11	94	6
	ລວມ	319.05	47	53	90	10	93	7

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມວັນທີ 15 / 5 / 2018

7.3. ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມປູກ

ຕາຕະລາງ 10. ສະແດງເຖິງຈໍານວນພັນຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມປູກໃນ 4 ບ້ານ

ລດ	ຊື່ແນວພັນ	ເນື້ອທີ່ປູກຢູ່ແຕ່ລະບ້ານ(ຮຕ)				ລວມແຕ່ລະແນວ ພັນ	ຄິດ ເປັນ%
		ບ້ານຊຽງ ດີ	ບ້ານ ເຕົາ	ບ້ານໂພ ສີ	ບ້ານຫໍ ກາງ		
1	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງ	10.99	2.2	3	12.57	28.76	31.8
2	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍາ	0.9	0	0	2	2.9	3.2
3	ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີ	0.95	20.75	21.94	14.08	57.72	63.8
4	ແນວພັນອື່ນ	0.46	0	0	0.5	0.96	1.2
	ລວມ	13.30	22.95	24.94	29.15	90.34	100

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມວັນທີ 15 / 5 / 2018

ຄວາມຫລາກຫລາຍຂອງແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຊາວກະສິກອນໃຊ້ປູກໃນ 4 ບ້ານດັ່ງກ່າວພົບແນວພັນທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມປູກຫລາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແດງປີເຊີງກວມເອົາປະມານ 63.8%, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເຫຼືອງກວມເອົາ 31.8%, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍດໍາມີ 3.2% ແລະ ເຂົ້າພັນອື່ນໆປະມານ 1.2%

II. ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແລະ ການຄັດເລືອກແນວພັນ

1. ການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ

ຜ່ານການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນ 59 ຄອບຄົວເຫັນວ່າໂດຍລວມແລ້ວເຕັກວິທີການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍກໍ່ບໍ່ໄດ້ແຕກຕ່າງຈາກການປູກເຂົ້ານາທົ່ວໄປຜ່ານການສຶກສາເກັບກໍາຂໍ້ມູນສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

1.1 ການຕົກກ້າ:

- ການຕົກກ້າຂອງຊາວກະສິກອນເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນຈະເລີມຕົ້ນລົງມີປະມານທ້າຍເດືອນເມສາຫາ ຕົ້ນເດືອນພຶດສະພາ ຂອງທຸກປີ ແຕ່ທັງນີ້ກໍ່ຂຶ້ນກັບດິນຟ້າອາກາດໃນແຕ່ລະປີອີກ

- ການກະກຽມເມັດພັນແມ່ນຈະໄດ້ເອົາເມັດພັນທີ່ໄດ້ເກັບໄວ້ໃນລະດູການຜ່ານມານໍາມາພັດເອົາເມັດລີບອກແລ້ວນໍາໄປຕາກແດດປະມານ 1 ຫາ 2 ແດດ, ນໍາໄປໃສ່ເປົ້າແລ້ວນໍາໄປແຊ້ນໍ້າ 3 ວັນ ຫຼື 2 ວັນ ຈາກນັ້ນນໍາໄປບົ່ມໃນທີ່ຮົມເທິງປົກໂດຍໃຊ້ເປົ້າປານປົກ ປະມານ 2 ວັນ ຫຼື 3 ວັນ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປຫວ່ານໄດ້(ສູດ 3 ນໍ້າ 3 ປົກ ຫຼື 3 ນໍ້າ 2 ປົກ)

- ວິທີກຽມດິນຕາກ້າ: ໄຖ-ຄາດໃຫ້ລະອຽດ ແລ້ວຈັດແປງຕາກ້າລວງກ້ວາງຂອງແປງ 2-3 ແມັດ, ລວງຍາວບໍ່ຈໍາກັດ, ຫຼື ເອີ້ນວ່າຈັດເປັນແປງໃຫຍ່ມີການຄວັດຮ່ອງລະບາຍນໍ້າ, ບໍ່ໃຫ້ມີນໍ້າຊັງໃນຕາກ້າ ເພາະຖ້າມີນໍ້າຊັງຈະເຮັດໃຫ້ໜໍ່ກ້າເນົາ ແລະ ຕາຍໄດ້.

- ການຫວ່ານກ້າ: ການຫວ່ານກ້າພາຍຫຼັງກຽມໜານກ້າແລ້ວກໍ່ນໍາເອົາເມັດພັນທີ່ມັກໄວ້ນໍາມາຫວ່ານໃສ່ໜານກ້າພໍເໝາະ ແລະ ມີການໃສ່ຝຸ່ນຄອໂຣຍປົກໜານກ້າອີກເທື່ອນຶ່ງເພື່ອໃຫ້ຕົ້ນກ້າງາມ ແລະ ລົກງ່າຍອີກ ແຕ່ການນໍາໃຊ້ອັດຕາແນວປູກເຫັນວ່າມີຫລາຍລະດັບຄືຈາກການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວເຫັນໃຊ້ແນວປູກຕໍ່ເຮັກຕາລະຫວ່າງ 60 - 80 ກິໂລ/ຮຕ ກວມເອົາ 39%, ໃຊ້ອັດຕາແນວປູກລະຫວ່າງ 81 - 100 ກິໂລ/ຮຕ ກວມເອົາ 39%, ແລະ ໃຊ້ອັດຕາແນວປູກລະຫວ່າງ 101 - 110 ກິໂລ/ຮຕ ກວມເອົາ 22%, ແລະ ໃນມີການຕົກກ້າຕົມກວມເອົາ 90 % ແລະ ຕົກກ້າປົກມີ 10%

1.2 ການກຽມດິນປັກດໍາ

ແມ່ນໄດ້ໄຖບົ່ມໄວ້ກ່ອນປັກດໍາ ປະມານ 2-3 ອາທິດຫຼັງຈາກນັ້ນໄຖພື້ນ ແລ້ວຄາດໃຫ້ລະອຽດ ແລ້ວຈຶ່ງໄດ້ປັກດໍາໃນຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວແມ່ນໄດ້ໄຖ 2 ຄັ້ງໝົດທຸກຄອບຄົວ ແລະ ທຸກຄອບຄົວໄດ້ມີການໃສ່ຝຸ່ນຄອກຮອງພື້ນໂດຍສະເລຍປະມານ 3 ໂຕນ/ຮຕ

1.3 ການປັກດໍາ

ການປັກດໍາການປັກດໍາແມ່ນຈະເລີມຕົ້ນລົງມີປັກດໍາໃນລະຫວ່າງທ້າຍເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ ໂດຍໄດ້ປັກດໍາກ້າຜົງ 100% ໃຊ້ 3 -5 ກີບກ້າ ປັກດໍາເມື່ອອາຍຸກ້າໄດ້ 25 ຫາ 30 ວັນ ແລະ ໃຊ້ໄລຍະປັກດໍາປະມານ (20 x 25)ຊມ

1.4 ການບົວລະບັດຮັກສາ

ຕິດຕາມບົວລະບັດຮັກສາຄວບຄຸມນໍ້າໃຫ້ຢູ່ລະດັບປົກກະຕິ 5-10 ຊມ, ມີການຕັດນໍ້ານໍາເພື່ອກະຕຸ້ນ 1 ຄັ້ງ ຫຼັງຈາກປັກດໍາໄດ້ 30 ວັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຕົ້ນເຂົ້າແຂງແຮງ ແລະ ມີການແຕກກໍ່ດີ, ມີການເສຍຫຍ້າໃນໄຮ ທີ່ມີຫຍ້າ ແລະ ກ່ຽວຫຍ້າອະນາໄມຕາມຄັນນໍາໄປໃຫ້ງົວ, ຄວາຍກິນ

1.5 ການເກັບກ່ຽວ

ການເກັບກ່ຽວປົກກະຕິຊາວກະສິກອນເຂດດັ່ງກ່າວຈະເລີ່ມລົງມືເກັບກ່ຽວລະຫວ່າງກາງເດືອນຕຸລາຫາ ທ້າຍເດືອນຕຸລາ ເມື່ອສັງເກດເຫັນວ່າເຂົ້າສຸກດີມີສີເຫຼືອງແລ້ວຈະກ່ຽວດ້ວຍມື, ຕາກແດດໄວ້ 2-3 ແດດ ແລ້ວ ຮອບກອງໄວ້ ຫຼືຟາດຕິເລີຍໂດຍໃຊ້ຈັກຟາດ ໃສ່ເປົ້າແລ້ວຂົນສົ່ງໄປໃສ່ເລົ້າເຂົ້າປະໄວ້ເພື່ອໄວ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍ

1.6 ຜົນຜະລິດຂອງການເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ໄດ້ເກັບກໍາໃນຈໍານວນກຸ່ມຕົວຢ່າງຈໍານວນ 59 ຄອບຄົວມີຜົນຜະລິດທັງໝົດ ປະມານ 319.05 ໂຕນສະເລຍສະມັດຕະພາບປະມານ 3.57 ໂຕນ/ຮຕ

ຕາຕະລາງ 11. ສະແດງເຖິງຈໍານວນຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ລ/ດ	ຊື່ບ້ານ	ຈໍານວນ ຄອບຄົວ	ເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າ ໄກ່ນ້ອຍ (ຮຕ)	ຜົນຜະລິດ (T)	
				ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	ສະມັດຕະພາບ (T/ha)
1	ບ້ານຊຽງດີ	11	12.84	47.3	3.68
2	ບ້ານເຕົາ	15	22.95	72.95	3.18
3	ບ້ານໂພສີ	14	24.94	92.7	3.72
4	ບ້ານຫໍກາງ	19	28.65	106.1	3.70
ລວມ		59	89.38	319.05	3.57

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນລົງສໍາພາດສັງລວມວັນທີ 15 / 5 / 2018

2. ການຄັດເລື້ອກແນວພັນ ແລະ ເກັບຮັກສາແນວພັນຂອງຊາວກະສິກອນ

2.1 ວິທີການຄັດເລື້ອກແນວພັນ

ຜ່ານການລົງສຶກສາເກັບກໍາຂໍ້ມູນເຫັນວ່າມີວິທີການຄັດເອົາແນວພັນເຊັ່ນ: ຈົງໄວເປັນຕອນ, ເປັນໄຮນາ ໂດຍເລື້ອກເອົາບ່ອນທີ່ງາມບໍ່ເປັນພະຍາດ, ຕົ້ນເຂົ້າມີຄວາມສະໝໍາສະເໝີກັນດີ ມີການຕັດເຂົ້າປົນອອກກ່ອນ ການເກັບກ່ຽວ, ກ່ຽວລວມກັນດ້ວຍມື ແຕ່ກໍ່ມີບາງຄອບຄົວແມ່ນໄດ້ຄັດເອົາເປັນຮວງເພື່ອຄວາມຮັບປະກັນ

2.2 ການເກັບຮັກສາແນວພັນ

ກ່ຽວຕາກແດດປະມານ 3-4 ແດດ ແລະ ຟາດຕິດ້ວຍມືເຊິ່ງຈະຟາດພຽງ 1-2 ຄັ້ງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ແຕ່ເມັດ ປາຍ ຫຼືເມັດທີ່ສຸກແກ່ສົມບູນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຄັດວິເອົາເມັດລືບອອກ ແລ້ວບັນຈຸໃສ່ເປົ້ານໍາໄປປະໃນເລົ້າເຂົ້າ ຫຼື ໃນເຮືອນ ແລະ ຂຽນຊີ້ໄວ້ຊັດເຈນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ປົນກັບເຂົ້າທົ່ວໄປ.

ຕາຕະລາງ 12. ສະແດງເຖິງລະບົບເຕັກນິກການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນ 4 ບ້ານທີ່ໄດ້ສຶກສາ

ຊື່ບ້ານ	ການຕົກກ້າ			ການປັກດຳ		ການເກັບກ່ຽວ		ການຟາດຕີ	
	ການກຽມແນວພັນ	ວິທີການ	ເດືອນ	ວິທີການ	ເດືອນ	ວິທີການ	ເດືອນ	ວິທີການ	ເດືອນ
ບ້ານ ຊຽງດີ	(1)ຟັດເອົາສິ່ງເຈືອງປົນ, ເຂົ້າລີບອອກ(2)ຕາກແດດ 1-2 ແດດ (3)ຈົມນ້ຳເອົາເຂົ້າ ພູອອກ(4)ຈົມນ້ຳເກືອ ,(5)ເອົາໃສ່ເປົາແຊ່ນ້ຳ 3ນ້ຳ 3 ບົກ ຫຼື4ນ້ຳ3ບົກ	(1)ຕົກກ້າຕົມ, ຍົກເປັນໝານ	ທ້າຍເດືອນ4 ເຖິງຕົ້ນ ເດືອນ5	ດຳກ້າຝັງ,ປັກດຳ3-6 ກີບ,ໄລຍະ20-25 ຊ.ມ,ອາຍຸກ້າໄດ້ 25-30ວັນ,ໃຊ້ແຮງງານຄົນ	ທ້າຍ ເດືອນ5 ຫາຕົ້ນ ເດືອນ6	ເບິ່ງມັນແກ່ດີແລ້ວ ເກັບກ່ຽວດ້ວຍແຮງ ງານຄົນ,ຕາກ2-3 ແດດຈົງຟາດຕີ	ກາງເດືອນ 10ຫາຕົ້ນ ເດືອນ11	ໃຊ້ຈັກປັ່ນ,ບາງ ຄອບຄົວກໍ່ແຮງ ໃຊ້ງານຕີ	ກາງຫາ ທ້າຍ ເດືອນ 11
ບ້ານ ເຕົາ	ຟັດເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອອອກ, ຈົມນ້ຳ ແລ້ວຕັກເອົາເມັດພູ ອອກ ແຊ່ນ້ຳ 3ນ້ຳ 4ບົກ	(1)ເຮັດກ້າຕົມ ຍົກເປັນໝານ ເພື່ອລະບາຍນ້ຳ ອອກເຮັດຄືກັນ (2)ຫວານບົກ	ທ້າຍເດືອນ 4 ຫາກາງ ເດືອນ5	ປັກດຳ 3-4ກີບ ,ດຳ20x25ຊ.ມ, ດຳ20x20ຊ.ມໃຊ້ ແຮງງານຄົນ	ທ້າຍ ເດືອນ 5 ເຖິງຕົ້ນ ເດືອນ6	ໃຊ້ແຮງງານຄົນກຽວ ດ້ວຍມື	ກາງເດືອນ 10ຫາຕົ້ນ ເດືອນ11	ໃຊ້ຈັກປັ່ນ	ເດືອນ 11
ບ້ານ ໂພສີ	(1)ຟັດດົງຕາກແດດ1-2 ແດດ,ແຊ່ນ້ຳ 3ນ້ຳ3ບົກ, ແລ້ວແຊ່ນ້ຳ3ນ້ຳ3ບົກ	(1)ຕົກກ້າຕົມ, ເຮັດແປງ. (2)ຫວານບົກ	ທ້າຍເດືອນ4 ເຖິງຕົ້ນ ເດືອນ5	ດຳຫຼາຍກີບ3-4ກີບ ,ອາຍຸກ້າໄດ້25-30 ວັນ	ຕົ້ນເດືອນ 6	ເບິ່ງມັນແກ່ດີແລ້ວ ເກັບກ່ຽວດ້ວຍແຮງ ງານຄົນ	ກາງເດືອນ 10ຫາຕົ້ນ ເດືອນ11	ບາງຄອບຄົວ ໃຊ້ແຮງງານຄົນ ບາງຄອບຄົວ ໃຊ້ຈັກປັ່ນ	ເດືອນ 11
ບ້ານ ຫໍກາງ	ຟັດເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອອອກ, ຈົມນ້ຳ ແລ້ວຕັກເອົາເມັດພູ ອອກ ແຊ່ນ້ຳ 3ນ້ຳ 4ບົກ	(1)ເຮັດກ້າຕົມ ຍົກເປັນໝານ ເພື່ອລະບາຍນ້ຳ ອອກເຮັດຄືກັນ (2)ຫວານບົກ	ທ້າຍເດືອນ 4 ຫາກາງ ເດືອນ5	ປັກດຳ 3-4ກີບ ,ດຳ20x25ຊ.ມ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນ	ທ້າຍ ເດືອນ 5 ເຖິງຕົ້ນ ເດືອນ6	ໃຊ້ແຮງງານຄົນກຽວ ດ້ວຍມື	ກາງເດືອນ 10ຫາຕົ້ນ ເດືອນ11	ໃຊ້ແຮງງານຕີ, ໃຊ້ຈັກປັ່ນ	ເດືອນ 11

ຕາຕະລາງ 13. ສະແດງເຖິງວິທີການຄັດເລືອກ ແລະ ການເກັບຮັກສາແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຊື່ບ້ານ	ວິທີຄັດເລືອກແນວພັນ	ການເກັບຮັກສາແນວພັນ
ບ້ານ ຊຽງດີ	(1)ເອົາບ່ອນທີ່ງາມ,(2)ບໍ່ມີພະຍາດ,(3)ສະເໝີກັນ,(4)ບໍ່ມີເຂົ້າປົນ(5)ຕັດເຂົ້າປົນ 2ຄັ້ງຊ່ວງຖອກຮວງ ແລະ ໃກ້ເກັບກ່ຽວ,ບາງຄອບຄົວກໍ່ຄັດກ່ຽວເອົາເປັນຮວງ	(1)ກ່ຽວຕາກແດດ 3 ແດດ (2)ຝາດດ້ວຍມືຟາດ 3ບາດເທົ່ານັ້ນເພື່ອຄັດເອົາເຂົ້າປາຍຮ່ວງ (3)ໃສ່ເປົາ ຮັກສາໄວໃນເຮືອນ
ບ້ານ ເຕົາ	(1)ເອົາບ່ອນທີ່ງາມ,ຮວງໃຫ່ຍສະ ເໝີແກ່ດີ,(2)ບໍ່ມີຜະຍາດ, ປະໄວ້ໃຫ້ແກ່ດີ ແລ້ວຈົງກ່ຽວ	(1)ກ່ຽວຕາກແດດ 3-4 ແດດ ແລະ (2)ຕີດ້ວຍແຮງງານຄົນແລ້ວ (3)ໃສ່ເປົາໄວ້ເລົ້າເຂົ້າ ແລະ ເກັບໄວ້ໃນເຮືອນ
ບ້ານ ໂພສີ	(1)ຄັດເອົາເປັນຕອນເປັນໄຮ່,ເລືອກບ່ອນທີ່ງາມ ບໍ່ເປັນພະຍາດແລ້ວຕັດເຂົ້າປົນ ອອກ, ເວລາກ່ຽວເຫັນເຂົ້າປົນ ກໍ່ຄັດອອກ, ເວລາມັດ ເຫັນເຂົ້າປົນກໍ່ເລືອກອອກອີກ	(1)ກ່ຽວຕາກແດດ 3-4ແດດ ແລະ (2)ຕີດ້ວຍແຮງງານຄົນ ແລະ ເອົາແຕ່ເຂົ້າປາຍຮວງ(3)ໃສ່ເປົາໄວ້ເລົ້າເຂົ້າ
ບ້ານ ຫໍກາງ	(1)ເອົາບ່ອນທີ່ງາມ,(2)ບໍ່ມີພະຍາດ,(3)ສະເໝີກັນ,(4)ບໍ່ມີເຂົ້າປົນ(5)ຕັດເຂົ້າປົນ 2ຄັ້ງຊ່ວງຖອກຮວງ ແລະ ໃກ້ເກັບກ່ຽວ	(1)ກ່ຽວຕາກແດດ 3 ແດດ (2)ຝາດດ້ວຍມືຟາດ 3ບາດເທົ່ານັ້ນເພື່ອຄັດເອົາເຂົ້າປາຍຮ່ວງ (3)ໃສ່ເປົາ ຮັກສາໄວໃນເຮືອນ

III. ການປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

1. ການປະເມີນດ້ານເສດຖະກິດຂອງ 4 ບ້ານ

ຈາກການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງນຳຊາວກະສິກອນກຸ່ມຕົວຢ່າງໃນ 4 ກຸ່ມບ້ານເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າການໃຊ້ຕົ້ນທຶນເພາະວ່າການນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກແມ່ນຫາບໍ່ໄດ້ຕາມທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ຝຸ່ນ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ຊື້ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນດ້ວຍຕົນເອງທັງໝົດ ເຊິ່ງແຕ່ລະບ້ານ, ແຕ່ລະຄອບຄົວກໍ່ມີການລົງທຶນ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍໃນ 4 ບ້ານມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ

ສຳລັບສູດການຄິດໄລ່ທຶນຄົງທີ່, ທຶນໝູນວຽນ, ຜົນຜະລິດ, ມູນຄ່າສ່ວນເກີນຂອງຊາວກະສິກອນມີດັ່ງນີ້:

1. ມູນຄ່າຜົນພະລິດ ($GP = P \times Q$) = ປະລິມານຜົນພະລິດ (Kg) x ລາຄາຜົນພະລິດ(ກີບ/Kg).
2. ມູນຄ່າສວນເກີນ (AV) = GP-IC-FCC ມູນຄ່າຜົນພະລິດ -ທຶນໝູນວຽນ-ທຶນຄົງທີ່.
3. ລາຍຮັບສຸດທິ (AI)=AV-WS-T-I-LR
4. ທຶນໝູນວຽນ (ປະລິມານແນວພັນxລາຄາແນວພັນ) + (ປະລິມານຝຸ່ນxລາຄາຝຸ່ນ)
5. ຄ່າຫຼ່ຽມອຸປະກອນ (FCC) = $\frac{\text{ມູນຄ່າປັດຈຸບັນ}-\text{ມູນຄ່າສຸດທ້າຍ}}{\text{ອາຍຸການໃຊ້ງານຂອງອຸປະກອນ}}$
6. ມູນຄ່າສວນເກີນ(AV) / ເຮັກຕາ = ມູນຄ່າສວນເກີນ / ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ha).
7. ມູນຄ່າສວນເກີນ(AV) / ວັນງານ = ມູນຄ່າສວນເກີນ / ຈຳນວນວັນງານທັງໝົດ.

ຕາຕະລາງ 14. ສິ່ງນຳເຂົ້າທຶນໝູນວຽນບ້ານຊຽງດີ (IC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄາ(ກີບ)	ລວມ(ກີບ)
1	ຄ່າແນວພັນ	Kg	967	4,000	3,868,000
2	ຄ່າຝຸ່ນຄອກ	Kg	29,330	250	7,332,500
3	ຄ່າຝຸ່ນເຄມີ	Kg	1,560	4,500	7,020,000
4	ຄ່ານ້ຳມັນໄຖຄາດ	ລິດ	697	8,500	5,924,500
5	ຄ່າເປົ້າ	ເປົ້າ	1,106	1,500	1,659,000
6	ຄ່າຟາດຕີ	ຄັ້ງ	11	240,000	2,640,000
7	ຄ່າຂົນສົ່ງ	ຄັ້ງ	11	90,000	990,000
	ລວມ				29,434,000
	ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວ				2,675,818
	ສະເລ່ຍ/ຮຕ				2,293,558

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າເປັນທຶນມູນວຽນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີ IC = 29,434,000 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າໃນບ້ານຊຽງດີໂດຍຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍຈະໄດ້ IC =2,675,818 ກີບ /ຄອບຄົວ ແລະ ຄິດໄລ່ສະເລ່ຍ IC =2,293,558 ກີບ /ຮຕ.

ຕາຕະລາງ 15. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານເຕົາ (IC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ(ກີບ)	ລວມ(ກີບ)
1	ຄ່າແນວພັນ	Kg	1,890	4,000	7,560,000
2	ຄ່າຝຸ່ນຄອກ	kg	42,636	250	10,659,000
3	ຄ່າຝຸ່ນເຄມີ	kg	3,168	4,000	12,672,000
4	ຄ່ານ້ຳມັນໄຖຄາດ	ລິດ	1,398	8,500	11,883,000
5	ຄ່າເປົ້າ	ເປົ້າ	1,980	1,000	1,980,000
6	ຄ່າຟາດຕີ	ຄັ້ງ	15	250,000	3,750,000
7	ຄ່າຂົນສົ່ງ	ຄັ້ງ	15	80,000	1,200,000
		ລວມ			49,704,000
ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວ					3,313,600
ສະເລ່ຍ/ຮຕ					2,165,752

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າເປັນທຶນມູນວຽນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານເຕົາ IC =49,704,000 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າໃນບ້ານເຕົາໂດຍຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍຈະໄດ້ IC =3,313,600 ກີບ /ຄອບຄົວ ແລະ ຄິດໄລ່ສະເລ່ຍ IC =2,165,752 ກີບ /ຮຕ.

ຕາຕະລາງ 16. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານໂພສີ (IC)

ລຳດັບ	ຊະນິດອຸປະກອນ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ(ກີບ)	ລວມ(ກີບ)
1	ຄ່າແນວພັນ	Kg	2,660	4,000	10,640,000
2	ຄ່າຝຸ່ນຄອກ	kg	62,720	250	15,680,000
3	ຄ່າຝຸ່ນເຄມີ	kg	6,155	4,500	27,699,000
4	ຄ່ານ້ຳມັນໄຖຄາດ	ລິດ	1,450	8,500	12,328,400
5	ຄ່າເປົ້າ	ເປົ້າ	2,100	1,000	2,100,000

6	ຄ່າຟາດຕີ	ຄັ້ງ	14	460,000	6,440,000
7	ຄ່າຂົນສົ່ງ	ຄັ້ງ	14	130,000	1,820,000
ລວມ					76,707,400
ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວ					5,479,100
ສະເລຍ/ຮຕ					3,078,146

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າເປັນທຶນມູນວຽນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານໂພສີ IC =76,707,400 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າໃນບ້ານໂພສີໂດຍຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍຈະໄດ້ IC =5,479,100 ກີບ /ຄອບຄົວ ແລະ ຄິດໄລ່ສະເລຍ IC =3,078,146 ກີບ /ຮຕ.

ຕາຕະລາງ 17. ສິ່ງນຳເຂົ້າຫຼືທຶນໝູນວຽນບ້ານຫໍກາງ (IC)

ລຳດັບ	ຊະນິດອຸປະກອນ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ(ກີບ)	ລວມ(ກີບ)
1	ຄ່າແນວພັນ	Kg	2,584	4,000	10,336,000
2	ຄ່າຜຸ່ນຄອກ	kg	138,700	250	34,675,000
3	ຄ່າຜຸ່ນເຄມີ	kg	2,700	4,500	12,150,000
4	ຄ່ານ້ຳມັນໄຖຄາດ	ລິດ	938	8,500	7,973,000
5	ຄ່າເບົ້າ	ເປົາ	3,199	1,200	3,838,800
6	ຄ່າຟາດຕີ	ຄັ້ງ	19	266,000	5,054,000
7	ຄ່າຂົນສົ່ງ	ຄັ້ງ	19	96,000	1,824,000
ລວມ					75,850,800
ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວ					3,992,147
ສະເລຍ/ຮຕ					2,643,806

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າເປັນທຶນມູນວຽນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຫໍກາງ IC =75,850,800 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ສິ່ງທີ່ນຳເຂົ້າໃນບ້ານຫໍກາງໂດຍຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍຈະໄດ້ IC =3,992,147 ກີບ/ຄອບຄົວ ແລະ ຄິດໄລ່ສະເລຍ IC =2,643,806 ກີບ /ຮຕ.

ຕາຕະລາງ 18. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານຊຽງດີ (FCC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ/ຫໜ (ກີບ)	ລາຄ່າລວມ (ກີບ)	ອາຍຸໃຊ້ງານ(ປີ)	ຄ່າຫຼຸຍຫຼ້ນ/ປີ
1	ລົດໄຖນານ້ອຍ	ຄັນ	6	12,000,000	72,000,000	5	14,400,000
2	ຊວ້ານ	ດວງ	33	20,000	660,000	3	220,000
3	ພ້າຖ້າງຄັນນາ	ດວງ	33	18,000	594,000	3	198,000
4	ກ່ຽວ	ດວງ	88	15,000	1,320,000	4	330,000
5	ຜ້າບັດ	ແຜນ	33	50,000	1,650,000	2	825,000
ລວມ							15,973,000
ຄ່າສະເລບຕໍ່ຄອບຄົວ							1,452,091

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທຶນຄົງທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຄ່າອຸປະກອນ FCC = 15,973,000 ກີບເມື່ອມາຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ1 ຄອບຄົວຈະໄດ້ FCC = 1,452,091 ກີບ /ຄຄ.

ຕາຕະລາງ 19. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານເຕົາ(FCC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ/ຫໜ (ກີບ)	ລາຄ່າລວມ (ກີບ)	ອາຍຸໃຊ້ງານ(ປີ)	ຄ່າຫຼຸຍຫຼ້ນ/ປີ
1	ລົດໄຖນານ້ອຍ	ຄັນ	8	12,000,000	96,000,000	5	19,200,000
2	ຊວ້ານ	ດວງ	39	20,000	780,000	3	260,000
3	ພ້າຖ້າງຄັນນາ	ດວງ	57	25,000	1,425,000	3	475,000
4	ກ່ຽວ	ດວງ	114	15,000	1,710,000	4	427,500
5	ຜ້າບັດ	ແຜນ	48	50,000	2,400,000	2	1,200,000
ລວມ							21,562,500
ຄ່າສະເລບຕໍ່ຄອບຄົວ							1,437,500

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທຶນຄົງທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານເຕົາເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຄ່າອຸປະກອນ FCC =21,562,500 ກີບເມື່ອມາຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ1 ຄອບຄົວຈະໄດ້ FCC =1,437,500 ກີບ/ຄຄ.

ຕາຕະລາງ 20. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານໂພສີ (FCC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ/ຫໜ (ກີບ)	ລາຄ່າລວມ (ກີບ)	ອາຍຸໃຊ້ງານ(ປີ)	ຄ່າຫຼຸຍຫຼ້ນ/ປີ
1	ລົດໄຖນາ	ຄັນ	8	12,000,000	96,000,000	5	19,200,000
2	ຊວ້ານ	ດວງ	56	15,000	840,000	3	280,000
3	ພ້າຖ້າງຄັນນາ	ດວງ	56	25,000	1,400,000	3	466,667
4	ກ່ຽວ	ດວງ	98	15,000	1,470,000	4	367,500
5	ຜ້າບັດ	ແຜນ	70	50,000	3,500,000	2	1,750,000
ລວມ							22,064,167
ຄ່າສະເລບຕໍ່ຄອບຄົວ							1,576,011

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທຶນຄົງທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານໂພສີ ເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຄ່າອຸປະກອນ FCC =22,064,167 ກີບ ເມື່ອມາຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ1 ຄອບຄົວຈະໄດ້ FCC = 1,576,011 ກີບ/ຄຄ.

ຕາຕະລາງ 21. ການໄລ່ລຽງທຶນຄົງທີ່ຂອງບ້ານຫໍກາງ (FCC)

ລຳດັບ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄ່າ/ຫໜ (ກີບ)	ລາຄ່າລວມ (ກີບ)	ອາຍຸໃຊ້ງານ (ປີ)	ຄ່າຫຼຸຍຫຼ້ນ/ປີ
1	ລົດໄຖນາ	ຄັນ	11	12,000,000	132,000,000	5	26,400,000
2	ຊວ້ານ	ດວງ	76	20,000	1,520,000	3	506,667
3	ພ້າຖ້າງ	ດວງ	72	25,000	1,800,000	3	600,000
4	ກ່ຽວ	ດວງ	133	1,5000	1,995,000	4	498,750
5	ຜ້າບັດ	ແຜນ	60	80,000	4,800,000	2	2,400,000
ລວມ							30,405,417
ຄ່າສະເລບຕໍ່ຄອບຄົວ							1,600,285

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທຶນຄົງທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຫໍກາງເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດຄ່າອຸປະກອນ FCC =30,405,417 ກີບເມື່ອມາຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ1 ຄອບຄົວຈະໄດ້ FCC =1,600,285 ກີບ/ຄຄ.

$$\text{ສຸດຄິດໄລ່ Fcc} = \frac{\text{ມູນຄ່າອຸປະກອນປະຈຸບັນ} - \text{ມູນຄ່າສຸດທ້າຍ}}{\text{ອາຍຸການໃຊ້ງານ}}$$

ຜ່ານຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ບ້ານທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເພື່ອຍາກຮູ້ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດແລ້ວມາຄິດໄລ່ຊອກຫາທຶນມູນວຽນ IC ແລະ ທຶນຄົງທີ່ FCC ຂອງຂອງແຕ່ລະບ້ານເພື່ອນຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄປວິເຄາະຂໍ້ມູນຫາຄ່າສະເລ່ຍຂອງແຕ່ລະບ້ານເຫັນວ່າມີຕົ້ນທຶນ IC+ FCC ຂອງແຕ່ລະບ້ານດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 22. ສະແດງທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ (IC+ FCC) ຂອງ 4 ບ້ານ

ລຳດັບ	ຊື່ບ້ານ	IC/ບ້ານ(ກີບ)	FCC/ບ້ານ (ກີບ)	IC+ FCC (ກີບ)	ຄ່າສະເລ່ຍ/ຄລ /ບ້ານ
1	ບ້ານຊຽງດີ	29,434,000	15,973,000	45,407,000	4,127,909
2	ບ້ານເຕົາ	49,704,000	21,562,500	71,266,500	4,751,100
3	ບ້ານໂພສີ	76,707,400	22,064,167	98,771,567	7,055,112
4	ບ້ານຫໍກາງ	75,850,800	30,405,417	106,256,217	5,592,432
	ລວມ	231,696,200	90,005,083	321,701,283	
		ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ບ້ານ			80,425,321

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທຶນມູນວຽນ IC ແລະ ທຶນຄົງທີ່ FCC ຂອງແຕ່ລະບ້ານແມ່ນຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານການລົງທຶນໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ກຸ່ມບ້ານມີຄື:

- ບ້ານຊຽງດີ: IC+ FCC=45,407,000 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈະໄດ້ IC+ FCC =4,127,909 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ບ້ານເຕົາ: IC+ FCC=71,266,500 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈະໄດ້ IC+ FCC =4,751,100 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ບ້ານໂພສີ: IC+ FCC=98,771,567 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈະໄດ້ IC+ FCC =7,055,112 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ບ້ານຫໍກາງ: IC+ FCC=106,256,217 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈະໄດ້ IC+ FCC =5,592,432 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ແລະ IC+ FCC ລວມທັງ 4 ບ້ານ= 321,701,283 ກີບເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນບ້ານຈະໄດ້ IC+ FCC =80,425,321 ກີບ/ບ້ານ

ຕາຕະລາງ 23. ລາຍຮັບລວມທີ່ໄດ້ຈາກການຂາຍເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງແຕ່ລະບ້ານ (GP)

ຊື່ບ້ານ	ຈ/ນ ຄ/ຄ	ເນື້ອທີ່ (ha)	ຜົນ ຜະລິດ (t)	ລາຄາ (ກີບ/ t)	(GP)ລາຍ ຮັບ/ບ້ານ	ຄ່າສະ ເລ່ຍ/ຄລ (ກີບ)	ຄ່າສະ ເລ່ຍ/ຮຕ (ກີບ)
---------	------------	------------------	-----------------------	-------------------	---------------------	---------------------------	---------------------------

ບ ຊຽງດີ	11	12.84	47.3	3,800,000	179,740,000	16,340,000	13,998,442
ບ ເຕົາ	15	22.95	72.95	3,800,000	277,210,000	18,480,667	12,078,867
ບ ໂພສີ	14	24.94	92.7	3,800,000	352,260,000	25,161,429	14,124,298
ບ ຫໍກາງ	19	28.65	106.1	3,800,000	403,180,000	21,220,000	14,071,127
ລວມ	59	89.38	319.05		1,212,390,000	20,300,524	13,563,989

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນເຫັນໄດ້ວ່າລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນແຕ່ລະບ້ານຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານເນື້ອທີ່ປູກ ແລະ ລາຍຮັບ GP/ບ້ານຄື:

- ບ້ານຊຽງດີມີເນື້ອທີ່ 12.84 ha ໄດ້ GP = 179,740,000 ກີບ ຄ່າສະເລ່ຍ GP ຕໍ່ຄອບຄົວເທົ່າ 16,340,000 ກີບ/ຄຄ;
- ບ້ານເຕົາມີເນື້ອທີ່ 22.95 ha ໄດ້ GP = 277,210,000 ກີບ ຄ່າສະເລ່ຍ GP ຕໍ່ຄອບຄົວເທົ່າ 18,480,667 ກີບ/ຄຄ;
- ບ້ານໂພສີມີເນື້ອທີ່ 24.94 ha ໄດ້ GP = 352,260,000 ກີບ ຄ່າສະເລ່ຍ GP ຕໍ່ຄອບຄົວເທົ່າ 25,161,428 ກີບ/ຄຄ;
- ບ້ານຫໍກາງມີເນື້ອທີ່ 28.65 ha ໄດ້ GP = 403,180,000 ກີບ ຄ່າສະເລ່ຍ GP ຕໍ່ຄອບຄົວເທົ່າ 21,220,000 ກີບ/ຄຄ;
- ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ GP/ຄອບຄົວທັງ 4 ບ້ານ = 20,300,524 ກີບ, GP/ຮຕ ເທົ່າ 13,563,989 ກີບ/ຮຕ;

ຕາຕະລາງ 24. ການຄິດໄລ່ມູນຄ່າສວນເກີນ (AV)

ຊື່ ບ້ານ	GP (ກີບ)	IC (ກີບ)	FCC (ກີບ)	AV (ກີບ)	ຄ່າສະເລ່ຍ /ຄອບຄົວ	ຄ່າສະເລ່ຍ /ຮຕ	
ຊຽງ ດີ	179,740,000	29,434,000	15,973,000	134,333,000	12,212,091	10,462,072	
ເຕົາ	277,210,000	49,704,000	21,562,500	205,943,500	13,729,567	8,973,573	
ໂພສີ	352,260,000	76,707,400	22,064,166	253,488,433	18,106,317	10,163,931	
ຫໍກາງ	403,180,000	75,850,800	30,405,417	296,923,783	15,627,568	10,362,747	
ລວມ	1,212,390,000	231,696,200	90,005,083	890,688,717	59,675,542		
				ຄ່າສະເລ່ຍຕໍ່ບ້ານ/ຮຕ	222,672,179	14,918,885	9,964,856

ສູດການຄິດໄລ່ມູນຄ່າສວນເກີນ (AV=IC-FCC-GP)

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະເຫັນວ່າເມື່ອລົບທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ IC+ FCC ອອກໃນການລົງທຶນປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ບ້ານຈະໄດ້ເປັນມູນຄ່າສວນເກີນ AV ມີຄື:

- ບ້ານຊຽງດີ: ມີເນື້ອທີ່ 12.84 ha ໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທຶນຄົງທີ່ ແລະ ທຶນມູນວຽນ (FCC+IC) = 45,407,000 ກີບ/ປີ, GP= 179,740,000 ກີບ/ປີ, AV=134,333,000 ກີບ/ປີ ຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 12,212,091 ກີບ/ຄອບຄົວ

- ບ້ານເຕົາ: ມີເນື້ອທີ່ 22.95 ha ໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທົນຄົງທີ່ ແລະ ທົນມູນວຽນ (FCC+IC) =71,266,500 ກີບ/ປີ, GP=277,210,000 ກີບ/ປີ, AV=205,943,500 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 13,729,567 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ບ້ານໂພສີ: ມີເນື້ອທີ່ 24.94 ha ໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທົນຄົງທີ່ ແລະ ທົນມູນວຽນ (FCC+IC) =98,771,567 ກີບ/ປີ, GP=352,260,000 ກີບ/ປີ, AV=253,488,433 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 18,106,316 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ບ້ານຫໍກາງມີເນື້ອທີ່ 28.65 ha ໃຊ້ຕົ້ນການຜະລິດທົນຄົງທີ່ ແລະ ທົນມູນວຽນ (FCC+IC) =106,256,217 ກີບ/ປີ, GP=403,180,000 ກີບ/ປີ, AV=296,923,783 ກີບ/ປີຄ່າສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະໄດ້ 15,627,568 ກີບ/ຄອບຄົວ
- ຄ່າສະເລ່ຍທັງ 4 ບ້ານ AV/ຄອບຄົວເທົ່າ 14,918,885 ກີບ AV ຕໍ່ເຮັກຕາເທົ່າ 9,964,856 ກີບ/ຮຕາ;

ຕາຕະລາງ 25. ການຄິດໄລ່ມູນຄ່າສວນເກີນ AV/ວັນງານ, AV /ຄອບຄົວ

ກຸ່ມບ້ານ	ມູນຄ່າສວນເກີນ (AV)	ຈຳນວນວັນງານ/ບ້ານ	ຄ່າສະເລ່ຍAV/ວັນງານ(ກີບ)	ຄ່າສະເລ່ຍAV/ຄອບຄົວ(ກີບ)
ບ້ານ ຊຽງດີ	134,333,000	1,320	101,767	12,212,091
ບ້ານ ເຕົາ	205,943,500	2,145	96,011	13,729,567
ບ້ານ ໂພສີ	253,488,433	2,724	93,057	18,106,317
ບ້ານ ຫໍກາງ	296,923,783	3,420	86,819	15,627,567
ລວມ	890,688,717	9,609	377,656	59,675,542
ຄ່າສະເລ່ຍ/ບ້ານ	222,672,179	2,402	94,414	14,918,885

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນເພື່ອຊອກຫາມູນຄ່າສວນເກີນ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ວັນງານ,ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວຂອງຊາວກະສິກອນແຕ່ລະບ້ານເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນສາມາດຄິດສະເລ່ຍໃຫ້ແຕ່ລະວັນງານ ແລະ ແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ບ້ານຊຽງດີ: AV=134,333,000 ກີບ/ປີ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ວັນງານຈະໄດ້ GP=101,767 ກີບ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ=12,212,091 ກີບ
- ບ້ານເຕົາ: AV= 205,943,500 ກີບ/ປີ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ວັນງານຈະໄດ້ GP=96,011 ກີບ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ=13,729,567 ກີບ
- ບ້ານໂພສີ: AV= 253,488,433ກີບ/ປີ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ວັນງານຈະໄດ້ GP=93,057 ກີບ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ=18,106,317 ກີບ
- ບ້ານຫໍກາງ: AV= 296,923,783 ກີບ/ປີ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ວັນງານຈະໄດ້ GP= 86,819 ກີບ, ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ=15,627,567 ກີບ

ບົດທີ 5

ວິຈານ

ຜ່ານຈາກການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງກ່ຽວກັບລະບົບການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ໄດ້ສຶກສາເສດຖະກິດຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ 4 ບ້ານເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງແມ່ນໄດ້ດຳເນີນ ງານຢູ່ຂະແໜງປູກຝັງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຢູ່ 4 ບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງເຊິ່ງທັງ 4 ບ້ານໄດ້ມີຈຳນວນ 240 ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍແຕ່ການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້ໄດ້ສຸມເອົາຈຳນວນ 59 ຄອບຄົວ ເປັນກຸ່ມຕົວຢ່າງຜົນການສຶກສາແມ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ດ້ານດັ່ງນີ້:

ຜູ້ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການສຳພາດຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ເປັນເພດຊາຍກວມເອົາ 59%, ຍິງ 41 %, ມີອາຍຸ ສູງກວ່າ 51 ປີຂຶ້ນໄປກວມເອົາ 53%, ອາຍຸລະຫວ່າງ 41-50 ປີກວມເອົາ 19%, ອາຍຸລະຫວ່າງ 31-40 ປີ ກວມເອົາ 19%, ອາຍຸລະຫວ່າງ 21-30ປີກວມເອົາ 10%, ເປັນຊົນເຜົາລາວລຸ່ມ(ພວນ) 100%, ບໍ່ຮູ້ໜັງສືມີ 5%, ຈົບປະຖົມມີ 22%, ແລະ ຈົບມັດຖະຍົມ 73%, ມີຄອບຄົວເຫຼືອກິນກວມເອົາ 59%, ຄອບຄົວປານ ກາງກວມເອົາ 41% ແລະ ຖືສາສະໜາພຸດ 100%, ມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 89.38 ຮຕ ມີຜົນ ຜະລິດທັງໝົດ 319.05 ໂຕນ ສະເລ່ຍຜົນຜະລິດ 3.57 ໂຕນ/ha ໂດຍມີວິທີການປູກຕາມພູມປັນຍາຂອງ ທ້ອງຖິ່ນເປັນຫຼັກ

ຜ່ານການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນໃນ 4 ບ້ານ ທີ່ໄດ້ສຶກສາເຫັນວ່າແຕ່ລະບ້ານໄດ້ມີຕົ້ນທຶນ ແລະ ລາຍຮັບແຕກຕ່າງກັນຄື: ບ້ານຊຽງດີມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ ນ້ອຍ 12.84 ຮຕໄດ້ຜົນຜະລິດ 47.30 ໂຕນ GP= 179,740,000 ກີບ, AV=134,333,000 ກີບ, ບ້ານເຕົາ ມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 22.95 ຮຕໄດ້ຜົນຜະລິດ 72.95 ໂຕນ GP= 277,210,000 ກີບ ,AV=205,943,500 ກີບ, ບ້ານໂພສີມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 24.94 ຮຕ ໄດ້ຜົນຜະລິດ 92.70 ໂຕນ GP= 352,260,000 ກີບ, AV=253,488,433 ກີບ, ບ້ານຫໍກາງມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 28.65 ຮຕໄດ້ຜົນ ຜະລິດໂຕນGP= 403,180,000 ກີບ, AV=296,923,783 ກີບ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍທັງ 4 ບ້ານ AV/ຄອບຄົວ ເທົ່າ14,918,885 ກີບ, AV ຕໍ່ເຮັກຕາເທົ່າ 9,964,856 ກີບ/ຮຕ;

- ຈຸດດຶກການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຢູ່ເຂດບ້ານດັ່ງກ່າວແມ່ນມີທ່າແຮງຍ້ອນສະພາບແວດລ້ອມມີຄວາມເໝາະ ສົມຊາວກະສິກອນມີມູນເຊື້ອປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມາແຕ່ດຶກດຳວັນ ແລະ ກໍ່ມີຄວາມນິຍົມຊົມຊອບ, ມັກປູກເຂົ້າ ໄກ່ນ້ອຍທີ່ມີລັກສະນະພິເສດຄວາມຫອມ, ອ່ອນນຸ່ມລາຄາກໍ່ຄອນຂ້າງສູງ ແລະ ອີກຢ່າງກຸ່ມບ້ານດັ່ງກ່າວນີ້ກໍ່ ນອນຢູ່ໃນ 8 ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງເມືອງໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍເປັນສິນຄ້າ.

- ຈຸດອ່ອນການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈຳນວນ 59 ຄອບຄົວໃນ 4 ບ້ານເຫັນວ່າຜົນຜະລິດບໍ່ທັນສູງ, ເຕັກນິກວິທີການປູກຍັງແບບປະຖົມປະຖານ, ຕ້ອງໂສ້ດ້ານການຕະຫລາດບໍ່ທັນເກາະກ່າຍກັນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາແມ່ນຍັງບໍ່ຊັດເຈນປານໃດອັນເນື່ອງຈາກວ່າມີບາງຄອບຄົວແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການບັນທຶກຈົດກ່າຍເປັນຕົ້ນຈຳນວນແຮງ, ລາຄາ, ຈຳນວນສິ່ງນຳເຂົ້າຕ່າງໆທີ່ໄດ້ປະຕິບັດເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍບໍ່ລະອຽດ ແລະ ຄົບຖ້ວນສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ການສຳພາດສາວກະສິກອນ ແລະ ການຂຽນບົດຂອງຂ້າພະເຈົ້າແມ່ນພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໂດຍສະເພາະແມ່ນພາກໄລ່ລຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການຄົ້ນຄວ້າເອກະສານສະເພາະກ່ຽວກັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍບາງຢ່າງກໍ່ອາດບໍ່ຄົບຖ້ວນ.

ບົດທີ 6

ສະຫຼຸບ ແລະ ຄຳແນະນຳ

I. ສະຫຼຸບ

ໃນການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນງານຢູ່ 4 ບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງທີ່ເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງເຊິ່ງໄດ້ສຶກສາລະບົບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ 4 ກຸ່ມບ້ານເມືອງຜາໄຊແຂວງຊຽງຂວາງໂດຍມີຈຸດປະສົງແມ່ນສຶກສາເຕັກນິກການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແລະ ສຶກສາດ້ານເສດຖະກິດຂອງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນເຊິ່ງໄລຍະການລົງສຶກສາເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຂຽນບົດເປັນໄລຍະເວລາ 5 ເດືອນເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 15/11 /2017 – 14 / 6 /2018

ຜ່ານຈາກການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນທັງ 4 ບ້ານ ເຫັນວ່າມີເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 89.38 ຮຕ ມີຈຳນວນຄອບຄົວປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 59 ຄອບຄົວ ໃນນີ້ ບ້ານ ຊຽງດີ ມີ 11 ຄອບຄົວ, ບ້ານເຕົາ ມີ 15 ຄອບຄົວ, ບ້ານໂພສີ ມີ 14 ຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານຫໍກາງມີ 19 ຄອບຄົວ, ມີຜົນຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍທັງໝົດ 319.05 ໂຕນ,ສະເລຍ 3.57 ໂຕນ/ຮຕ, ໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກຕາມພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ປະຕິບັດກັນມາແຕ່ປູ່ຍາຕາຍາຍ

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນຈາກການວິເຄາະປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນໃນການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນແຕ່ລະບ້ານຈະແຕກຕ່າງກັນຄື: ບ້ານຊຽງດີໃຊ້ທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ $Ic + Fcc = 45,407,000$ ກີບ $GP= 179,740,000$ ກີບ, $AV=134,333,000$ ກີບ, ບ້ານເຕົາໃຊ້ທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ $Ic + Fcc = 71,266,500$ ກີບ $GP= 277,210,000$ ກີບ, $AV=205,943,500$ ກີບ, ບ້ານໂພສີໃຊ້ທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ $Ic + Fcc = 98,771,567$ ກີບ $GP= 352,260,000$ ກີບ, $AV=253,488,433$ ກີບ,ບ້ານຫໍກາງໃຊ້ທຶນມູນວຽນ ແລະ ທຶນຄົງທີ່ $Ic + Fcc = 106,256,217$ ກີບ $GP= 403,180,000$ ກີບ, $AV=296,923,783$ ກີບ

ຜ່ານຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນຄິດໄລ່ຫາຄ່າສະເລ່ຍ $AV/$ ຈຳນວນວັນງານ ແລະ AV ສະເລ່ຍໃຫ້ກັບຈຳນວນຄອບຄົວໃນແຕ່ລະບ້ານຈະໄດ້:

- ບ້ານຊຽງດີມີຈຳນວນວັນງານທັງໝົດ 1,320 ວັນງານຄ່າສະເລ່ຍ $AV /1$ ວັນງານ =101,767 ກີບ, ສະເລ່ຍ $AV/$ ຄອບຄົວຈະໄດ້ 12,212,091 ກີບ/ຄຄ
- ບ້ານເຕົາມີຈຳນວນວັນງານທັງໝົດ 2,145 ວັນງານຄ່າສະເລ່ຍ $AV /1$ ວັນງານ =96,011 ກີບ, ສະເລ່ຍ $AV/$ ຄອບຄົວຈະໄດ້ 13,729,567 ກີບ/ຄຄ
- ບ້ານໂພສີມີຈຳນວນວັນງານທັງໝົດ 2,724 ວັນງານຄ່າສະເລ່ຍ $AV /1$ ວັນງານ =93,057 ກີບ, ສະເລ່ຍ $AV/$ ຄອບຄົວຈະໄດ້ 18,106,317 ກີບ/ຄຄ.

- ບ້ານຫໍກາງມີຈໍານວນວັນງານທັງໝົດ 3,420 ວັນງານຄ່າສະເລ່ຍ AV /1ວັນງານ =86,819 ກີບ, ສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວຈະໄດ້ 15,627,567 ກີບ/ຄຄ

ຈາກການປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກການສໍາພາດຂອງຊາວກະສິກອນເມື່ອນໍາມາວິເຄາະຂໍ້ມູນເພື່ອຊອກຫາຄ່າສະເລ່ຍຂອງຊາວກະສິກອນທັງ 4 ກຸ່ມບ້ານນີ້ເຫັນໄດ້ວ່າ: ຄ່າສະເລ່ຍ AV/1ວັນງານ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີກ່ວາໝູ່ແມ່ນຂອງບ້ານຊຽງດີຄ່າສະເລ່ຍ AV/1ວັນງານ=101,767 ກີບ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີທີ່ສຸດແມ່ນຂອງບ້ານໂພສີທີ່ມີຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ= 18,106,317 ກີບ/ຄຄ ແລະ ມີຄ່າສະເລ່ຍທີ່ໄດ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດຄ່າສະເລ່ຍ AV/1 ວັນງານຄືບ້ານຫໍກາງໂດຍມີຄ່າສະເລ່ຍ AV /1 ວັນງານ =86,819 ກີບ ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດຄືບ້ານຊຽງດີໂດຍມີຄ່າສະເລ່ຍ AV/ຄອບຄົວ=12,212,091 ກີບ/ຄຄ. ແລະ ຄ່າສະເລ່ຍທັງ 4 ບ້ານ AV/ຄອບຄົວເທົ່າ 14,918,885 ກີບ, AV ຕໍ່ເຮັກຕາເທົ່າ 9,964,856 ກີບ/ຮຕ;

II. ຂໍ້ແນະນໍາ

ຜ່ານການສຶກສາການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ 4 ກຸ່ມບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງເມືອງຜາໄຊແນວງຊຽງຂວາງແມ່ນສາມາດຢັ້ງຢືນ ແລະ ສະຫຼຸບໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນຂໍ້ມູນຈາກການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຈະເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຢ່າງໃດກໍຕາມໃນນາມຂ້າພະເຈົ້າທີ່ເຮັດການສຶກສາຕົວຈິງຈະຂໍແນະນໍາບາງບັນຫາເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ສຶກສາຄັ້ງຕໍ່ໄປໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີຂຶ້ນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ການສຶກສາລະບົບການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນໃນ 4 ກຸ່ມບ້ານຄື: ບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນນໍາຊາວກະສິກອນຄວນລົງໃນຊວງເດືອນ 12 ຫາເດືອນ 2 ເພາະເປັນຊວງເວລາທີ່ຊາວກະສິກອນຫາກໍ່ມຽນມັດເຂົ້າແລ້ວເຂົາເຈົ້າຈະຍັງຈິດຈໍາຂໍ້ມູນຕ່າງໄດ້ດີຢູ່ ແລະ ເຂົາເຈົ້າກໍ່ບໍ່ທັນມີວຽກຫລາຍ
- ການລົງສຶກສາຫົວຂໍ້ນີ້ເປັນຄັ້ງທໍາອິດທີ່ໄດ້ລົງປະຕິບັດຢູ່ເຂດບ້ານຊຽງດີ, ບ້ານເຕົາ, ບ້ານໂພສີ ແລະ ບ້ານຫໍກາງສະນັ້ນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ອາດຈະຍັງບໍ່ຊັດເຈນຈະແຈ້ງເທື່ອຄວນຈະມີການສືບຕໍ່ສຶກສາຄືນຄວ້າໃຫ້ເລິກເຊິ່ງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນຈະແຈ້ງ ແລະ ຄວນສຶກສາເລື່ອງຕ່ອງການຕະຫລາດຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຕື່ມອີກເພາະຈາກຄໍາສະເໜີຂອງຊາວກະສິກອນວ່າບາງບ່ອນໄດ້ຂາຍ, ລາຄາກໍ່ດີແຕ່ບາງບ່ອນບໍ່ມີຜູ້ມາເກັບຊື້ຕ້ອງໄດ້ເອົາໄປຂາຍຕາມໂຮງສີ ຫຼື ທ້ອງຕະຫລາດແມ່ຄໍາກໍ່ກິດລາຄາ
- ເອກະສານສະເພາະກ່ຽວກັບເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຕາມທໍ່ສະໝຸດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຖືວ່າຍັງມີໜ້ອຍສະນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄົ້ນເອກະສານສະນັ້ນຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂຽນຂໍ້ ມູນຄູ່ ມີ ຕ່ າ ງ ງ ກ ຽ ວ ກ ັ ບ ເຂົ້ າ ໄ ກ ໍ່ ນ້ ອ ຍ ໃ ຫ້ ຫ ລ າ ຍ ຂຶ້ ນ .

ເອກະສານອ້າງອີງ

ຂໍ້ມູນຕົວຈິງຈາກການລົງສຳພາດຊາວກະສິກອນປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 18/4/2018

ຂໍ້ມູນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຈາກຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງຜາໄຊ 25/4/2018

ບົດລາຍງານປະຈຳປີຂະແໜງປູກຝັງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຊຽງຂວາງ 30/12/2017

ປອ ຈັນທະຄອນ ບົວລະພັນ ບົດລາຍງານສັງລວມຜະລິດຕະພັນຊີວະນາໆພັນກະສິກຳຂອງ ສປປລາວ
(ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ) 2017

ສີເມືອງຊອງສິນທິປັນຍາ 2016 ສຶກສາ 46 ລັກສະນະເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 5 ແນວພັນ

ໄລທຸມລາວັນ 2017 ສຶກສາການແຕກແໜງຂອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ 3 ແນວພັນ

<http://irri.org/our-work/location/lao.pdr>

ເອກສານຊ້ອນທ້າຍ

ຮູບທີ 18 : ການກຽມພື້ນນາປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ

ຮູບທີ 19: ການລຶກກ້າຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານໂພສີ

ຮູບທີ 20: ການປັກດຳນາຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ

ຮູບທີ 21: ການກ່ຽວຫຍ້າຕາມຄັນນາຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີ

ຮູບທີ 22: ການຄັດເລື້ອກແນວພັນຂອງຊາວກະສິກອນບ້ານຊຽງດີ

ຮູບທີ 23: ການກ່ຽວເຂົ້າຂອງກະສິກອນບ້ານຫໍກາງ

ຮູບທີ 24: ການກອງເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍຂອງຊາວກະສິກອນ ບ້ານຊຽງດີ

ແບບຟອມສໍາພາດ

ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການປູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຕາຕະລາງ 26: ແບບຟອມ 1 ສໍາພາດຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

ຊື່ບ້ານ		ຊື່ຄອບຄົວ:	ອາຍຸ: ປີ	ເພດ:	ຈນພົນໃນຄລ:	ຄົນ,ຍິງ: ຄົນ
ເຂດ		ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ	ໂທ:		ແຮງງານຕົ້ນຕໍ:	ຄົນ,ຍິງ: ຄົນ
ເມືອງ		ການສຶກສາ:	ສາດສະນາ:	ຜູ້:	ແຮງງານສໍາຮອງ:	ຄົນ,ຍິງ: ຄົນ
	ຖານະຄອບຄົວ	ເຫຼືອກິນ:	ປານກາງ:	ຂາດເຂີນ:		

I. ຂໍ້ມູນວັດຖຸປະກອນທີ່ຮັບໃຊ້ການຜະລິດພາຍໃນຄອບຄົວ:

ລ/ດ	ລາຍກການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈໍານວນ	ຍີຫໍ້	ມູນຄ່າ	ຊື້ປີໃດ	ຍັງໃຊ້ງານໄດ້ບໍ່
	ມີລິດໄຖນາຈັກ	ຄັນ					
	ມີຈັກຟາດເຂົ້າຈັກ	ເຄື່ອງ					
	ໂຮງສີເຂົ້າຈັກເຄື່ອງ	ເຄື່ອງ					
	ມີລິດໃຫຍ່ຈັກຄັນ	ຄັນ					
	ລິດຈັກ	ຄັນ					
	ຝ່າ	ດວງ					
	ຈີກ	ດວງ					
	ຊວ້ານ	ດວງ					

II. ຂໍ້ມູນການຜະລິດ ເຂົ້ານາພາຍໃນຄອບຄົວ:

/ດ	ມີ ເນື້ອທີ່ນາຈັກ ຕອນ	ນ້ອທີ່ (ຮຕ)	ແນວພັນ ໃດທີ່ໃຊ້ປູກ	ຊໍແນວ ພັນຈັກ (kg)	ດັຜົນ ຜະລິດ (kg)	ຂາຍ (%)	ບໍລິໂພກ (%)	ສະຖານທີ່ຂາຍ		ລັກສະນະຂອງ ການຂາຍ	
								ກັບບ້ານ(%)	ຕະຫລາດ (%)	ເຂົ້າເປືອກ (%)	ເຂົ້າສານ(%)
	ຕອນທີ										
	ຕອນທີ										
	ຕອນທີ										
	ຕອນທີ 4										

III. ປະຫວັດການໃຊ້ແນວພັນ ໃນຄອບຄົວ

ລ/ດ	ຊໍແນວພັນ ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	ເລີ່ມນໍາໃຊ້ ປູກ (ປີໃດ)	ສາຍເຫດ ທີ່ເອົາມາປູກ	ລັກສະນະນິເວດ(ສະພາບດິນ ,ຟ້າອາກາດ)	ລັກສະນະທີ່ມັກ ຫອມ ອື່ນໆ

IV. ຂໍ້ມູນວິທີການຄັດເລືອກ ແລະ ຮັກສາແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

	ຊື່ແນວພັນເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ	ວິທີຄັດເລືອກແນວພັນ	ວິທີຮັກສາແນວພັນ

V. ຂໍ້ມູນວິທີການບູກເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ພາຍໃນບ້ານ

	ຊື່ແນວພັນ	ເລີ່ມກຽມແນວ	ຕົກກ້າ	ປັກດຳ	ເກັບ	ຟາດ	

ຂໍ້ສັງເກດເພີ່ມເຕີມ

1.ທ່າແຮງ ຫຼື ຂໍ້ສະດວກໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍມີຄືແນວໃດ

.....
.....

2.ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ

.....
.....

3.ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ

.....
.....

ແບບຟອມ 2: ການໄລ່ລຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ
2017

ຊື່ຄອບຄົວ:

ບ້ານ: ເມືອງ:

ຊື່ແນວພັນທີ່ປູກ:

ເນື້ອທີ່ນາ: ຮຕ

ລດ	ລາຍການ	ຫໜ	ຈ/ນ	ລາຄາ	ລວມ	ໝາຍ ເຫດ
I	ການກະກຽມເຮັດນາ					
	ແຮງງານສ້ອມແປງເໜືອງ-ຝາຍ	ຄົນ				
	ແຮງງານສ້ອມແປງຄັນນາ	ຄົນ				
II	ການກຽມດິນຕົກກ້າ ແລະ ລົກກ້າ					
	ຄ່ານໍ້າມັນໄຖຄາດ	ລິດ				
	ຄ່າແຮງງານມອບດິນ ແລະ ຫວ່ານກ້າ	ຄົນ				
	ຄ່າຜຸ່ນຄອກ	ກກ				
	ຄ່າຜຸ່ນເຄມີ					
	ຄ່າແນວພັນ	ກກ				
	ຄ່າແຮງງານລົກກ້າ	ຄົນ				
III	ກະກຽມດິນໄຖຮຸດ ແລະ ຄາດເພື່ອດໍານາ					
	ຄ່ານໍ້າມັນໄຖຄາດ	ລິດ				
	ແຮງງານໄຖຄາດ	ຄົນ				
	ຄ່າແຮງງານປັກດໍາ	ຄົນ				
	ຄ່າຜຸ່ນຮ່ອງພື້ນ(ຜຸ່ນຄອກ)	ໂຕນ				
IV	ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ບຸ່ຍ					
	ແຮງງານເສຍຫຍ້າ	ຄົນ				
	ແຮງງານເບິ່ງແຍງນໍ້າ	ກກ				
	ຄ່າຜຸ່ນເຄມີ	ກກ				
V	ເກັບກ່ຽວ ແລະ ເກັບມ້ຽນ					

	ແຮງງານເກັບກຽວ	ຄົນ				
	ແຮງງານຟາດຕີ	ຄົນ				
	ຄ່າເບົ້າ	ເປົາ				
	ຄ່າຟາດຕີ	ກີບ				
	ຄ່າຂົນສົ່ງຈາກທົ່ງນາມາເລົ້າ	ຄັ້ງ				
ລດ	ລາຍການ	ຫໜ	ຈ/ນ	ລາຄາ	ລວມ	ໝາຍ ເຫດ
VI	ລວມຕົ້ນທຶນການຜະລິດ	kip/ha				
	ຈຳນວນແຮງງານ	ຄົນ				
	ທຶນໝູນວຽນ	ກີບ				
	ທຶນຄົງທິ	ກີບ				
VII	ຜົນຜະລິດ	ກກ				
	ການຂາຍຜົນຜະລິດ					

ອຸປະກອນ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ມີຫຍັງແດ່ ?

1) ມີລິດໄຖບໍ່: ມູນຄ່າ: ຊື້ປີໃດ:

ຊື້ປີ

2) ມີຈັກຟາດເຂົ້າບໍ່:

ມູນຄ່າ:

ໃດ:

3) ໄດ້ໃຊ້ຊ່ວຍຈັກດວງ: ລາຄາຊື້ຕໍ່ດວງ:

4) ກຽວຈັກດວງ: ລາຄາຊື້ຕໍ່ດວງ:

5) ຜ້າບັດຈັກຕອນ: ລາຄາຕໍ່ຕອນ:

6) ຄ່າເສຍພາສີເນື້ອທີ່ນາ ຈັກພັນກີບຕໍ່ປີ.....

ປະຫວັດຂອງຜູ້ສຶກສາ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ອ່ຽນຫຼາງ ພັນທະນິວິງ

ເກີດວັນທີ ເດືອນ ປີ: 12/13/1973

ບ້ານເກີດ: ບ້ານ ທ່າອຸດົມ

ບ້ານຢູ່ປັດຈຸບັນ: ໂພນສະຫວັນກາງ ເມືອງແປກ ແຂວງຊຽງຂວາງ

ວຸດທິການສຶກສາ: ປະລິນຍາຕີ ຮຸ່ນຕໍ່ເນື່ອງ

ສະຖານທີ່ສຶກສາ: ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ຮຸ່ນທີ I

ປີທີ່ສໍາເລັດການສຶກສາ: 2018

ເບີໂທລະສັບ: 020 55380808